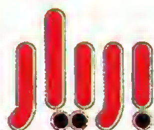
عادل شیخانی

پرۆژەی خوێندنەوە بۆ هەموان
زنجیرە کتێبەکانی بڕیار «١٦»

مەملەکەتی ئەوین

عادل شێخانی

٢٠١٥

ناوی کتێب: مەملەکەتی ئەوین

نووسینی: عادل محمد شێخانی

دیزاین: گۆڤاری بڕیار

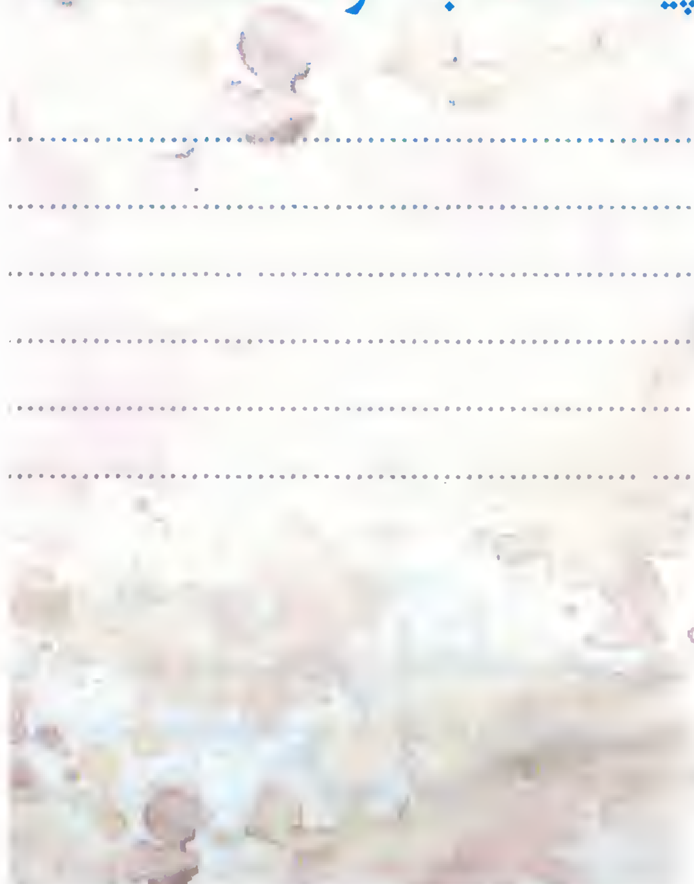
تیراژ: ٢٠٠٠ دانە

نۆبەی چاپ: یەکەم

ساڵی چاپ: ٢٠١٥

لە بەڕێوەبەرایەتی گشــتی کتێبخانە گشــتیەکان، ژمارەی سپاردنی (١٢٥٢)ی ساڵی ٢٠١٥ی پێدراوە

پێشکەشە بە تۆ ....

مەملەکەتی ئەوین

جیهانێکە لە **گوڵ**.......

دەریایەکە لە گوڵاو، بەهەشتێکە لە **ئەوین**....

باوەشێکە لە **سۆز**....

دەڤەرێکە بۆ پەپوولەو نیشتمانێکە بۆ **دڵە سپییەکان!**

قوتابخانەیەکە بۆ گەیشتن بە عیشقی حەقیقی و **ئەوینی ڕاستەقینە!**

شەهدی شیعری جوانو **هەستی پاکە**.....

وانەی سووتانو هەڵقرچانو ناڵەو **تاسەیە!**

بۆن و عەبیری **ڕاستگۆییە!**

چرپەی ژووانی ڕۆح و **دیداری عومرە!**

ئاشنابوونە بە مرۆڤ و **ئاوێزانبوونە بە ڕۆح!**

گەڕانەوەیە بۆ فیترەتی پاکو هەڵمژینی شنەی بەهەشت

و هاودەمی مرۆڤە بەهەشتییەکان!

تێکەڵبوونە بەو هەستە پاکو بێگەردو ڕاستەی، کانیاوی شیعرەکانی

نالیو مەحویو سالمو کوردیو هەموو شاعیران و سرودو درودی

ئەوینی ڕاستەقینە بوون!

مەملەکەتێکە بۆ دۆزینەوەی خود، بۆ بینینی هەموو جوانییەکان،

بۆ ئۆخژنی دڵ و ڕاحەتی ڕۆح!

نەکەی بڕۆی

ژووانی شــەم‌و پەروانە، چ کەم خایەن‌و کورتە
ئەو کاتێ لە خــەو ڕادەبێ، ئیدی ئەمەســوتێ!

(گوردۆ)

تۆ ئیتر بەرامبەر بە فرمێسکەکانی من بەرپرسیاری، چونکە من ئیتر ئاوێزانی ئەوینێکم ناتوانم چرکەیەك بێ ئەو بژیم!!

ئیتـــر بوخچەی هەموو خۆزگەو ئاواتەکانم داوەتە دەســـتت، مـــن مانـــدووی ڕێگایەکی دوورم، چەندین ســالە بە دووی تۆدا وێڵبووم!

هێندەم چـــاوەڕوان کردی، خەریکبوو وەکو نێرگزەکەی نالی سۆمای چاوم سپی بێت!

هێنـــد مونتەزیـــری بـــوو، هەتا چاوی ســـپی بوو
نێرگز کە لەســـەر یەك قـــەدەمو دیدە چەقی بوو!

ئەوەی من دەیبینم، هەموو کەس نایبینێت، ئاســـاییە ئەگەر بە شێتم بزانن، لە وشەکانم تێنەگەن!

من بە شوێن سیمای مرۆڤەکاندا ناگەڕێم، شەیدای ڕووکەشەکان نیم، بە تەنیا ڕووخسارە جوانەکان سەرنجم ڕاناکێشن!!

مـــن لـــەو ڕۆژەوە دەگەڕێم کـــە لە مانای مرۆڤ گەیشـــتوم، ســـەیرە، خەڵکینە، خۆ هەموو مرۆڤەکان لە گڵ دروســـتکراون، بـــەڵام ئەو گڵەی من بۆنـــم کردبوو چەند بـــۆی دەگەڕام، پێی نەدەگەیشتم!!

بـــەڵام من کۆڵم نەدا، بڕوام وایە کە دەبێت هەمیشـــە وێڵی شتە بەنرخەکان بین! ئەوسا بە دەستیان دەهێنین!

من لە نێو ئەم هەموو ئاپۆڕای مرۆڤەدا، هەستم بە تەنیایی و

غوربەت دەكرد، شـوێنێكم بۆ پشـووی ڕۆحم دەستنەدەكەوت، دەمویست لە دەست مرۆڤەكان هەڵێم!

مرۆڤەكانم دەبینی تەنها بە شـوێن جوانی ڕووخسـارەكاندا سەرگەردان بوون!

ئـای لـەو هەمـوو جوانییـەی بونـەوەر... مـرۆڤ چەند مەحرومیت!

بەڵام تیشكی جوانی نوری دڵەكان، خەندەی ئەفسوناوی لێوی مرۆڤە فریشتە ئاساكان، كەس لێی نەدەپرسی!

ئەو كاتەی كـە دەمبینی مامەڵەی مرۆڤـەكان تەنها لەگەڵ جەسـتەدایە، من وێڵ و سەرگەردانی ئەو كەسە بووم كە مامەڵە لەگەڵ ڕۆحمدا دەكات، وەكو خۆت گوتت: ئەو كەسەی دەست لە ڕۆحم دەدات، پێش ئەوەی دەست لە جەستەم بدات!!

من سـوتاوی ئەو گڕەم كە لە ناخمەوە سـەری هەڵداوە، من شـەیدای نوورم، ئەوەی شەیدای نووربێت، دەبێت باكی سوتانی نەبێت!

من عەودالی جوانێك نەبووم، من بە شوێن كەسێكدا دەگەڕام هەموو دونیام بۆ بڕازێنێتەوە!

چی قەدەرێكی سـەیر بوو، لە یەكەم دیداردا پەراوی ڕۆحت خوێندمەوە، وەكو لێم بپرسـی تۆ لە كامیانی، طالیبی ڕوو، یا طالیبی ڕوح؟!

یەکێ عاشق بە خوو، یەك طالبی ڕوو
یەکێ مەجبوری بۆ، یەك مایلی ڕەنگ «مەحوی»

لە بیرتە گوتت هەندێك بە چاوو هەندێك بە گوێ شەیدا دەبن!

من هیچیان نەبووم، نە بە چاوو نە بە گوێ، بەڵکو بە ڕۆح!

تەنها مرۆڤە گەورەکانن کە نرخی هەموو شتێك دەزانن، هەموو وشەیەك، هەموو نیگایەك، هەموو چرپەیەك، هەموو هەستێکی پاك.

ئەوانن دەزانن خوداوەند چ بەهرەیەکی پێداون، چۆن خەڵاتی کردوون، هەربۆیە ئەگەر هاودەمی ڕۆحی خۆیان دۆزییەوە، ئیتر هەرگیز فەرامۆشی ناکەن، بۆ ساتێك لە یادی غافڵ نابن، وەکو مەحوی دەڵێ:

شوکور تۆ لە فکرم ناچی، ئەگەر چی من لە فکرت چووم
لە من غایب نەبی تۆ، بەسمە، با من بم لە تۆ غایب!

لەم ژیانەدا مرۆڤ چۆن دەتوانێت دوور لە کەسێك بژی کە هاودەمی هەناسەکانێتی، لە دژواری ئەم زەمەنە سەختەدا بەرەو کەناری دڵنیایی دەستی دەگرێت، ڕۆژانە ڕۆحی دەدوێنێ و لە باوەشی گەرمی وتەی شیرینی و هەستی پەپولە ئاسادا خەونەکانی چرۆ دەکەن!

لەم زەمەنی مادده پەرستی و ساختەکاری و مرۆڤانی هەزار

ڕوودا، چرایـەك ببێتـە هاودەمـت، بەهەشـتێك ببێتە ژوانت، باوەشـێك ببێتـە هێلانـەت، فەرهەنگێك پەیڤی جـوان ببێتە پەیامت، دڵێکی سپی، نیگایەکی شەرمن، خەندەیەکی ئەرخەوانی، هەمیشـە وەکو پروشەی بارانێکی نەرم، سۆزو ئەوینت بەسەردا ببارێنێت، ئیتر دەبێت سەعادەت لەمە گەورەتر چی بێت؟!

ئـای خوداوەندی گەورە، تـۆ چەند میهرەبانیت، من ناتوانم بێ لوتفی تۆ ئەو ژیانە وێنا بکەم!

ئای ئەگەر لوتفی تۆ نەبا، لە چی دۆزەخێکدا دەبووم!!

ئێستا دەزانم ژیان بێ سۆزو میهرو ئەوین، ژیان بێ ئامانجی بەرز، بێ هەوڵو ماندووبوون.

بـێ هاودەمو هـاو ڕۆح، بێ دڵسـۆزیو ڕاسـتیو پاکی، واتە دۆزەخ!!

شـەو درەنگـە، چراکـەم هێـدی هێـدی وەنـەوز دەدات، پەروانەکانیش دەمێکە سوتاون.....

چەنـد سـاتێکی کەمەو ئـەم چرایەی بەردەسـتم خامۆش دەبێـت، بەڵام تکات لێدەکەم ئـەو چرایەی کە تۆ لە نێو دڵمدا هەڵتکردووە، نەهێڵی خامۆش بێت..

من ئیتر شەیداو عاشقی ئەو چرایەم.....!

ڕۆحم وابەسـتەی پەیامە زیوینەکانی تۆیە، شەپۆلی نیگای پڕ میهرو سـۆزی تۆ بۆ من خۆری هەموو ئاواتو خۆزگەکانمە،

هەرگیز لەو چرایە مەحرروومم نەکەیت..

نەکەی بە تەنیا لە تاریکستاندا بەجێمبهێڵی..

نەکەی دەســتم بەردەی‌و لە نێوەڕاستی ڕێگادا، ماڵاواییم لێ بکەی..

تکادەکەم هاوڕێم بە، تا دواساتەکانی تەمەن، تا نێو باخەکانی بەهەشت..

لەم سەفەرە موبارەکەدا هاودەم‌و هاوڕازم بە..

شــەو درەنگە چاوەڕوانی بەرەبەیانێکی نوێم، لە چاوەڕوانی تۆدا!!

بە ئاواتی ڕۆژێکی نوێ، ڕووەو ئاسۆ بێدارم!

من دەزانم خۆشەویستەکانمان هەرگیز دڵیان نایات بەجێمان بێڵن..

من دەزانم تۆ هەرگیز من جێناهێڵی..

مــن‌و لاشــەی پەپوولــە ماینــەوە بــەس شــەوی دووری شــەمیش تــواوە لــە کــۆڕا.

(هێمن)

شەیدای گوڵاوم نەک گوڵ

سەرەتا پێستی مرۆڤەکان سەرنجی ڕادەکێشام، بە تەنها تەماشای ڕووکەشی جەستەی مرۆڤەکانم دەکرد، پاشان زانیم کە ڕۆحێك لە ژێر پێستو ڕووپۆشی مرۆڤەکاندا هەیە، وەلێ دواتر زانیم کە بە پێچەوانەوەیە، لە حەقیقەتدا ڕۆح دەکەوێتە سەر پێستی مرۆڤەکان.. ئەوە ئێمەین کە نایبینینو تەنها پێستی ناسكو جوان فریومان دەداتو ناتوانین بە ڕۆحەجوانەکان ئاشنا بین!

یەژن پادشایەك دوو کۆیلەی هەبوون، یەکێکیان زنجییەکی ناشیرینی ڕەش پێست، بەڵام ئاکارجوان، ئەوی دی جوانو قەشەنگ وەلێ بەد کردار!

جارێکیان شا کۆیلە جوانەکەی بۆ کارێك ناردو کۆیلە ناشیرینەکەشی بانگ کردو پێی گوت:

من دەزانم تۆ کۆیلەیەکی ژیرو شارەزای، بەڵام هاوڕێکەت هەرچی ناوو ناتۆرەو سیفەتی خراوە دەیخاتە پاڵی تۆو تۆ بە کەسێکی درزو بێ شەرموحەیا ناودەبات، ئەمە چۆنە، ئایا ڕاست دەکات؟!

شا، ویستی بەم قسانەی تورەی بکاتو دەماری ڕقو تورەییو تۆڵەسەندنی بوروژێنێ، تا ئەویش دژ بە هاوڕێکەی قسان بکات!!

بەڵام وەڵامی ئەو چاوەڕوان نەکراو بوو!

گوتی: گەورەم هەموو ئەوەی هاوڕێکەم دەیڵێ ڕاستن، بەڵکو زێتر لەوەی کە بۆی باسکردووی خووڕەوشتی خراپم هەن، وەلێ ئەو لەبەر باشی خۆی زۆرێك لە خووڕەوشتە خراپەکانی منی

باس نەکردووەو تەنها کەمێکی درکاندووە!

پاشا گوتی: باشە، کەواتە وەکو چۆن ئەو عەیبەکانی تۆی بۆ باسکردووم، تۆش چەند عەیبێکی ئەوم بۆ باس بکە.

گوتی: گەورەم لە عەیبەکانی ئەو ئەوەیە کە کەسێکی خۆشەویستو بەوەفاو بەخشندەیە، هەروەها دوو عەیبی تریشی هەن ئەویش قوربانیدانو خۆبەکەمزانین!

دواتر هەموو سیفەتە جوانەکانی ڕیزبەندی کردو بە جوانترین شێوە وەسفی کرد!

لەوەودوا، شا ئەمی نارد بۆ کارێکو کۆیلە جوانەکەی بانگ کردو پێی گوت:

ئەو کۆیلە ڕەش پێستە ناشیرینەی هاوڕێت، بە ناشیرینترین شێوە وەسفی کردیتو هەرچی سیفەتی خراوە بە تۆی بەخشیوەو تۆی بە کەسێکی زۆر بەدڕەفتار بە من ناساند، لە کاتێکدا من تۆ بە کەسێکی زیرەکو بەهرەمەندو پێچەوانە بە قسەکانی ئەو دەبینم!

هەر لەگەڵ بیستنی قسەکانی شادا یەکسەر دەریای توڕەیی هەڵچوو، بە شێوەیەك کە کۆنترۆڵی خۆی لە دەستداو بە لێشاو دەستی بە قسان کرد، لەلایەك باسی باشیو سیفەتە باشەکانی خۆی دەکردو لە لایەك هەرچی سیفەتی ناشیرین بوو دەیخستە پاڵ هاوڕێکەی، هیچ عەیبو عارێك نەما نەیداتە پاڵی!

لێرەدا پاشا فەرمانی دا لە کۆڕو مەجلیسی شاهانەی وەدەرنێن، پێی گوت: ئەی خاوەنی نەفسێکی پیسو بۆگەن، هەرچەندە ڕووخساری ئەو پیاوە ڕەشە، بەڵام ناخی سپیترە لە بەفر! تۆش هەرچەندە ڕووخسارت سپییە، وەلێ دڵت تاریکو ڕەشە، ئاوابە لەبەرچاوم‌و ئیدی جارێکی تر نەتبینم!

ئەم چیرۆکە زۆر جێگای سەرنجە! مرۆڤبوون زۆر سەختە! مرۆڤ بە سانایی ناتوانێت مرۆڤ بێت، تا ئێمەش مرۆڤ نەبین، ناتوانین مرۆڤەکان بناسین!

حەکیمێك بە نوێژی نیوەڕۆ بە چرایەکەوە بە نێو کوچەو کۆڵانەکاندا بە عەودالی دەگەڕا!

لێیان پرسی: بۆچی دەگەڕێیت کون بە کون، بەم ڕۆژی ڕووناکە ئەم چرایەت بۆ هەڵگرتووە؟

- لە مرۆڤ دەگەڕێم، مرۆڤ!

- سەیرە، مەگەر ئەم هەموو مرۆڤە نابینیت؟ ئەم بازاڕە گەورەیە نابینیت کە پڕە لە مرۆڤ؟

- نا، نا، ئەم کارە بەو شێوەیە نییە کە بۆی دەچن، من بەشوێن مرۆڤێکی ڕاستەقینەدا عەودالم، ئەگەر ئەو مرۆڤەم دەستبکەوێت، ئامادەم ببمە خۆڵی ژێر پێیەکانی!

ئای کە وتەیەکی بەرزە: ئەگەر ئەو مرۆڤەم دەستبکەوێت، ئامادەم ببمە خۆڵی ژێر پێیەکانی!

ئەوینی وەها مرۆڤێك ئەوینێكی هێندە مەزنە، بە شێوەیەك گەیشـــتن بە وەســـڵی ئەو مرۆڤە ئاواتێكـــی مەزنە، ئەگەر دوای مردنیش بێتە دی بۆیە نالی دەڵێت:

یـــا توربەتـــێ، یا غوربەتـــێ، یا ڕێ بشـــكێنین
هـــەر مونتەزیرە نالی، ئەگـــەر مردوو ئەگەرما

مەولانای ڕۆمی دەڵێت: خەڵكی تەماشای جوانی پەرداخەكە دەكەن، وەلێ من مەفتونی ئەو شەرابەم كە تێیدایە، چ سودێكی هەیە ئەگەر پەرداخەكە زێڕ بێ‌و ئەوەی نێوی سركە!؟

ئـــەو دەڵێـــت: وێنەو جوانی نماو ڕووكەشـــی مـــرۆڤ، وەكو نەخـــش‌و نیگاری ســـەر پەرداخەكـــە وان، وەختێك پەرداخەكە دەشـــكێت، ئیدی نەخش‌و نیگار ئاوا دەبـــن، كەواتە تۆ وەدووی شتێكدا بگەڕێ كە ئاوا نابێت!

دەبـــا ئێمـــەش چراكەمان هەڵگرین‌و بۆ گەیشـــتن بە مرۆڤ عەوداڵبین!

تا نەیاندۆزینەوە، تا پڕ بە ســـینەمان بۆنی مرۆڤ نەكەین، تا لە باوەشی سۆزو میهرەبانی مرۆڤە ڕاستەقینەكاندا پشوو بە ڕۆحمان نەدەین، تامی ژیان ناكەین!!

با ماندوو نەبین، با هەموو دەشتو دەرێك بگەڕێین، لە هەموو ماڵ‌و لەودیوی هەموو دەروازەیەكەوە بگەڕێین، با عاشقی مرۆڤ بین‌و لە پێناو گەیشتن بە ئەودا هەموو قوربانییەك بدەین...

ئازیزی من..........

گوڵاو تەنها وێنەی گوڵ نییە، بەڵکو فرمێسکی فەتیس ماوی سەدان گوڵەباخی سوتاوە، کە لە ئەویندا تواونەتەوەو بوون بە ئاو، بۆیە هەموو بوونەوەر گوڵاو پرژێن دەکەن!!

من بۆ گەیشتن بە تۆ، ڕێبوارێکی ماندوو نەناسم، ئەوینی گەیشتن بە تۆ ڕازاوەترین خەونی ژیانمە، ئەو ئەوینە تێکەڵ بە خوێنو گۆشتم بووە، لە نێو پێڵووی چاوەکانمدا، لە تروسکەی سۆمای دیدەمدا، وەکو ئەستێرە دەدرەوشێتەوە! تێکەڵ بە هەناسەکانمە، لە نێوەڕاستی دڵمدا نەخشاندوومە!

هەموو بەربەستەکانم وەلا ناوە، چونکە دەزانم ئەگەر بەردو زیخی ئەم بەرو ئەوبەری چەم نەبا، هەرگیز دەنگی خوڕەی ئاو هێندە خۆش نەدەبوو!

من لە دووری تۆ، دەربەدەرو بێ ماواو بێ مەسکەنو ئاوارەم، من هەتا ناسنامەی مرۆڤانەی خۆم نەدۆزمەوە، ناگەم بە تۆ..

منی بچوك ناگەم بە تۆ..

لە قوربی «قاب قوسین»ی دوو ئەبرۆت
منی «أدنی» چ دوورو دەربەدەر مام.. «نالی»

کەواتە دەبێت هەموو ئازارێك قبوڵ بکەم!

بەڵکو هەموو زەحمەتو ئازارو ناڕەحەتییەك بەوپەڕی ڕێزو شەرەفمەندییەوە پەسەند بکەم!

مەحوی ئاسا دەڵێم:

لەسەرخۆچوونە،شەیدابوونە،قوڕپێوانە، سووتانە

هەتا مردن، مەحەببەت ئیشی زۆرە، ڕیزی لێدەگرم

تۆ پێت وایە پەشیمان دەبمەوە؟

دەکرێ شەیدای نوور پشت لە ڕووناکی بکات؟

دەبێت سوتاوی ئەوینی حەقیقی، ئەوینداری فەرامۆش بکات؟

کەس دەتوانێ بێ ڕۆح بژی؟ تۆ سەرچاوەی ڕۆح و گیانی منی!

ئیتر قەت مومکینم نابێ، خەیاڵی تۆ لە دڵ دەرکەم

چ کەس! بێ قووتی ڕۆح،ناشێ بژی هەرگیز لە دنیادا.. «کوردی»

تکا دەکەم بێ هیوام مەکە، هەمیشــە پێم دەڵێی ئەم ڕێگایە ســەختە، بەردەوامبوون زەحمەتە دڵنیابە دەزانم، لە خۆڕا ئەم ڕێگایەم هەڵنەبژاردووە، دەزانم چ ڕێگایەکی خەتەرناکە.

دەمێکە ئەم دێڕە شیعرەی نالیم لەسەر زارە:

بۆ هەرکەسێ مەبذولە طەریقێکی ئەمانەت

هەر عاشقی بێ چارە لە ڕێی خەوفو خەتەرما

پەیمانــت پێ دەدەم، لە پێناوی گەیشــتن بە تــۆدا، هەموو خۆشیو هەواو ئارەزووەکانم وەژێر پێی بخەم!

ڕۆژانە بەرەو ئاســمان هەڵکشێم، بە پێپلیکانە نورانییەکاندا بەرەو نــوری خودایی پلە پلە بەرز ببمەوە، دڵنیابە من بڕیارم داوەو پەروەردگاری میهرەبانیش شاهیدە!

من دەزانم لە ڕێگای خۆشەویستی خوداوە نەبێ، ناگەم بە مرۆڤبوونی خۆم، تا ئەو خودا گەورەیە نەناسم خۆم نادۆزمەوە، بۆ گەیشتن بە ڕازیبوونی خودا، ئامادەم بەڕاستی هەموو شتێك فەرامۆش بکەم، چیم فەرمان پێ بکات، بە دیدەم ئەنجامی دەدەم، گەر وامان کرد، خوداوەند زۆر لەوە بەخشندەو میهرەبانترە کە دووبارە دڵی دڵشکاوێك بشکێنێ، بەڵام ئەگەر ئێمە بەڕاستی خۆشەویستیو ئەوینی ئەو خودایە بە دەستبهێنین.

نەك وەکو ئەو کابرایەی کە نوێژی دەکردو مەجنونی لەیلێ بەسەر بەرماڵەکەیدا تێپەڕیو ئەویش نوێژەکەی بڕیو پێی گوت: ئاخر نەفام من لەگەڵ خودای خۆمدا لە ڕازو نیازدا بووم، تۆ چۆن ئەو پەیوەندییەت پچڕاند؟

مەجنون گوتی: "هەیهۆو کابرای لە هیچ حاڵی نەبوو پێم سەیرە، من عاشقی عەبدێکم، تۆم نەبینیو لە تاوی ئەویندارەکەم هیچ بەدی ناکەم، چما تۆچۆن عاشقی خودایتو منت بەدی کرد؟»

ئەو کاتەش دەگەمە بەردەرگای دیوەخانەکەت، وەکو ئەویندارەکەی مەحوی پێم نەڵێی:

.... منو تۆ ئافتابو سایە تیمسالین

جەنابی من کە دەرکەوتم، دەبێ تەشریف تۆ بڕوا

من ئیدی ئەو هەوارە جێناهێڵم،......

ناتوانم ئەو ژووانە فەرامۆشکەم!!

دەمەوێ هەمیشە منداڵ بم

گەر سێوێک بوو لەتی دەکەم
لەتێک بۆ خۆم لەتێک بۆ تۆ
بزەیەک بوو لەتی دەکەم
لەتێک بۆ خۆم لەتێک بۆ تۆ
خەفەتێک بوو، بەشت نادەم
هەڵیدەمژم وەک دوا پەتۆا

- پەشێو -

گەر بتەوێت هەمیشـە وەکو منداڵ مامەڵە بکەیت، هەمیشە دڵت منداڵانە بێتو هەسـتو نەسـتو ئەوینو خۆشەویسـتیت زادەی دڵی منداڵێك بێت، وەکو منداڵەکان بدوێیت، وەکو ئەوان پێ بکەنیت، وەکو ئـەوان تورە بیت، وەکو ئەوان بگریت، پاكو بێگەردبیت وەکو ئەوان!

ئـەوا دەبێت زۆر زەحمەت بکێشـی! بسـوتێیو وێڕای لێوت دەبێت ڕۆژانە دڵت هەڵقرچێنی!!

گـەورەکان کاتی ئەوەیـان نییە لە پێکەنینـی تۆ تێبگەن، چونکە ڕووی ناشیرینی خۆیانی تێدا دەبینن!

گـەورەکان نایانەوێت لە گریانی تۆ بگەن، چونکە دەریایەك لە هەسـتو ئەوینی پاکیان پێویسـتە! ئەی نابیسـی شەوانە تا بەرەبەیان منداڵەکان دەگرین.. تەنها وا دەزانن ئەوان بۆ شـیر دەگرین!

نـا ئازیزەکەم، منداڵەکان دەیانەوێـت هەموو جیهان ڕەنگی وەکو ڕەنگی شیر بێت!

هەربۆیە بە ئاسانی ژێر نابنەوە!

هەموو گەورەکان دەزانـن، منداڵ چەند پاكو بێگەردە، دڵە بچکۆلەکەیـان چەنـدە گەورەیـە، چەندە میهرەبانـە، نیگایان چەندە ڕووناکە! ڕووخساریان چەند نورانیە!

بەڵام گـەورەکان ناتوانن چی دی پاکبن وەکو منداڵ! یاخود خۆیان نایانەوێت!

هەمیشــە خوداوەندیــش دەیەوێت ئێمە منــداڵ بین «کیوم ولدتە أمە» *

کاتێــك منداڵێك ماچ دەکەیت، دواتــر پێی بڵێ: ئادەی تۆش ماچمکە!

چەند بە پاکی، چەند بە ناسکی لێوی دەنێت بە ڕوومەتتەوە!

پێی بڵێ: دەســتکە ملم، دەست لەملانم بە، چەچە بچکۆلەکانی چۆن دەخاتە سەرشانت، سەرە بچکۆلەکەی چۆن دەکاتە سەر سینەت!

چەند جیاوازن ئێوە لە گەورەکان؟!

کاتێك گەورەیەك ماچم دەکات، باوەشم پێدا دەکات، خەریکم دەخنکێم!!

بــەڵام من هەرچەندە گەورەکان ئازارم بدەن، من هەمیشــە هــەر بە منداڵــی دەمێنمەوە، دڵی منداڵی خــۆم ناگۆڕمەوە بە هەموو دونیا، هەرگیز وەکو گەورەکان ئەوینداری ناکەم، چونکە باوەڕم پێی نیە!!

هەرگیــز وەکو گەورەکان تەماشــا ناکەم، تــا کەس لە نیگام نەترسێ!! هەرگیز وەکو گەورەکان نادوێم، تا دڵی کەس بریندار نەکــەم، کــەس لە خــۆم نەتۆرێنــم! هەرگیز وەکو گــەورەکان تورەنابم، چونکە ئەوان کە تورە دەبن، نازانن دەڵێن چی!! هەموو سنورەکان دەبەزێنن، بۆ سەرکەوتنی خودی خۆیان هەموو شتێ دەکەن، هەموو بەهاکانیان دەخەنە ژێر پێڵاوەکانیانەوە، هەموو شتە گرنگەکان لە دەست دەدەن!

زۆر لــه خۆیــان ڕازین به وێنــەی گەڵازەردەکانــی پاییز، به نەزەری خۆیان بوونەتە ئاڵتون، بۆیە وەها زەردن، وەلێ شنەبایەکی خەزان دەیانخاتە خوارێ! لە شوێنێکی نزم فڕێیان دەدا!

گەورەکان بۆیان بکرێت بۆ ساتێکی تورەبوونی خۆیان، جیهان دەسوتێنن!

ئیتر پێم ناڵێی ئەوان ئەوینو خۆشەویستی لە کوێ دەزانن؟!

ئێمــە بۆ چەنــد ســاتێکی کــەم تورەدەبینو پــاش چەند چرکەیــەك دەســت دەکەینــەوە ملــی یەکتــرو هیچ لــە دڵە بچکۆلەکەماندا هەڵناگریــن، نایەڵین ڕقوکینە لەگەڵماندا بێتە ژێر پەتووەکەمانەوە!

لەبەرئــەوە لەگەڵ سەرخســتنە سەرســەریندا دەچینە نێو قوڵایی خەوێکی ئەرخەوانی!

ئێستاش چیرۆكو شــیعری منداڵان دەخوێنمەوە، تەماشای کارتۆنی منداڵان دەکەم، خەندەی منداڵێك، نیگایەکی منداڵانە، تەوقــەی منداڵێــك لــە ئامێزگرتنــی منداڵێك، لە هەرە شــتە بەهادارەکانی ژیانمە!

دەزانم ژیان بەمجۆرە ســەختە، هەمیشــە منداڵــی دژوارە، وەلــێ ئــەوە ئیختیاری خۆمە، بەم کارەم ئاســودەم، هەرچەندە گەورەکان وەك هەمیشــە ئازارم دەدەن، نایانەوێت لەم جیهانەی من نزیك ببنەوە، لێم تێبگەن، ئەوان هەمیشــە ژیانیان پڕێتی

لە کێشــەو ململانێ، تەنها خودی خۆیان خۆشدەوێت، لە پێناو بەرژەوەندییەکانی خۆیاندا، هەموو شتێك دەکەن!

دەیانەوێــت بێ ماندووبوونو قوربانیــدان، بە هەموو هیواو ئارەزووەکانی خۆیان بگەن!

هەمیشە بەرامبەر بە یەکتر لە سەنگەردان، بێئەوەی لە یەکتر تێبگــەن، وەڵامی یەکتر دەدەنەوەو بە گژ یەکدا دەچن، زۆربەی ئەو وشانەی کە زۆر بەکاریدەهێنن لە واتاکەی نەگەیشتوون!

من هەرگیز واز لە منداڵی خۆم ناهێنم، چونکە تەنها متمانە بە ئەوینو خۆشەویســتی منداڵانە دەکەم تەنها ئەو کەســانەم خۆشــدەوێ کە وەکو منداڵ خۆشــیان دەوێم، من خۆشەویستی گەورانەم پێ قبوڵ نییە! ڕاستتر بڵێم گەورەکانم خۆشناوێت!!

تەنها ئەو گەورانە نەبێت کە هێشتا هەر منداڵن....

چی بڵێم ئیدی، هەرچەندەی بڵێم من لە دنیایەکەوە قســان دەکەم کە گەورەکان لێم حاڵی نابن. گۆران ئاسا دەبێت بڵێم:

هــەرچــەن ئــەکــەم، ئــەو خــەیــاڵــەی پــێــی مــەســتــم
بــۆم نــاخــرێــتــە نــاو چــوارچــێــوەی هــەڵــبــەســتــم
لــێــکــدانــەوەی دەروون، قــســەی زمــانــم
بــۆچــی وەهــا دوورن لــەیــەك؟ نــازانــم!
ئــەمــویــســت دەروون بــکــرایــەوە وەك تــۆمــار
دەرکــەوتــایــە دنــیــای جــوانــتــر لــە بــەهــار

دەرکــــەوتــــایــــە: ئــــاوات، هــــیــوا، خــەوبــیــنــیــن
پــرشــنــگــدارتــر لــە ئــەســتــێــرەی قــوبــەی شــیــن!
دەرکــــەوتــــایــــە: مــانــای مــەنــگــی دەریــایــی،
کــە نــەرمــەبــا لــە ڕووی ئــەدا ئــەســپــایــی
دەرکــــەوتــــایــــە ئــــەو دونــیــایــە کــە شــیــعــری
بــێ فــرمــێــســکــەو، زۆرتــیــر لــە فــرمــێــســك ئــەگــری

لەو دونیای منداڵیەدا، ئەوین‌و خۆشەویستی‌و پاکی‌و بێگەردی دەگاتە لوتکە، بەڵام تەنها کەســێك لێیان تێدەگات کە لە زمانی منداڵان بزانێت، هێشتا هەر منداڵ بێت ئەگەر نا ئەوان دەبێت هەر بە تەنیا بسـوتێن، بە بێدەنگی لــە ناخی خۆیاندا هەموو ئەوینێك بشارنەوە، دەبێت ڕۆحی خۆیان ببەخشن تا بیسەلمێنن چەندە شەیدان، بە چی ئەوینێك گرفتارن.

نازانم چیرۆکی ئەو کیژۆڵە چکۆلەیەت نەخوێندۆتەوە....؟

ئــەو کچۆڵــە منداڵە بێ باوکەی لــە کەلاوەیەکی ڕووخاودا لەگــەڵ دایك‌و برا بچکۆلەکەیدا دەژیا، ئەو کچۆڵەیەی وانەیەکی بەرزی ئەوین‌و بێگەردیمان فێردەکات.

هاوڕێکەم گوتی: شەوانە وا ڕاهاتبووم کە تاوێك بچمە دەری‌و هەوایــەك هەڵمژم‌و پاشـــان دەگەڕامەوە ماڵێ، لەســـەر ڕێگاکەم شــەوانە بچکۆلەیەکی شــەش حەوت ســاڵانم دەبینـــی، لە ژێر ڕووناکی یەکێك لــە گڵۆپی کۆڵانەکاندا پەپولەکانی ڕاو دەکردو بە دوویاندا ڕای دەکرد!

جلو بەرگو سیمای سەرنجی ڕاکێشام، کراسێکی کۆنی لەبەردا بوو، پێڵاوەکانی دڕابوون، قژی خاوو درێژ بوو، چاوەکانی شینو جوان بوون، ئەویش لە دوورەوە تەماشای دەکردمو پێدەکەنی!

شەوێك وەستاندمو لێم پرسی ناوت چییە؟

گوتی: شەیما..

پێم گوت: ماڵتان لە کوێیە؟

بــە پەنجە بچکۆلەکانی ئاماژەی بۆ ژوورێکی بچکۆلە کرد لە نزیك یەکێك لە خانووەکانی گەڕەك، گوتی: ئەوە ماڵی ئێمەیە، منو دایکمو هێمنی برام لەوێدا ژیان بەسەردەبەین.

گوتم: ئەی باوکت؟

گوتی: باوکم شۆفێری ماشین بوو لە کۆمپانیایەکدا، بەڵام لە ڕووداوێکی هاتووچۆدا گیانی لە دەستدا.

پاشان بە پەلە ڕایکرد، وەختێك چاوی بە هێمنی برای کەوت بەرەو لای ئەم دەهات.

لەوەو دوا شــەوانە هەر کاتێك بەوێدا ڕادەبووردم، لەگەڵیدا ڕادەوەستام، قسەم لەگەڵدا دەکرد!

شەوێکیان پێم گوت: ئارەزووی چی دەکەیت؟

گوتــی: هەموو بەیانیەکی زوو، دێمــە دەرێ دەچمە کۆتایی شەقامەکە، تا دیمەنی قوتابییەکان ببینم کە دەچنە ئەو جیهانە ســەیرەوە، لە دەرگایەکی بچکۆلەوە بە جلوبەرگێکی وەکو یەك دەچنە ژوورێ، نازانم لەو دیوی ئەو دیوارەوە چی دەکەن، بەڵام

هەمـــوو بەیانیەك خۆزگە دەخـــوازم منیش جلێکی وەکو ئەوان لەبەر بکەمو لەو دەرگایەوە بچمە ژووری!

هاوڕێکـــەم گوتی: نازانـــم چی هێزێك بوو بـــۆ لای ئەو کیژۆڵەیە پەلکێشی دەکردم هیواو خۆزگەکانی، چاوەکانی، وتە شیرینو سادەکانی!!

نازانم، تەنها ئەوەندە دەزانم ئەو کەنیشـــکە کەمەندکێشـــی هەســـتو نەستی کردبووم، شـــەوانە لەگەڵ خۆمدا جلوبەرگـو پێڵاوو، یاری منداڵانەو شیرینیم بە دیاری بۆ دەبرد.

شـــەوێکیان پێی گوتـــم: کچێك کە لە ماڵی دراوســـێکانماندا نۆکەری دەکات فێری دروومانو نەخشو چنینی کردووم، داوای لێکردم، پارچەیەك قوماشو دەرزیو دەزووی بۆ بێنم، شەوێکی تر داوایەکی سەیری لێکردم، پێی گوتم: دەمەوێت فێرم بکەیت، بنوسم "خۆشم دەوێیت."

یەکســـەر منو ئەو لەســـەر زەوی دانیشـــتین، بە چیلکەیەك لەسەر خۆڵەکە چەند جارێك بۆم نووسی "خۆشم دەوێیت!"

ئەویش تەماشای دەکردمو فریشتە ئاسا پێدەکەنی!

دواتر شـــەوانە بـــۆم دووبارە دەکردەوە تا بـــە جوانی فێری نوسینی بوو..

شـــەوێکیان کە ئاســـمان بێ تریفەی مانگە شـــەو بوو، دوای ئەوەی وەکو شەوانی دی قسەمان کرد، پێی گوتم: چاوت لێکبنێ، نەمزانی بۆچی سووربوو لەسەر ئەوەی چاوم لێك بنێم. منیش لەسەر داوای ئەو چاوەکانم لێکنان.

توند دەستی گرتمو ماچی کردو بە خێرایی بەرەو خانووە بچکۆلانەکەیان ڕای کردو لە چاوان ونبوو!

بۆ ڕۆژی دوایی سەفەرێکم هاتە پێشو دوو هەفتە شارم بەجێهێشت، نەمتوانی مالآوایی لێبکەم، ڕۆیشتمو بەجێمهێشت، دەمزانی کە هەموو شەوێك چاوەڕوانم دەکات!

کاتێك گەڕامەوە بۆ شارەکەی خۆم هێندەی تاسەی دیداری شەیما بووم، بە تاسەی هیچ شتێکی تر نەبووم، ئەو شەوە زوو ڕۆیشتمو پێش وەخت گەیشتمە جێ ژووانی شەوانە، بەلآم چرای کۆڵەکەی کارەباکەی لە ژێریدا دادەنیشتین نەدەسوتا، بێ دەنگیەکی سامناك باڵی بەسەر شەقامەکەدا کێشابوو، هەستم بە شتێکی نامۆ دەکرد، زۆرم چاوەڕوان کرد بەلآم نەهات!

پێنج شەو دواتر هەموو شەوێك دەهاتمە ئەوێ، بەلآم ئەو هەرنەهات!

بڕیارم دا سەردانی دایکی بکەم، گوتم لەوانەیە نەخۆش بێت!

زۆرم لە خۆمکرد بە شەرمێکی زۆرەوە لە دەرگام دا، سەرەتا هێمنی برای هاتە دەرێ، دواتر دایکی، کاتێك منی بینی گوتی:

خوایە گیان، لە دواییدا هات، شەیما چۆنی وەسف کردبووی، وەها بوو، پاشان لە پڕمەی گریانی دا!!

زانیم شتێك ڕوویداوە، پێم گوت: تکات لێدەکەم پێم بڵێ چی ڕوویداوە؟

گوتی: شەیما مرد، پێش ئەوەی چاوەکانی لێکنێ گوتی: پیاوێك دێت هەواڵم دەپرسێت، ئەگەر هات ئەمەی بدەرێ..

گوتم: ئەو کەســە کێیە؟ گوتــی: حەتمەن هەردێت، کە هات ئەم پارچە قوماشەی بدەریٚ!

دایکی گوتی: شــەیما نەخۆش کەوت، تایەکی قورســی گرت، نەمانتوانی لە نەخۆشــخانەی ئەهلی بیخەوێنین، نەخۆشخانەی گشــتیش کارێکی وەهایان بۆ نەکرد، لە ماڵەوە زۆر هەوڵمدا بە پەڕۆی تەڕ تاکەی دابەزێنم، بەڵام بە بەرچاومەوە گیانی سپارد!

لە ڕێگا کاتێك پارچە قوماشەکەم کردەوە بە نەخش‌و نیگارێکی جوان نوســیبووی "خۆشــم دەوێیت" چەند دڵۆپە خوێنێکیش بەسەر پەڕۆکەوە بوو، زانیم ئەوە ئەو دڵۆپە خوێنانە بوون کە بەهــۆی دەرزی‌و دروومانەوە لە پەنجــە بچکۆلەکانی هاتبوون، ئەوسا زانیم بۆچی دەیویست فێری نوسینی ئەو وشەیە بێت!!

ئەو وشەیە ڕاستترین‌و پاکترین وشەی خۆشەویستی بوو، کە لە ژیانمدا بیستبووم!

بە خوێنی خۆی، بە برینەکانی، بە ئازارەکانی بۆی نوسیبووم!

ئەو شــەوە دوا شــەو بوو کە بــەو شــەقامەدا تێپەڕبووزم، هەرچەنــدە ئەویٚ بۆ مــن ئەلبومی یادگاری جــوان بوو، بەڵام خەم‌و ئازارێکی گــەورەی بیر دێنامــەوە !لەبەرئەوە نەمتوانی چیدی بچمەوە ئەو ژووانە!

* پێغەمبەر (ﷺ) زۆرێك کردەوەی باشی باس کردووە کە دەبێتە مایەی پاکبوونەوەی باوەڕدار لە گوناهەکان، وەکو ئەو ڕۆژەی کە لە دایکبووە، هەڵبەت ئەمە بەرزترین پلەی پاك بوونەوەیە لە گوناه......

ئیدی سکالا ناکام

هەمیشە سکاڵام لە دووری تۆ دەکرد، بەڵام دواتر زانیم شەرمە ئەویندار سکاڵا بکات، من بێ وجودی تۆ شتێك نییە زیندەگیم پێ ببەخشێ، من بێ تۆ خودی خۆمم لێ ون دەبێت! بە بێ تۆ بینابیم لێڵە، نیوەڕۆی ژینم شەوەزەنگە، ئیتر سکاڵا لە چی بکەم!؟

بمبەخشە ئیتر هەرگیز سکاڵا ناکەم!

من تا خۆم نەگەم بە تۆ، لە کێ پرسیاری تۆ بکەم..

لە کێ یارەب خەبەر پرسی بکەم من..

کە هەرکەس بۆ خەبەر چوو، بێ خەبەر کەوت!

"مەحوی"

تکا دەکەم بمبەخشی، چونکە ئێستا دەزانم کەسێك سکاڵا دەکات کە هیچ لە مانای ئەوینی حەقیقی نەگەیشتووە.

زانایەك دەڵێت: ئاو بۆ ماسی واتە ژیان، وشکانی واتە: هەلاکەت ! وەلێ کاتێك وێنەی ماسییەك لەسەر پارچە کاغەزێك دەکێشی، ئەوکات نە خەبەری ئاوی هەیەو نە وشکانی، چوون خۆ ئەوە ماسی نییە، ئەوە تەنها نیگاری ماسییەکە لەسەر کاغەز، بە تەنێ شکڵی ماسییەو بەس! ئیتر چوزانێ ئاو مایەی حەیاتی ئەوەو وشکانیش مایەی نەمانی!؟

مەخابن! زۆربەی مرۆڤەکان بە وێنەی ئەو نیگارەن، بە شێوە مرۆڤن، وەکو چۆن وێنەکە بە شێوە ماسیە!

وەلێ هەیهات!

خۆ ئەگەر تەماشـــای سـیمایان بکەیـن دەبینین لوتو چاوو گوێچکــەو زمانیـــان هەس! بەڵام لە حەقیقەتدا لاشــەیەکی بێ هەست!

ئەوان بە لوتیان ناتوانن بۆنی خێرو خۆشـیو ئەوین بکەن، گوێیان نییە تا باشـــترین وتەی پێ بژنەفـن، بیناییان نییە تا جوانیەکانی پێ ببینن!

ئەی هاوار، من سکاڵا لە چی دەکەم، تۆ نەبای من ماسییەکەی ســەر پەڕە کاغەزەکە دەبووم، نە دەریای مەحەببەتم دەناسیو نە عاشقی ئاو دەبوومو نە لە گڕی گەرمەسێر ڕامدەکرد!

ئەوســا من مـــرۆڤ نەدەبووم، تەڵاشــەدارێکی بێ کەڵك، بێ گەڵاو بێ گوڵ، بێ سایەو بێ سێومر!

بمبەخشە! من تا ئەو کاتەی تۆم نەناسی نەمزانی ئەو مرۆڤە کێیە کە خوداوەند ئاســمانو زەویو زەریاو دەریاکانی خستۆتە ژێر خزمەتی ئەو!

نەمدەزانی مرۆڤ هێندە گەورەیە لای خودا..

هیچم لە گەورەیی مرۆڤ نەدەزانی!

ئێستا دەزانم بۆچی کەس ناتوانێت تەماشای نێو چاوی خۆر بکات، چونکە هەموو دونیا شەرمی لێدەکات!

بەڵام مرۆڤە گەورەکان خۆریش شەرمیان لێدەکات!

چونکه خۆری ئەوان لە شەویشدا ئاوا نابێت!

ئێستا دەزانم بەهای هەموو شتێك سەرچاوەکەی ئەو نرخەیە کە پێی دراوە، کەسێك بە هەرزان شتێکی چنگ کەوتبێت، ئامادەیە هەرزان فرۆشی بکات.

مەولانای ڕۆمی دەڵێت: ئەو منداڵەی مرواریيەك لەسەر ڕێیەکەی دەدۆزێتەوە نرخی نازانێت، ئامادەیە بە لەتە نانێکی بگۆڕێتەوە!

تۆ گەر دەتەوێت نرخی ئەو مرواریيە بزانی، لەو مەلەوانە بپرسە کە بۆ دەنکی مرواریيەك چۆتە نێو قووڵایی دەریا، ژیانی خۆی خستۆتە مەترسییەوە!

برۆ لە مرواری فرۆشێك لە نرخەکەی پرسیار بکە!!

ئەوان دەزانن چۆنیان پەیداکردووە! هەرگیز بە نرخێکی هەرزان بە کەسی نادەن، ئەستەمە بتوانن بیبەخشن، بە خۆڕا بە ئاسانی دەستبەرداری نابن!

بمبەخشە، من وەکو ئەو کەسە وەها بووم، کە دەمویست چیایەك بخاتە نێو تەرازوو بیکێشی!

بەڵام کاتێك هاتمە پێش، بەرامبەر بە چیا ، منو تەرازووەکەم چەند بچوك بووین، لە سوچێکی سێبەری چیاکەدا هەر دیارنەماین!

من وەکو «کوردی» نەمدەزانی دەستکەوتنی مرواری چەندە

زەحمەتە، بۆیە سکاڵای دووریم دەکردو نەمدەزانی تەنها زیکری ناوی تۆ هەرە مەرتەبەی شەرەفمەندییە!

ڕۆژو شەو دایم لەبەر دیدەی خەیاڵم حازری
سا چ فەرقێکی هەیە بۆ من ئیتر ئێرەو ئەویٚ
بەس نییە لێرە ئەوێرم جاروبار باست بکەم
نەمدەوێرا قەت لەبەر ئەغیار کە ناوت بەم لەویٚ

هیچ لە مستەفا بەگ حاڵی نەدەبووم کە دەیگوت:

گەردنم با تەوقی تۆی تێدا بیٚ ئازادی مەکە
تەبعی من ئەم میحنەتەی پێخۆشە تۆ شادی مەکە

ئێستا دەزانم بۆچی ناتوانێت تەوقی گەردنی لابەریٚ، ئەو ئیتر گەیشتۆتە حەقیقەت، سێبەری حەقیقەت شتێکەو خودی خۆشی شتێکی تر!

وەکو جیاوازی باڵندەو سێبەرەکەی، سێبەر لەسەر خاکە وەلیٚ باڵندەکە لە ئاسمان!

ئێمە وامان دەزانی ئەگەر سێبەرەکە بگرین، ئیتر خودی باڵندەکەمان گرتووە!!

ئێستا کە دەستم لە حەقیقەتی باڵندەکە گیربووە، ئیتر چۆن دەست لەو کۆترە سپییە ئاودامانە هەڵدەگرم، کە دەستم دەگرێت بەرەو خۆر!؟

تۆ ئەو کەسەی لوتفو بەخشندەییت قەشەنگە، توڕەیی و

سزاشــت به هەمان شــێوە، هیجرانو زیزبوونت لە ســەعادەتی هەمــوو دنیــام لا خۆشــترە، ئازاردانــی تــۆم لــە هەنگوین لا شــیرینترە، من شــەیدای هەموو شــتێکی تۆم میهرو تورەییت، خۆشەویستیو ڕقت، تۆ جوانیت، هەموو شتەکانی تۆش لوتکەی جوانیــن، لە جوانەوە جگە لە جوانــی هیچی دی پەیدا نابێت، کەچبینــی چاوەکانە کە هەندێجــار جوانییەکانمان وەکو خۆی نایەتە بەرچاو!

گەیشــتن بە تۆ سەفەری عومرە، ئومێدی ڕۆحە، ئاواتی دڵو تروســکەی ســۆمای چاوە، نزیکی لە تۆ بەهەشــتی نەبڕاوەیە، دووریو هیجرانی تۆ وەکو مەحوی دەڵێت: ڕۆژی ڕەشە..

ویــصاڵت نــارە، هیجرت ڕۆژەڕەش، وەك ئافتابی تۆ

لــە تــۆ نزدیکە پشکۆیە، خــەڵوزە گــەر لــە تــۆ دووربــێ

تۆ هەرچەندە لە هەموو دنیادا تەنها کەسێکی، وەلێ دەکرێت نەزانی کە بۆ تەنها کەسێك، هەموو دونیای!!

دەبــا ئیتر ژەنــگو تەپو تــۆزی دونیاویســتیو کەچبینی وەلانێیــن، لە نێو دەریای مەحەببەتدا، ئیتر هەموو شــتێك بە ڕۆح بچێژینو ژیانمان بەرزەخێکی نیمچە بەهەشت بێت.

ئــەو کات حوزنی دووریو تاســەی دیدار دەبنە ڕوحانییەتی ئەوینێکــی موقــەددەس، ئــەو ئێشو ئــازارە لەززەتــی ڕۆحە، پەرژینی پاکیزەییو عەفافە، بە فرمێســکی گەرمو بە شەونمی

شــەرم و بە تارای سپی شــکۆداریی نەبێت، گەنجینەی بەهاداری عیشق ناپارێزرێت!!

لاشە مەحرومە، بەڵام ڕۆح ئاسودەو مەسرور!

مەحبــوب بــە نــاری دووری هەڵدەقرچــێ وەکــو پەروانە، دەتوێتەوە وەکو شــەم، بەڵام ســەبرو قەراری بۆ گەیشــتنە بە لیقای ئەبەدی!

شەیدایانی ڕۆح هەمیشە بە دوای نەمریدا دەگەڕێن، عاشقی مردووەکان نابن!

ئــەوان دەزانــن کە گوڵــە ســورە جوانــەکان هەڵدەوەرێن، ڕووخسارە جوانەکان جوانییەکەیان ئاوا دەبێت!

ئیتر ئەوان پێیان شەرمە شەیدای مردووان بن! بۆ ئەوینێکی ئەبەدی دەسوتێن!

بۆ جوانێك کە هەرگیز نامرێت!

بۆ گوڵزارێك کە هەرگیز گوڵاڵەکانی ناوەرێت!

کاتێك دەگەینە ئەو، ئیتر زۆر ئاسانە بگەین بە یەکتر!

ئیتــر ئەگــەر بتوانین بگەین بــە خودا، ئەوا گەیشــتن بە بەندەیەکی خودا ئاسانە!

بەڵام دەبێ لەسەر دووری دونیا ئارام بگرین، تا لە ئاخیرەتدا دیدار ئاخیرەت نەبین!

دەبێت خۆشەویستی ئەویندارى هەمیشە زیندوو "حی لا یموت"

به دەست بهێنین، تا له "دارالخلد"دا به یەکتر شادبین!

بـا لێره به دیداری ژێر درەختێـك ڕازی نەبین، که خەزان ڕووتـی دەکاتەوە، تا له باخەکانی بەهەشـتدا له ژێر سـێوەری دارستانێکدا پشوو بدەین که هەرگیز دەستی خەزان نایگاتێ!

ئـەی نابینـی گەورەتریـن ئەوینـدار به خۆشەویسـترین مەحبوبی خۆی دەفەرموێت: ﴿إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُم مَّيِّتُونَ ۝٣٠﴾ الزمر.

ئەو مەرگه تاڵه، شـیرینه بۆ کەسـێك کـه دەیەوێت بگاته دیداری "مەحبوبی"

هەر بۆیـه کاتێك له نێوان مەرگو ژیانـدا موخەییەر کرا، سـەروەرمان مەرگی هەڵبژارد، چـوون دەیگەیەنێت به دیداری هەمیشەیی، به ژووانی نەبڕاوە..

لەوێدا ئیتر دووریو لێکدابڕان بوونی نییه، ئیتر فرمێسکی دووری ناڕژێت، ئیتر تاسـەی دیدار دڵەکان هەڵناقرچێنێ، ئیتر ئاگری دووری هەناو نابرژێنێ!!

ئیتر کەس به دەردی جودابییەوە تا سەحەر ناناڵێنێ!

لەوێدا ئەویندارانی ئەوینی نەمر، نەمرییان پێ دەبەخشرێت، چوون ئەوینی ئەوان مەرگ ناتوانێ ڕۆحی بکێشێ، خۆڵ ناتوانێ بیرزێنـێ، لەگەڵ ڕۆحدا له شـەقەی باڵدەداتو فریشـتەکانی ئاسمان پێشوازی لێدەکەن!

هەربۆیه بیرت دەکەم، بۆنی ئەو خۆڵه دەکەم که به گوڵاوی

هەنگاوەکانت موعەتتەر بوون، نیگام هەمیشە لەڕێیە، وشەکانم ناتوانن گوزارش لە هەستی دەروونم بکەن! زمانم ئەو هەستەی پێ هەڵناگیرێ، تا لە حزورتا درکی پێ بکات! هەربۆیە لە بەرامبەرتا ناتوانم هیچ بڵێم، جەستەم وەکو زەمین لەرزە دەلەرزێت، وەلێ ڕۆحم هێمنە، وەکو منداڵێکی نوستوو!

چونکە دەزانم ئێمە دەبێت لەو دەریای میهرو ئەوینە گەورەیەدا بتوێینەوە، تا فرمێسکەکانمان لە هەنگوین شیرینتربن، تا گریانمان پێکەنینی ڕۆح بێت، تا تاسەو چاوەڕوانیمان مایەی خلودی ئەبەدی بێت، چونکە ئێمە ژووانمان "دارالخلد"ە نەك"دارالفنا"، بۆیە لە خوداوەند هەمیشە دەپاڕێینەوە ئارامیمان پێ ببەخشێت، بە میهری خۆی بمانبەخشێو لە هەڵەکانمان ببورێ..............

مەحوی دەڵێت:

سوتانی بە بێدەنگییە ئادابی مەحبەبەت

وەك بولبول ئەم ئەفغانە بە پەروانە حەرامە!

مەرژی بۆکەسێک کە لە پێناویدا نامرێت

هەژارێك بە خۆشەویستیو ئەوینی پاشایەکی بەناو بانگ گرفتار بوو، خەبەری عەشقی ئەو گەیشتە پاشا.

پاشاش لەگەڵ بیستنی ئەو خەبەرەدا، بانگی کردو پێی گوت:

ئەگەر تۆ بەڕاستی عاشقی سولتانیت، دەبێت یەکێك لەم دووانە هەڵبژێریت:

یا دەبێت ئەم دەڤەرە جێبێڵی، یا دەبێت لەسەری خۆت خۆشبیو بیکەی بە فیدای عەشقو ئەوینی خۆت..!

شا پێی گوت: ئەمە دوایین وتەی منە، یا گەردنی تۆ، یا کۆچ!

ئەو کابرایە شایانی ئەو عیشقە نەبوو، هەر بۆیە کۆچکردنو هیجرانی هەڵبژارد!

هاوکات لەگەڵ خۆئامادەکردنی بابای هەژار، بۆ کۆچکردنو دەستهەلگرتنی لە ئەوینەکەی، شا فەرمانی کرد: سەری لە گەردنی جودا بکەنەوە!

پاسەوان گوتی: قوربان، خۆ ئەو هیچ تاوانێکی نەکردووە، گوناهی چییە، شا فەرمانی سەربڕینی دەدات؟!

سولتان گوتی: ئەو ڕاست ناکات، ئەویندار نییە! لە ڕێگای ئەویندا لەگەڵ من ڕاستی نەکرد، ئەگەر وەکو پیاو مامەڵەی کردبا، لەم ڕێگایەدا سەری خۆی دەبەخشی!

هەرکەسێك سەرو گەردنی خۆی لا خۆشەویستر بێت لە مەحبووبەکەی، ئەوا بانگێشەکردن بۆ عیشق، گەورەترین تاوانە بۆ ئەو!

خـۆ ئەگەر ســەربڕینی هەڵبژاردبا، ئەوا دەبووە شــای ئەم مەملەکەتــەو ئــەم هەموو وڵاتــە دەبوونە خزمەتــکاری، تۆش پاسەوان بەشانازییەوە دەبوویتە غوڵامی!!

بەڵام کاتێك ڕاســتی نەکرد لە بانگێشەکەیدا، ئەوا عیلاجی، تەنها جیاکردنەوەی سەرێتی لە لاشەی! چونکە ئەوە ئەو پەڕی نیفاقــە، بــۆ ئەوەش ئــەم کارەم کرد، تا چیــدی کەس بەخۆڕا ئیددیعای عیشقی ئێمە نەکات!!

خۆزگە هەمیشە ئەویندارن، ئاوا تاقی کرابانەوە، گوێیان لە چرپەی ﴿أَنِّىٓ أَذۡبَحُكَ﴾ دەبوو، تا بزانین دەیانگوت: ﴿افۡعَلۡ مَا تُؤۡمَرُ﴾!؟

بۆئــەوەی چیــدی کەس نەتوانێــت بێ گەواهــی بێتە نێو گوڵستانی ئەوین!

مەحوی بە مەحبووبەکەی دەڵێت:

ئێســتا بــۆ لافــو گــەزاف، هــەر کــەس دەبینــی عاشــقە
نــەك هەمــوو کــەس، جانفیــدا، وەك میــمو حــێو واوو یێ!

ئــەوەی لە مانای ئەوین گەیشــتبێ، ڕۆحی شــاباش دەکات، ئەوەی ئەوینداری خۆی ناسی بێت، ئاواتەخوازە بەو ڕۆژە بگات کە ڕۆحی خۆی ببەخشێ لە پێناویدا، ئەو دەیەوێت وەکو پارچە هەورێکی سپی، لەنێو تیشکی خۆردا بتوێتەوە!

ئەویندار وجودی خۆی، لە ئەویندارەکەیدا دەبینێت، بەهای خۆی لەو شتەدا دەبینێتەوە کە بۆی دەگەڕا، چەندین ساڵە، عەوداڵی بوو!

عاریفێك دەڵێت: تۆ ئەو شـتەی کە بۆی دەگەڕێیت! گەر بۆ ڕۆح دەگەڕێیـت، تۆ ڕۆحیت! گەر بۆ پارووە نانێك عەودالی، تۆ تەنها پارووە نانێکی!

تـۆ بەو ڕۆحە ناژیت کە لە لاشـەتدا بەند کـراوە، نا........ مایـەی زیندەگی تۆ، ڕۆحـی ئەویندارەکەتە، ئـەو ڕۆحەی کە هەموو بوونەوەر هەناسەی پێ دەدات!

ئازیـزم: تـۆ بۆ مـن دڵۆپێـك نیت لـە دەریایـەك، بەڵکو دەریایەکیـت لە دڵۆپێکدا، گوڵێك نیت لـە باخچەیەکدا، بەڵکو گوڵزارێکیت لە خونچەیەکدا!

مـن وەکو ڕۆمـی دەڵێت: لە بەهەشـتدا چاوانت دەبینم، لە چاوانیشـتدا هەموو بەهەشـت، ئیدی بۆچی تەماشای مانگێکی دی، یا خۆرێکی دی بکەم، ئەوەی من دەیبینم بەسە بۆ من!

بـێ تـۆ، من لە دەریـای بیرچوونـەوەدا ون ببـووم، کەس نەیتوانی هەست بە بوونم بکات، تۆ نەبێ، تەنها تۆ!

کەس نەیتوانی بە ناخی مندا ڕۆبچێو بگاتە قووڵایی دڵم، تۆ نە بێ!
کەس نەیتوانی هەموو ڕازو نهێنییەکانم بدرکێنێ، تۆ نەبێ!
کەس ئاگای لە هاواری دڵم نەبوو، تۆ نەبێ!
من کڕیاری ڕۆح بووم بە ڕۆح!!

من ئاشنای وتەکانی ڕۆح بووم، نەوەك کڕیاری وتەکانی زار، هەرچەندە زاری تۆ، شەکرستانو شانەی شەهدە، ئەی کەژاوەی پاکیزەییو عەفاف....!

ده فەرمـــان بدە، بـــا ڕۆژە تاریکەکانم کۆتاییيان پێ بێت، با زەمەنی دووری و بێتۆیی ببڕێتەوە، من بە تاسەی گەیشتنم بە تۆ، ڕۆحم ئەمەی دەوێت، نەك لاشەم!!

مـــن چیدی ناتوانم بێ تـــۆ بژیم، دەکرێـــت بتوانم لە هەموو کەسێك جودا ببمەوە، تەنها لەو کەسە نەبێت، کە لە ناخی خۆیدا، فەرشی وەفای بۆ ڕاخستووم، بە پێڵووی چاوەکانی باوەشێنم دەکات!

هەر بۆیە «نالی» بە خۆڕا بە مەحبووبەی نەدەگوت:

سەر بەردەبازی ڕێتە، تەن تەختە بەندی جـــــێتە

دڵ مەیلی خاکی پێتە، ڕۆحماڵی خۆتە، بـــــیبە

ئەو دەیزانی لەگەڵ کێدا دەدوێت، ئەو کەسەی دەیدوێنی بۆ ئەو، واتە چی، ئەمیش بەبێ ئەو چۆن دەبێت، بۆیە لە ناخی دڵییەوە دەیگوت:

بـــەڵا گـــەردانـــی بـــاڵات بـــم ئـــەگـــەر چـــووم

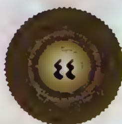
فـــیـــدای هـــیـــنـــدویـــی خـــاڵـــت بـــم ئـــەگـــەر مـــام

دەمـــێـــکـــە وا لـــەســـەر پـــێـــیـــەك دەســـووتـــێـــنم

لـــە شـــەوقـــی تـــۆ بـــە مـــیـــنـــسلـــی مـــۆم و هـــەرمـــام

ئەویندارى ڕاســـتەقینە دەزانێ: دووری لـــە مەحبووب یانی چـــی! بەڵام من لای کێ باســـی ئەویندارى خـــۆم بکەم؟ کێ لێم تێدەگات؟ کێ دەزانێ من عەودالّی چیم!؟

پێـــم دەڵێن: تۆی نەوجەوان بۆچ سەوداســـەری پیرێکی؟ نا، من هەمیشـــە عاشقی ئەو شتانەم کە هەرگیز پیرنابن، بۆ هیچ

جوانێك هەیە پیر بێت؟!

چما ئێوە تا ئێستا جوانێكتان بینیوە؟

بـــێ ڕەونەقی ئەو جوانانە، جوانـــی ماڵاوایی دەكات، گوڵێك ڕەونەقـــی نامێنێت، باخچەیەك بۆی نامێنێت، ســـروەیەك ڕوو ناكاتە دڵەكان!

مـــن چۆن بێ تۆ بژیم، لەكاتێكـــدا تەنها تۆی، بە زمانی من قســـە دەكـــەی، بە لێوی مـــن پێدەكەنی، بە دڵی من خۆشـــحاڵ دەبیت، بە چرپەی ڕۆح دێیتە سەما!

حەكیمێك دەڵێت: دووریت لەو كەســـەی بە زمانی تۆ قســـە دەكات، لاڵییە، ئەگەر هەزار زمانت هەبێت!!

من هەمیشە وەكو مەحوی دەڵێم:

دەرسی عیشقم هەر لە كن پەروانە یا بولبول بووە

بیگەمێ، یا نەیگەمێ، هەر مەشقی ئوستادێ دەكەم!

ئیدی من گوێ بەكەس نادەم، بە هیچ لایەكدا ئاوڕ نادەمەوە، گوێ بە قســـەی كەســـانێك نادەم كە تا ئێســـتا، بۆنی مرۆڤیان نەكردووە، نازانن هاودەمی ڕۆح یانی چی!

منێـــك لە دوای عومرێك لە تاســـەو چاوەڕوانی، ڕۆحی خۆم بـــەدی كرد، منێك كە هێنـــدە گەڕاو هێندە چـــاوەڕوان بووم، خەریك بوو لە گەیشتن بە تۆ بێهیوا دەبووم.

پێـــم وابوو، تا مردن دەبێت تەنها لە تابلۆی خەیاڵدا وێنەت

بکێشم، بۆ هەمیشە، بە تەنێ ڕێگای ئەوین تەی بکەمو سروودو درووود، بۆ خەیاڵ بنێرم!

هەرگیز لەو بڕوایەدا نەبووم، ئەو کەسەی من بۆی عەودالّم، ڕۆژێك بێت بە پێی خۆی تەشریف بهێنێت..!

فیدای تەشریفی ڕێگەت بێ، خەراجی موڵکی جانو دڵ

نیساری تۆزی بەر پێت بێ، ڕەواجی عومری سەد ساڵم «حەریق»

ئیدی من ڕێگام گرتۆتە بەر، بەرەو لای تۆ، بۆ گەیشتن بە تۆ، بۆ گەیشتن بە خۆم، ڕێبوارێکی ماندوونەناسم، دڵنیابە من ماندوو نابم، چونکە ئەوین ماندووبوون نازانێت، لە ئەویندا هەموو شتێك گونجاوە، هەموو شتێك دەشێت ڕوو بدات!

تا ئەوین مابێ، بێهیوایی وجودی نییە، هەر بۆیە من، هەرگیز بێ ئەوین ناژیم..

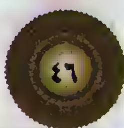
حەکیمێك دەڵێت: خۆت فڕێدە نێو ڕووباری ئەوین، ئەگەر ڕووبارێکیش بوو لە خوێن!

بۆ کەسێك کەنرخی تۆ نەزانێت شێتییە ئەم سەودایە، وەلێ من دەزانم گەیشتن بە تۆ، واتە: ژیانێکی نوێ، ڕۆحێکی نەمر، عەتایەکی بێسنوور، گەیشتن بە هەموو شت.

من گەر بگەم بە تۆ، هیچم ناوێت!

سەیرە داوای چی بکەم، تەماشای چی بکەم!

من بۆم بکرێت بێ تۆ تەماشا ناکەم، بێ تۆ ناخۆمو ناخۆمەوە!

بێ تۆ پێناکەنم!

من نامۆم تا ئەو کاتەی دەگەم بە تۆ، من لە هەموو لەزەتێك مەحرووم تا دەگەم بە تۆ، جا کاتێك دەگەم بە تۆ، ئیدی گەیشتووم بە گەنجینەی هەموو دنیا!!

من گاڵتەم بەو ئەویندارانە دێت، داواکارییان هەیە لە یەك، داوای مەتاعی ئەم دونیا فانییە لەیەك دەکەن، سەیرە ئەوان مامەڵەی ڕۆح، بە پەڕۆو پاتاڵی ئەم دونیایە سەودا دەکەن!؟ یاخود ئەوان جگەلە ناوی ڕۆح، چیدی نازانن!! بۆیە هەموو خۆشییەکانی خۆیان، تەنها لە خاکو خۆڵی ئەم دونیایەدا دەبینن!

شەوێ لەیلا بە مەجنونی دەوت: بنواڕە حاڵی خۆت
بە خۆڕایی کە چۆنت دا بە با، عەقڵو کەماڵی خۆت
جوابی دایەوە مەجنوون، ئەگەر تاقەت ببێ لەحزێ
لەناو ئاوێنەدا بنواڕە حوسنو جەماڵی خۆت! «مەحوی»

تا نەگەم بەتۆ کەشکۆڵو گۆچان دانانێم، دڵنیام کە هیچ هێزێك ناتوانێت، بەربەستی ڕێگای نوور بێت، ئەوەی من دەیڵێم خەیاڵ نییە، هەرچەندە هەموو خەیاڵێکیش حەقیقەتی خۆی هەیە، ئەگەر گەورەش بێت هێندەی تۆ!

ماڵاواییت لێناکەم، چونکە ماڵاوایی تەنها بۆ ئەو کەسانەیە کە بە چاویان شەیدا دەبن، بەڵام ئەوانەی بە ڕۆحو دڵ شەیدا دەبن، هەرگیز جودایی نازانن!! ئەوان لە یەکدا تواونەتەوە!

یہ کیسن دیداری رُوح

به هەموو شـتێکی تۆ ئاشـنابووم، چاوەکانت بانگیان کردم، نەمتوانـی نەچم بـە پیرییانـەوە، نەمتوانی ئـەو هەنگاوانە فەرامـۆش بکەم، کە بۆلای منت نابوون، ئەو هەنگاوانە لای من هەنگاوێکی موقەددەس بوون!

ئەگـەر بتگوتایـە بـە یەکەم دیدار شـەیدات بـووم، باوڕم نەئەدایەوە، جارێکی دی منت نەدەبینی!

بـەڵام کاتێك پێتگوتم، مـن پێش ئەوەی بتبینم شـەیدات بووم، ئیتر نەمتوانی لە جێی خۆم بجولێم، بۆ یەکەمجار بۆنی مرۆڤم کرد، بۆنێکی سەیر!

جازیبەیەکی سـەیر ڕایدەکێشـام، بە دەسـت خـۆم نەبوو، دەهاتمە پێـشو تۆش خۆت گرمۆڵە دەکرد، ئاخر من دەمبینی چۆن ڕۆحەکان دەستلەملان بوون، چۆن وشەکان سەما دەکەن!

تـۆ ئاشـنای ڕۆحم بووی، تۆ ئەو کەسـە بـووی کە هەموو عومرم بە ڕۆحت لەگەڵم بووی!

تـۆ بـە یەك سـات هەمـوو بۆچوونەکانی منت گـۆڕی، بۆ یەکەمجـار بە سـۆمایەکی نوێ، جیهانێکی ئەفسـوناویم بینی، حوسـنو جوانییەکی سـەیر، خەندەیەکی ئـارام، بۆ یەکەمجار ترسم لە مرۆڤ شکا!

هەسـتم بە گەورەیی پیاوێك کرد کە پێشتر هێندەی هەموو دونیام ڕق لێبوو!

مــن لەوەها مرۆڤێك دەگەڕام، بەڵام بە خەیاڵیش باوەڕم بە وجودی نەبوو!

لــە خــزمــەت ئــاسمــانــی حــوســنــی ڕووی تــۆ
ســەمــا (كــەوتــە ســەمــا) گــەردن كــەچــی كــرد
ئــەگــەر وەســفــت بــە (مــاهــذا بــشــر) كــەم
پــەشــیــمــانــم دەڵــێــم وەســفــم بــەچــی كــرد! (حــەریــق)

تۆ ئەی شــازادەی ونبووی مەملەكەتی ئەوین، وەكو پروشەی بارانی پایزێكی درەنگ، هیوابارانی هەموو دڵەكانت كرد، جارێكی تر جیهانت بە جوانترین ڕەنگی بەهاری ڕازاندەوە!

ڕەوەیەك بولبولت بە ئاوازێكی سەیر هێنایە خرۆش!

ئەوین قســە ناكات، بەڵام ئاوازێك دەچرپێــت، وەكو خوڕەی كانیاوێكی هێمن، هەموو كونجو كەلەبەرێكی ڕۆح، دادەپۆشــێت، ئەو ئاوازە سەمفۆنیای ژیانە!

بەستەیەكە ڕۆحە پاكەكان دێنێتە سەما!

من ئەو ئێوارەیە نەمدەویســت بــڕۆم، چونكە لەو بڕوایەدا بووم، هێندەم تەمەن نەمابێ كە بتوانم بێمەوە حزورت!

ئەگەرچی هەموو عومرم، بەشــی ئەوە ناكات، تێر تەماشای ڕووخسارت بكەم، هەڵاڵەی وتە شیرینەكانت هەڵمژم!

بــە حــەســرەت عــومــری مــن یــەكــبــارە فــەوتــا
مــەگــەر عــومــرێ دووبــارەم پــێ عــەتــا كــەی! (نــالــی)

ڕۆژێك نەبــوو، مانگێك نەبوو، ســاڵێك نەبوو، عەمرێك لە گــەڕانو عەودالْبــوون، عومرێك غوربەتو بێکەســی، عومرێك لەســەفەری ڕۆحو ئازاری جەســتەی شــەکەتو ماندووم، بەڵام کە تۆ هاتی ئیتر غوربەت ڕەوییەوە، کەشــکۆڵی ســەفەرم دانا، ڕۆحم لە باوەشــی ئارامیدا ئۆقرەی گرت، تەپو تۆزی ســەفەر بوونە پروشەی گوڵاو، ئەو ئێوارەیە بۆنی نێرگز هەموو کوچەو کۆلانێکی گرتبووەوە!!..

کــە تــۆ هــاتــی لــە نــائــومــێــدی نــەمــا بــاس
لــە هــیــجــرو ئــیــنــتــیــزار ئــیــدی نــەمــا بــاس! (نــالــی)

ئەو ئێوارەیە ڕۆحەکان گەیشتنەوە بە یەك، هاتبوون تا درێژە بە حەیاتی ڕۆح بدەن، ئەوان دوای دابڕانێکی زۆر، ئەمڕۆ بە دیداری یەکتر شادبوون، ئەوان پێشتر بە نیو ڕۆح دەژیان، بۆ گەیشتن بە کەماڵی ڕۆح، وەکو شەم دەسوتانو وەکو پەروانە هەڵدەفڕچان!

ئەو ئێوارەیە فیســتیڤاڵی دوو ڕۆح بوو، کە بە یەك ســۆما دەڕوانن، بە یەك زمان دەدوێن، بە یەك گوێ دەبیستن، بە یەك دڵ ئەوینــداری دەکەن، ئەو ئێوارەیە ڕۆحەکان دەســتی یەکیان گوشــیو تەوقەیان کرد، پێش دەســتو چاوەکان، یەك هەستو نەست، یەك سۆزو ئارەزوو، یەك خەونو حەزو ئاوات..!

ئاخر ڕۆح نامۆیە، ئەگەر لەگەڵ کەســێکدا هەزاران ســاڵ لە ماڵێکیشدا بژی، هەرگیز لەگەڵیدا ئاشنا نابێت، ڕۆژ بە ڕۆژ زێتر

لێی دووردەکەوێتەوە! بەڵکو تا نەگاتە ئەو کەسەی کە هەزاران ساڵە لە جیهانی ڕۆحدا پێی ئاشنایە، پێش ئەوەی لاشەکان خەلق بکرێن!

ئیبنوحەزمی ئەندەلوسی دەڵێت: ئەوین یەکگرتنەوەی پارچەی ڕۆحە بەرزە پەرتبووەکانە، کە لە نێو لاشەکاندا بڵاوبۆتەوە!

ئەوان ئیدی بە زمانی ڕۆح دەدوێن، هەموو سنورەکان دەسڕنەوە، لە یەکدا دەتوێنەوە، ئیدی من و تۆ وجودی نامێنێت! شتێك بە نێوی ڕازونهێنی بوونی نامێنێت! هێندە لە یەکتر دەچن، ناتوانن پێناسەی خۆیان بکەن، هەریەکە دەڵێت: من ئەوم، یان ئەو منە، من لەو دەچم، یان ئەو لە من دەچێ!

هەموو تەمەنی ڕۆح گەڕان و عەوداڵبوونە، بە دووی هاودەمی ڕاستەقینەیدا، (الأَرْوَاحُ جُنُودٌ مُجَنَّدَةٌ، مَا تَعَارَفَ مِنْهَا ائْتَلَفَ، وَمَا تَنَاكَرَ مِنْهَا اخْتَلَفَ) البخاری ومسلم.

واتە: دڵەکان وەکو لەشکری سەربازان وان، ئەوانەی بە یەکتر ئاشنا دەبن، هۆگری یەك دەبن، ئەوانەش ئاشنا نابن، جیاوازو ناکۆك دەبن و لێك دووردەکەنەوە!

خەتتابی لە ڕاڤەی ئەم فەرموودەیەدا دەڵێت: ڕۆحە پاك و باش و چاکخوازەکان، لێل یەك و خراپەکانیش بە هەمان شێوە، هەر ڕۆحەو بۆ هاوشێوەی خۆی دەگەڕێت، کە خوداوەند بە سروشت وەهای دروستکردوون!

لەوێـدا ڕۆحـەکان تەنها بە چـاوی دڵ تەماشـا دەکەن، بە ناخـی یەکدا ڕۆدەچن، جوانییەکانی ڕۆح دەبینن، کە خوداوەند هەزاران ساڵە، لە عالەمی ئەرواحدا بەو جوانییەی کە وەکو ڕۆح نەمرە ڕازاندونیەتەوە!

ئـەوان دەچنە خەڵوەتـی ڕۆح، کەس نابینـن و حەز ناکەن کەسیش بیانبینێ، ئەوان لە جیهانی ماددە غافڵ دەبن، هەربۆیە مەولەوی دەڵێت:

ئـاخ پـەی خـەڵـوەتـێ بـدیـام وەبـێ خـەم
سـیـوای تـۆ، دیـدەم، کـەس نـەدیـام وەچـەم
دڵ پـەی دیـدەنـت کـام خـەڵـوەت سـازۆ
تـۆی دیـدەیـچـم بـی، مـەردم نـمـازۆ

ئای خۆزگە بە خەڵوەتێك کە لە وێدا جگە لە تۆ کەسم نەدیبا، بە چاوی چاوم! بەڵام وەداخۆ، دڵم شوێنێکی دەستناکەوێت، کە لێیـەوە بڕوانێ بـۆت، جگە لە گلێنەی چـاوم، خۆزگە گلێنەی چاویشـم تۆی نەدەبینی و جگە لە دڵم کەسـی تر ئاگای لێمان نەباو کەس ئێمەی نەدیبا!

ئەو دوو ڕۆحە هێندەیان دەردی چاوڕوانی چەشـتووە، ئەو دڵانە هێندەیان شەوانی تەنیایی بینیوە، هێندە تاسەی گەیشتن بە باوەشـی ئەوین، ناخی هەڵقرچاندوون، دەیانەوێت بگەن بە شادەماری دڵ، هێندە دەردی دووری داخی کردوون، موویەك بە

چیایەك دەبینن، ئەگەر بکەوێتە نێوانیان!

لاشــە هیچ هێزێکی نییە، بەرامبەر بــە ڕۆح، گەر ملکەچی فەرمانی ئەو نەبێت، دەبێتە قەفنەس!

کاتێك ئەو کەسە دەدۆزێتەوە کە پارچەکەی دیکەی ڕۆحی تۆی لایە، ئیتر ناتوانی بێ ئەو بژی، ناتوانی چرکەیەك جێی بهێڵی!

گــەر وابکــەی ئیتر ســاڵانی عــەزابو ئەشــکەنجەو ئازاری دووریو تەنیاییو ســەرگەردانی دەگەڕێتەوە، کەســێك کە وەکو سێبەرەکەت لێت نزیکە، چۆن لە دەستی قوتار دەبیت!

لــە هەموو دونیــادا چی لەوە خۆشــتر هەیە، کە کەســێك بدۆزیتــەوە کــە خوداوەند بۆ تۆی داناوە، کەسـێك وەکو خۆت لێت تێدەگات، دەزانێت چیــت دەوێت، ئارەزووی چی دەکەیت؟ خەون بە چییەوە دەبینی! خەیاڵت لە کوێیە؟!

بێ وشــە قســەی لەگەڵ دەکەی، بە زمانــی ڕۆح دەیدوێنی، ئاماژەیەکی ئەو هەزاران ڕستەی ئەرخەوانیت ئاراستە دەکات!

لە هەموو ڕازونیازێکت تێدەگات، دێتە ژێر پێڵوی چاوەکانتەوە، شەوانە لە ژێر برژانگەکانتدا دەخەوێت!

ئەو کەسەی کە لە کەس ناچێت، لە نێو هەزاران هەزار کەسدا وێنەی نییە، لە هیچ شــتێك ناچێت، بەڵام هەموو شتە جوانەکان دەیانەوێت، لەو بچن، تۆش دەتەوێت لەو بچیت، تەنها ئەوو بەس!!

ئەو کەسە بە وتەکانی گەرمت دەکاتەوە، لەوپەڕی بێهیواییدا

دەرگای هیوات بۆ واڵادەکات!

دەتگرێتە باوەشی وشە شیرینەکانی، بە ئاوازی دەنگی مەستت دەکات، ئەو کەسەی وەکو منداڵێکی ساوا، لە باوەشی وشەکانیدا دەچێتە قوڵایی ئارامترین خەو!

تکای لێ مەکە بۆ تەنها ساتێك گوێبیستی بێو بەس، ئەو داستانی ئەوینی هەزاران ساڵی لە ناخیدا هەڵگرتووە، ئەگەر هەموو عومرت گوێی بۆ ڕادێری، هێشتا داستانی ئەوین تەواو نابێت!

بێ بوونی ئەو ئەستێرەکانی ئاسمانی تۆ نادرەوشێنەوە! تریفەی مانگەشەو نابینی! بێ بۆنی ئەو باران بۆنی نییە! گوڵ ڕەنگی نییە! هەنگوین تامی نییە! پەپولەی خەندەیەك لەسەر لێوت نانیشێتەوە! بێ ئەو گوڵستان دڕکستانە، بێ ئەو گوڵشەن گوڵخەنە!

بێ ئەو دڵ هەرگیز سوکنایی نایەتو بە ئارامی ئاشنا نابێت!

ئەو کاتەی ئەوت بینی، دەستت هێنا بە هەموو لاشەتدا، ئەو کاتە هەستت کرد، ئێستا گلێنەی چاوت جیهانێکی جیاواز دەبینێ، زمانت وشەگەلێکی سەیر دەدرکێنێ!

گوێچکەکانت خۆشترین وشە دەژنەفێ، ئەو کاتە خۆتت بۆ یەکەمجار دۆزییەوە!

بووی بە دەوڵەمەندترین مرۆڤی دونیا، ئێستا دەتوانی شەوانە سەر بکەیتە سەر خەرمانێك لە یادگاری بەهەشتی!

کەس هێندەی تۆ یادگاری جوانی نین، ئیدی سەرناکەیتە سەر

سەرینێکی بەتاڵ، نا ئیدی لە باوەشی یادگارییە ئەرخەوانییەکانتا
خۆشترین خەو دەبینی!

ڕۆژی وەصڵت هەر سبەینێیە کەوا پرتەو نەدا
مِن لە تاریکی شەوی هیجرا ژیانم بۆچییە! (بێخود)

ئەو خۆری ژیانی تۆیە، هەر بۆیە کە ماڵاواییت لێدەکات،
وەکو کاتی خۆراوابوون، ئاسمانی ژینت دەبێتە شەوەزەنگ!

خۆئەگەر شەوان تا دەخەوم بە وتەی نێو نامەکانت، چاوم
نەڕێژم، ئەوا بیناییم لێڵ دەبن!

تۆ بە هەموو کوچەو کۆڵانێکی دڵمدا ڕەتبووی، جێگەی
دەرزییەکی تێدا نەماوە، شوێنەواری تۆی تێدا نەبێت، ئیدی
دەتەوێت بۆ کوێ بڕۆم!؟

دەکرێ لە هەور بپرسی بۆ باران دەبارێنێ!
لە بەهار بپرسی بۆ هێندە جوانی؟!
لەگوڵ پرسیار بکەی بۆ هێندە بۆت خۆشە؟!
ئەگەرنا، دە ئیتر لێم مەپرسە بۆچی هێندە شەیدای تۆم!؟
ناری دەڵێت:

بە مەولا گەر لە مەولا دڵ بە قوربانت نەبێ نابێ
بە دڵ گەر دڵ موطیعو بەندە فەرمانت نەبێ نابێ
کەسێ مەقصودی کەسبی دەوڵەتی قوربی مەحەببەت بێ
غولامی بۆ غولامانی غولامانت نەبێ نابێ!

که تۆ هاتی لەگەڵتا پێکەنین هات
کە ڕۆیشتی هەناسەی ساردو هەیهات
هەمووی هەر هاتوو چوونە کاری دونیا
بە تەنیا هەر خەمە هەردێ ئەگەر هات

ژیلا حسینی

دەتوانی بڕۆی؟

دەتوانـــی بڕۆیـــو مەملەکەتـــی ئەوین فەرامۆشـــکەی؟ گەر دەتوانـــی بڕۆی لەگـــەڵ خۆتا هەموو پێکەنینـــەکان کۆکەرەوەو هەموو نامەکان بپێچـــەرەوە، هەموو چرپەکان لە بوخچەیەکدا گرێ بدەو هەموو یادگارییەکان لە گوڵدانێکدا هەڵگرە!

دەتوانـــی ئیتـــر بۆنی دارمـــۆردەکان نەکـــەی؟ دەتوانی ئیتر بە ژێر سـێبەری سـپیدارەکاندا گوزەرنەکەیو لە نێو چیمەندا هەرگیز دانەنیشی؟ دەتوانی ئیدی تەماشای خۆراوابوون نەکەی؟ هەرگیز باوەڕناکەم بتوانی!

ئەگـــەر دەتەوێت بڕۆی، ئیدی نابێـــت بۆنی باران بکەیو لە ژێر پروشـــەی باراندا دەستەکانت ڕووەو ئاسمان هەڵبڕی! نا تۆ بێ بۆنی باران ناژیت!

مەگـــەر ناوی هەمـــوو شـــەقامەکان بگۆڕیـــت! داری هەموو باخچەکان هەڵکەنیو درەختی نوێیان تێدا بڕوێنی!

مەگـــەر بەرگی هەمـــوو کتێبەکان بدڕێنی، یـــا بە بەرگێکی ڕەش دایانپۆشـــیت تـــا ئیتر نەتناسـنەوە! ئیتر بـــە کام ڕێگادا هاموشـــۆ دەکـــەی... دڵنیام هەمـــوو بسـتێکی ڕێ لەگەڵت دێنە قســـەو پرسـیاری ئەوت لێ دەکەن! چونکە هەرگیز بە بێ ئەو نەیانبینیوی!

گـــەر دەتەوێت لـــە یادی کەی ئیتر دەبێت هەناســـە نەدەی، چونکە هەموو هەناسـەکانت بۆنی ئەوی گرتـــووە! مەگەر لەم

دەڤـــەرە کۆچ بکەی! ئەویش بە دزی چۆلەکەی باخچەکەتانەوە! چونکە دوایی هەموو دنیا بە "بۆ کوێ دەچی؟" پڕدەکەن! ئەوان دەیانزانی بێ ئەو بۆ هیچ شوێنێك ناچیت!

من دەمزانی بێ ئەو ڕێگا دەرناکەیت، تۆ هەمیشـــە دەتگوت من لە چاوانی ئەوەوە نەبێت ئەم جیهانەم نەبینی! لە باوەشـــی ئەودا نەبێت هەستم بە ئارامی نەکرد!

ئەی تۆ نەبووی دەتگوت:

هەر کە لێم عاجز دەبی توخوا وەرە زوو بمکوژە

چونکە قەتلم خێرە سا ئەم کارە قەت تەئخیر مەکە «کوردی»

من کوێم هەیە بۆی بڕۆم، من لەگەڵ ئەودا نەبێت هەست بە بوونی خوودی خۆشم ناکەم، چەندین ساڵە لە پەراوێزی ژیاندا، بە خودی خۆشم ئاشنا نەبووم، تەنها ئەوبوو توانی بە هەموو گەردوونم ئاشنا بکات، بێ وجوودی ئەو من بە هەموو شتێك ئەغیار دەبم:

هـەتـا تـۆم ئـاشـنـا بـــووی، ئـاشـنـا بـووم

ئەمێستا مــوو بــە مــووم ئـەغـیـارە بـێ تۆ «نالی»

من لە دووری ئەو، هەموو جیهانم بە چۆڵی دێتە پێش چاو، چونکە کەس لە زمانی من حاڵی نەبوو ئەو نەبێ! چونکە لەم دنیایەدا تەنها دوو کەس دەتوانن گوێت لێ بگرن و لە هەموو وشەکانت حاڵی ببن، کەسێك کە وەکو تۆ هەمان ئازارو ناڕەحەتی چەشتووە، یا کەسێك کە تۆ بۆ ئەو هەموو شتێکیت!

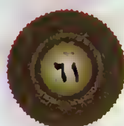
كه تۆ هەردووكيــان بوويت، تۆش وەكو من عەودالْ بوويت، وەكو من وێڵ بوويت، به شــوێن ناســنامەی خۆتــدا دەگەڕای، تــۆش ماندوو بووی، تەنيايی گڕی له ناخت بەردابوو، نەتتوانی به هيچ ڕووخســارێك ئاشــنا بيت، ڕۆحی شەكەتت بۆ سێبەری بالآيەك دەگەڕا!

ئيــدی من نارۆم، من هێشــتا نامەی دڵم بــه تەواوی عەرز نەكــردووی، مــن دەمەويــت هەموو شــتێكت بۆ بــاس بكەم، هەمــوو ئەســرارێكی دڵم والآكەم، من چيــدی ناتوانم به تەنيا لــه چاوەڕوانيتا بوەســتم، من ئيدی بەرگەی بــێ تۆيی ناگرم، تۆ خۆری ئاســمانی هەموو هيواكانی منی، من تەنها هەست به وجوودت ناكەم، بەڵكو هەســتكردن به غيابی تۆ له هەستكردن به وجوودت گەورەترە!

من لەگەڵ تۆدا له هەموو شــتێكەوە نزيكم، تەنانەت هەست دەكەم لەگەڵ تۆدا له خوداوەنديشەوە نزيكم، وەلێ دوور له تۆ باڵندەيەكی نابەدڵم له ئاسمانێكی ڕەش‌و تاريكا!!

خــۆش ئــەو يــارەی شـەريكی كــاتودەم بێ
لــه شــەوگــاری درێــژا نــووری شــەم بێ
دژی ڕۆژگــاری چــەوتو تــووش‌و نــاخۆش
بــۆ خــاتــوو زيــنــی دڵ، ئــەو كاكــەمــەم بێ

«ژيلا حسينی»

دەزانـــم لێم زیزیت، بەڵام زیزبوونی تـــۆ، زیزبوونی هەموو شــتەکانە، ئەو کاتەی تۆ دەڕۆیت لەگــەڵ خۆتا ژیان دەبەیتو هەمـــوو جوانییـــەکان دەپێچیتـــەوە، تەنها فرمێســکو گریانو خەمێکی قوڵ نەبێت، هیچم بۆ جێناهێڵی!

پەنجەرەکەم دەخەمە ســەر پشت، بەڵام تیشکی خۆر نایەتە ژووری، چۆلەکــەکان لەبەردەمـــی پەنجەرەکەمــدا ناجریوێنن باوەشـــم دەکەمەوە بۆ پروشـــەی باران، بەڵام ئەوان پشـــتم تێ دەکەن، مۆمی ژوورەکەم بە ئاستەم تروسکەیەکی تێدا دەمێنێت، کە تۆ دەڕۆی من جگە لە ڕەنگی ڕەش ڕەنگێکی تر نابینم..!

پێم دەڵێن تۆ گۆڕاوی! ئەوان نازانن هەموو گەردوون گۆڕاوە!

پێم دەڵێن: بۆ قســە ناکەی وەکو جـــاران؟ نازانن من زمانم نییە بێ ئەو، چی بڵێم؟ باسی چییان بۆ بکەم؟

لێوی وشــــکو ڕەنگی زەردو دڵی شــکاوو دیدەی بێ نور چی بکەن بێ تیشکی خۆری تۆ؟!

عیللەتی بێ ئیلتیفاتی تۆیە ناڵەی سۆزشم

باعیسی شەرمی گوڵە، بولبول، کەوا زاری دەکا «کوردی»

تۆ دەزانیت ئەو شـــەوانە چەند سەختە کە بە تەنیاییو بێ تۆیی بەسەریان دەبەم؟ چەند سەختن ئەو ساتانەی بۆ باوەشی پڕ میهرو ئەوینت دەگەڕێم..! دەمەوێت بکەمە شـــادەماری دڵت،

دەزانی تاسـەی تۆ چۆن ئەشـکەنجەم دەدا؟ بە شەوانە بە چی ئازارێکەوە دەتلێمەوە؟

شـەوانە هێندە پەیامەکانی تـۆ دەخوێنمەوە، خەریکە ئاوی چاوم دادێت؟

هێندە دەگریم خەریکە سۆمای چاوم لێڵ دەبێت!

تاسەی دووریت ڕۆحم ئازار دەدات!

ئەشکی حەسرەت لازمی جەمعی شیابەختانە هەر

شەونمی سوبحە دەلیلی قەترەیەك گریانی شەو «شێخ نوری»

ئاخر تۆ ڕابەری ژینو مانی منی، تەنها تۆ دەتوانی دەسـتم بگری بەرەو لێواری دڵنیایی!

مـن بـێ تـۆ وڵاتێکی بێ ئـاڵا، نیشـتمانێکی بـێ ئازادیم، باخچەیەکی بێ گوڵم، بولبولێکی بێ لانەم، تا ئێسـتا نازانم من بێ تۆ چی بووم؟ تا بزانم دوای تۆ دەبم بە چی؟!

تۆ لە تاریکترین شەوی دەیجوردا گڕی چرایەکی پرشنگداری بـۆ من، لـە وەرزی کرێوەو شـەختەو سـەهۆڵبەنداندا ئاوازی دەنگت گەرمم دەکاتەوەو لەوپەڕی بێ کەسـیو تەنیاییدا وتەی لێوەکانت دەمگرنە باوەش، بۆیە هەمیشـە وەکو شـێت خۆم لە باوەشی وشەکانتا دەبینمەوە!

مـن تەمەنێکم لـە ڕۆژگاری ڕەشو پڕ لە ئازار بردە سـەر، دەتەوێت جارێکی دی بگەڕێمەوە ئەو دۆزەخە؟

ڕەش‌و تارو درێژو پڕ لە ئازارو خەم‌و دەردە

بەڵێ شەوگاری دووری بوو سەراسەر ژینی تاڵی من «هێمن»

نا من تۆ چاك دەناسم، هەرگیز ئەم هەوارە خاڵی ناكەی!

چرای ئەم ژوانە خامۆش ناكەی ڕازی نابیت جارێكی دی خەندە لێوەكانم جێبێڵێ، گوڵی هیواكانم هەڵوەرێن..

تۆ ئەستێرەی ئاسمانی منی، تۆ بوخچەی ڕازو نهێنی‌و حەزو ئاواتەكانی منی!

هەمیشە چاوەڕوانی هاتنی تۆم، گوێم بۆ دەنگی هەنگاوەكانت شل كردووە!

سەرنجی ڕێ ئەدەم، ڕێگا، هەموو شێوەی ئەوی تیایە

وەكو دونیا لە ناو جوانی ئەوا توابێتەوە ..... وایە «هەردی»

چاوەڕوانم، دەرگاكەم خستۆتە سەرپشت، پەردەی ژوورەكەم لاداوە، دەزانم لەگەڵ هەورەكاندا دێیت، تا تێر بە ئاوی باران خۆت نەشۆری‌و بۆنی باران نەگریت نایەی بۆ لام!

ئەوكاتەی كە تۆ دێیت هەموو باخچەكان خۆیان دەگۆڕن بۆ پێشوازی، دەزانن تۆ بە تەنیا نایەی، هاودەمت بارانە!

هەموو ئەم شارە بۆنی تۆ دەگرێ، لە پەنجەرەكەوە بۆنی باران موژدەی هاتنی تۆم بۆ دێنێ.....

چونكە دەزانێ كە تۆ هاتی ئیتر جگە لە بۆنی تۆ لە جیهانی مندا بۆنێكی دی وجودی نیە!

ده وەرە، تا بزانی چی مەراسیمێکم بۆ لیقای تۆ ڕێکخستووە،
تـــا بزانی ئەو ئەوینەی ڕۆژانە بە بارانی فرمێســـك دەشـــۆرێت
هەمیشە بە پاکیو نەمری دەمێنێتەوە!

وەرەو تا بزانی من ئەوینی تۆ بە هەموو دونیا ناگۆڕمەوە!

وەرەو تـــا بزانی هەموو شـــتێ: لە خۆشەویســـتی بێهێزترە،
ئەگەر ژیان لە مەرگ بترسێ، ئەوا مەرگ شەرم لە خۆشەویستیو
ئەوین دەکات!

ئەویـــن گەورەتریـــن گەنجینـــەی خودایـــە، لـــە دڵـــە پاكو
بێگەردەکاندا نەبێت هەرگیز جێگای نابێتەوە!

تـــۆ تەنهـــا تکای منـــی لە کـــردگار، گەر خوداوەنـــد تۆم پێ
ببەخشێ، ئیدی من داوایەکم نامێنێ لەم دونیایەدا:

من دڵنیام تۆ ســـروەی فیردەوسو میوەی بەهەشـــتو ڕازی
دڵو هێزی ڕۆحو شەونمی میهرو لوتفی خوداییت، تۆ سوکناییو
ئۆخژنی گیانو ئاواتی عومری...

هەرچەندە کە ئینسانە لەبەرچاوی منو تۆ
مومکین نییە ئەم لوتفە لە ئینسانو بەشەردا
«نالی»

بیرتەکەم
٦٦

دووریــت لێــوم هەڵدەقرچێنیو گــەروم دەتاســێنیو ناخم هەڵدەپروکێنــیو گڕ لــە دڵو دەروونم بــەردەدا، لە باخەوانی گوڵستانەوە دەمکاتە ڕەنجەڕۆی ڕەزێکی سوتاو!

دەردی بــێ تۆیی بە نێو شــادەمارەکانی دڵمدا ڕۆدەچیو لە دەریای ئازاردا نوقمم دەکات، شــەوانە جگە لە فرمێسکی گەرمو هەناســەی ساردو ئاهی جەرگبڕ، هیچ هاودەمێکــی دیم نین، غوربەتێکی تاڵ دەســتدەخاتە گــەرومو هەورێکی ڕەش بینایم لێڵ دەکات!

میوانــی دیوەخانی دڵــم جگە لە حەزرەتی خەم کەســی دی نییە! ئەگەر گریانو ناڵەی نیوەشــەو نەبا، ئەوا هەرگیز دەســتی لە یەخەم بەر نەدەدا:

شەوانە گەر نەکەم ئەو شیوەنو ناڵینو گریانە
دەسوتێنێ وجوودم ئاگری ئەم جەرگە بریانە
بەڵێ گریانی نیوەی شەو، دەکا ناسۆری دڵ، مەرهەم
کوڵوکۆم دادەمرکێنیو بەجێدێڵێ دڵی من خەم «هێمن»

بۆ دووری لەو کەسەی کە تیایدا تواویتەوەو ئیدی بێ وجودی ئەو هەست بە وجودی خۆت ناکەیت، گریان کەمترین مەراسیمی حوزنو خەمو ئازاری ڕۆحە.. چونکە ئەو کاتەی لێت دووردەکەویتەوە ئیدی لەگەڵ خۆیدا هەناسەکانت دەباو توانای هەناسەدانیشت نامێنێ بێ ئەو، لاشەت بە نیوەڕۆحێك زیندەگی

دەکاو مردن بە ئاوات دەخوازێ، نەك سزای سەختی دووریو هیجران!

بێــرۆو بمکــوژە، لــە لای تــۆ مــردن

نــەوەك بە بــێ تۆ ژین بەســەربردن!! «سەعدی شیرازی»

هــەر بۆیە شــەوانە زامی فیراقو دووری تــۆ خەوی پێڵوی چاوەکانم دەتۆرێنیو وەکو لرفەی شاڵاوی ئاگرێك کە لە پوشو پەڵاشی وشك ئاڵابێت سینەم لە ناخەوە هەڵدەقرچێنێ، چونکە هەموو چرکەیەکی مەرگەساتەو هەموو هەناسەیەك حەسرەت!

ئەو کەسەی بە هاودەمی ڕاستەقینەی ڕۆحی خۆی گەیشتبێ، بــە دوانەی گیانو لانــەی ئەوینو باوەشــی حەوانەوەی ڕۆحی ئاشــنا بووبێت، ئیتــر ناتوانێ بە تەنیا بژی! ئەو کەســەی بە دیداری ڕۆح شادبووبێت، مەحاڵە بتوانێ ساتێك ئۆقرە بگرێ!

هەرکەسێ شەهدی ویصاڵو ژەهری دووری چەشتبێ

ئەو دەزانێ دەردی دووری چەند گرانو زەحمەتە!! «کوردی»

ژیان بێ نوری دیدەو ســۆمای چاوو هێزی ئەژنۆو ڕازی دڵو سروەی ڕۆح، دەبێت چۆن ژیانێك بێت؟!

بۆیــە هەرگیــز دڵ لــە شــەکواو ســکاڵاو دەردو زاری خۆی ناکەوێت، بێ دیداری یار بە هیچ شتێکی دی سوکنایی نایەت!

دڵ لەبــەر زامــی فیراقــت، دائیمــا زاری دەکا

ڕۆژو شەو مەنعی دەکەم باز، دەردی سەختە ناسرەوێ «کوردی»

شەوانی تەنیایی‌و بێداری‌و دانیشتن بە دەوری ئاگردانی یادگارییەکانەوە، بۆ ئەوەی برێك ناخی ڕچیومان گەرمکەنەوە ساتەوەختێکی سەختو دژوارن!

مرۆڤ لەسەر نەخشەی زەمین لە نێو ئەم هەموو خەڵکەدا خۆی بە تەنیای تەنیا دەبینێ! شتێك نییە وابەستەی بکات بە گەردوونەوە جگە لە ئەویندارەکەی! ئاخر ئەو تەنهاکەسە کە لە زمانی ئەم حاڵی دەبێت هەست بە بوونی دەکات! لە باوەشیدا دەگاتە لوتکەی دڵنیایی‌و بۆنی ڕاستگۆیی‌و پاکی‌و وەفاداری‌و خۆشەویستی کەیلی دەکات!

ئەو کاتەی مرۆڤ لەگەڵ ئەویندارەکەیدا هیچ جیاوازییەك ناهێڵێ‌و هەموو شتەکان بە یەکسانی دابەش دەکات جوانی، تەمەن، هەست، ئاوات، ئارەزوو، ئیتر ئەوان وەك گوڵاوی دوو گوڵ ئاوێتەی یەك دەبن، ئیتر دەبنە یەك مرۆڤ، یەك کەس لە هەموو شتێکدا، هیچ جیاوازییەك نابینن، بەڵام ئەم ڕاستییە تەنها چاوی ئەویندارەکان دەتوانن ببینن!

کەسانی دی لەمە حاڵی نابن!!

حافزی شیرازی دەڵێت:

سەیرە، لەگەڵ وجودی تۆدا وجودی من بمێنێ، سەیرە کاتێك تۆ هاتیتە گوفتار ئیدی من بتوانم وتەیەك بدرکێنم!

دڵی من مۆمو ڕووی تۆ هەروەکو شەم
ئەتاوێتۆ لەبەر پێتا ئەبێ جەم
ئەوا ئێستا دەسوتم تا بزانی
کە عەشقی تۆ چرایەو من پەپولەم
«کۆلیل»

لە ئەویندا تەنها ئەویندار بە چاوی دڵی هەموو شتێك دەبینێت، چونکە چاوی ئاسایی هەرگیز تواناێ بینینی جوانییە حەقیقییەکانی نییە!

هەربۆیە ئەوانەی جگە لە چاوی سەر بینایییەکی تریان نییە لە بینینی جوانییەکان مەحرومن!

بە دیدی دڵە، ئەویندار دەگاتە کەماڵی بەشەری!

ڕۆحی دەگاتە لوتکەی بەرزیو خۆشەویستیو فڕین بەرەو ئاسمانی عیشق!

گڕی ئەوین وەکو ئەو ئاگرەی ئاڵتونی پێ زاخاو دەکەن مرۆڤەکان لە هەموو عەیبو عارێکی قوڕینی پاك دەکاتەوەو لە جیهانی ڕۆحدا تارای فریشتەیان دەکاتە بەر!

بۆیە ئەویندار تا نەتوێتەوە وەکو مۆم، نەسوتێت وەکو پەروانە، ناگاتە حەقیقەتی ژیانو لەزەتی ڕۆح!

بۆیە عاشقانی ڕاستەقینە ڕۆژانە هەزاران جار دەمرن، بەڵام چونکە ئەوان تەنها مامەڵە لەگەڵ ڕۆحدا دەکەن، لەبەر ئەوە هەر دەژین! دوای هەموو مردنێك ژیانێکی نوێیان پێ دەبەخشرێ!

ژیانێـــك دوور له دونیاپەرســـتیو ماددەویســـتیو شـــاوەتو ئارەزووبازی!

ئەوان وەکو نور له نێو دەزووله خوێنینەکاندا دێنو دەچن!

دوور لـــەو ئەوینـــە ژیان تاریکســـتانو دەیجـــورەو بوون بێ مانایەو وجود بێ ئیعتیبارە!

ئـــەوەی جارێك بۆنی میســـکی عاشـــقانی کردبێت! ئەوســـا دەزانێت که ژیان بێ ئەوین جگه له دۆزەخ هیچی دی نییه!

بێ نوری تۆ من بەرپێیەکانی خۆم نابینم! بێ سیمای حوسنی تـــۆ، پەیڤێك نادرکێنم، تۆ هەموو جوانییەکانی منت والاکردوو هەموو عەیبەکانمت داپۆشـــی! تۆ تینوێتی ڕۆحت شـــکاندمو به خۆشترین سرودی ئەم سروشتەت ئاشنا کردم!

ڕۆمی دەڵێت: کاتێك بۆ یەکەمجار هەستم به ئەوین کرد بۆ تۆ گەڕام، من کوێر بووم نەمزانی که عاشقەکان هەرگیز یەکتر نابینن، چونکه هەریەکەیان بۆ هەمیشه له نێو ڕۆحی ئەوی دیدا دەژی!

سەعدی شیرازی دەڵێت:

قال لی المحبوب لما زرته من ببابی؟ قلت بالباب أنا

قال لی:اخطات تعریف الهوی حینما فرقت فیه بیننا

و مضی عـام فلما جئته اطرق الباب علیه موهنا

قال لی: من أنت؟ قلت: انظرفما ثـــم الا انت بالبـــاب هنـــا

قال لی: احسنت تعریف الهوی وعرفت الحب فادخل یا أنا *

بەڵێ لە ئەوینا منو تۆ وجودی نییە، جگە لە یەك وجود، بوونی نییە! هەر کەسێکیش تامی ئەوینی نەکردبێو بەگڕی ئاوری ئەو نەسوتابێ، لە خۆڕا دەژی، چونکە ژیان بێ ئەوین هیچ تامو مانایەکی نییە، هەربۆیە حەمدی ساحێبقران دەڵێت:

زمانم شەق ئەبا یەکدەم ئەگەر بێتو نەبا ناوت
بە کوێری دادەنیشم گەر لەبەر چاوم نەبێ چاوت
لەبەر تەشریفی ڕێگەی تۆ نەبێ بۆچیمە نوری چاو
سەرم لازم نییە، لازم نەکا بینێمە پێناوت!!

گەر لێم بپرسی تۆ ئەم هەموو عەیامە لە کوێ بووی؟ لە وەڵاما دەڵێم من هیچم بیرنایەت! شتێك لە ژیانمدا نییە شایانی باسکردن بێت! ئەوەندە دەزانم من لە جیهانی لە بیرچوونەوەدا نوقم بووبووم، من خۆم هەستم بە بوونی خۆم نەدەکرد، چ جای ئەوەی هەست بە بوونم بکرێت! ژیانی من لەو ڕۆژەوە دەست پێدەکات کە تۆم ناسی!!

من دەزانم ڕێگای ئەوین دڕکرێژە بە خەمو پەژارەو ئازارو تاسەو چاوەڕوانیو ئەشکەنجەو عەزابی ڕۆحو هەڵقرچانی دڵ، وەلێ ئەم ڕێگایە هێندە گەورەیە، ئەم ئامانجە هێندە بەرزە، هێندە پاکە، هێندە نەمرە کە شایانی هەموو قوربانیدانێکە... بۆ گەیشتن بە سەرچاوەی نور بۆ گەیشتن بە دەریای ماریفەتی حەقیقی، هەموو ماندووبوونێك دەبێتە مایەی سەمای ڕۆحو لەزەتی گیان!

ئەم ژیانە کورتە دیارییەکی بچکۆلەیەو بە شەرمەوە پێشکەش بەو ئەویندارە دەکرێت کە ئەگەر ئەو نەبا، نە خۆر تیشکی دەباو نە گوڵ بۆنی دەباو نە خەندەیەك دەکەوتە سەرلێو!

شەوانی تەنیاییو حەسرەتو چاوەڕوانی تاریكو درێژو نەبڕاوەن، فرمێسکی گەرمو ناڵەی نیوەشەوو ژانی هیجرانو هەناسەی سارد گەڵای تەمەن هەڵدەوەرێنیو ڕەنگی زەردو خەمێکی قوڵو سیمایەکی خەمبار بە ڕووخساری ئەویندارانی دەبەخشێ، وەلێ ئەمە باجی ژیانی ڕۆحو ئارامی ناخەو سوتەمەنی عیشقە!

به شوعلەی عیشقی پڕتاوی وەها شێواوو سووتاوم
لە جەرگم خوێن دەبارێتو لە چاوم ئەشکی بێدوایی
کە دڵبەر پێکەنی زوو دڵ بەری گرتو وتی یاران
گەلێکم خوێن ڕژا هیچ کەس بە هیچ نابێ لە خۆڕایی
مەرەنجێ تۆ برەنجی گەنجی ڕەنجی من بەبا دەڕوا
دەبێ چەشنی هەتیو بگریم لە پاڵ دیواری تەنیایی
سروشتی دوونە گەر دوون، گەر دڵت ڕۆحم نەلاوێنێ
گوڵی عومرم دەژاکێنێ، خەمو ئازاری ڕاڕایی!
(کوردۆ)

وەلێ لە هەمووی سەختتر ئەوەیە کە هەرگیز ناتوانین بە زمان گوزارش لە ئەوین بکەین، جگە لە خودی خۆمان پێشانی کەسی دی بدەین! خەتا لە ئێمە نییە، خۆ ئەگەر

دونیا هەمووی نوقمی نوربێت، ئەوا کەس ناتوانێت ئەو نورە ببینێت، ئەگەر نور لە نێو دڵیدا بوونی نەبێت!

جوانتریـــن گوزارش لە ئەوین بێدەنگییە، هیچ شـــتێك وەکو بێدەنگی گوزارش لە ئەوین ناکات، چونکە ئەو کاتەی ڕۆحەکان ئاوێزانـــی یـــەك دەبنو لێل یـــەکا دەتوێنەوە، ئیتـــر بێدەنگیو ئارامی جیهان دادەپۆشێت!

تۆ ناتوانی وشـــەیەك بدرکێنی، خۆ ئەگەر هەموو ڕازو نیازو ئەســـراری دڵت والآکەی جگە لە ئەویندارەکەت کەس لە زمانی تۆ حاڵی نابێت، چونکە تۆ بە زمانی ئەڤین دەدوێی!

تێگەیشـــتن لەو زمانەش بۆ کەســـێك کە ســـوتاوی تـــاوی ئەوین نەبێـــت ئەســـتەمە!! جا بۆ ئەوەی لە زمانی ئێمـــە حاڵی بنو لێمان تێبگەن دەبێت هەوڵبدەین نوری عیشق بگەیەنینە دڵەکانیان، دەبێت لە زەلکاوی دنیاویستیو کەچبینی وەدەریانبێنینو بە جیهانی ڕۆحو بینینی حەقیقەتی جوانیو خۆشەویستی ڕاستەقینە ئاشنایان بکەین!

مەولانای ڕۆمی دەڵێت: چیت هەڵگرتووە بۆ مەنزڵی عیشـــق، هەموو شتومەكو کاڵاکانت دانێ! ئەوانە هیچی لەوێ ڕەواجیان نییە، تەنها دڵێکی پاكو ئەوینێکی ڕاستەقینە نەبێ، لەوێ دەرگا بۆ هیچ ناکرێتەوە!

بۆ گەیشـــتن بەو مەنزڵە وچان نادەیـــن، لەوێدا گەردیلەکان دەبن بە خۆری ڕووناکی، گوڵەکان دەبنە گوڵزار، دڵۆپەکان دەبنە

دەریایەك لە میسكو گوڵاو....

ئەویـــن ژیانێکی نەبڕاوەیـــە، بێ کۆتایـــی... چونکە ئەوینی ڕاستەقینە هەرگیز کۆتایی نایە!

بە فرمێســکەکانی ئێمە دەریای ئەویـــن گوڵاوپڕژێن دەبێت، بەگــڕی دڵی ئێمە چراخانی ئەوین وەکو گڕی خۆر هەموو دڵە شەیداکان ڕووناك دەکاتەوە!

وتەکانی من بە گلەییو سکاڵاو بێزاری تێنەگەی، من هەموو عومرم دەبەخشم بەهەستێکی پاكو ڕاستو بە دڵێك کە باوەشم بۆ دەکاتـــەوەو لە ناخیدا دەمپارێزێو بە چاوێك کە هەمیشـــە ئاگای لێمەو کاتێك تەماشای دەکەم هەستم پێ دەکات!

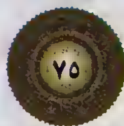
من فیدای ئەو کەســـەم کە ڕۆژانە هەواڵم دەپرســـێو هەرگیز لێم هەراسان نابێت، ئەو کەسەی هەموو بەختەوەری خۆی بە من سپاردووە!

دڵنیابـــە دەســـتەکان ناگەنـــە ئاســـمان، بەڵام بـــۆ دڵە پاكو ســـپییەکان زۆر ئاســـانە ڕۆژانە بە دەوری عەرشی کردگارا وەکو پەروانە بخولێنەوە!

ئەو خوداوەندەش کە ڕۆژانە هەزاران خۆزگەو ئاوات بەدیدێنێ، زۆر ئاسانە ئاواتی ئێمەش خۆزگەی بەدیهاتووی یەکێك لەو ڕۆژانە بێت!

---

* دەڵێـــن ئـــەم چەند بەیتـــەی حافزی شـــیرازی بە هەمـــوو زمانە جیهانیەکان لەســـەر دیواری کتێبخانەی کۆنگرێســـی ئەمریکی نوســـراوە، منیش وەرم نەگێڕا بۆ کوردی تا خۆتان لە ماناکەی تێ بگەنو چێژ لەو مانا بەرزەی حافز وەربگرن کە لە تاریفی خۆشەویستیدا گوتویەتی!

مەلەکتی ئەوین

دەگێڕنەوە پاشـــایەك مەجنونی بانگ کــردو پێی گوت: ئەوە تۆ چیت بەســـەرهاتووە، بۆچی خۆت ئاوا پەرێشان کردووە، وێڵی دەشتو کێوانیو نەفسی خۆت بە هیلاك بردووە! لەیلا چییە تۆ هێندە بۆی ســوتاوی! ئەو کچە ئــەوە ناهێنێت تۆ ئاوا خۆتی بۆ بکوژی!

وەرە با جوانانی بێ وێنەت پێ نیشــاندەم، تا بزانی جوانیو قەشەنگی ئەمان لە کوێو جوانی لەیلێ لە کوێ!

بــەڵام کاتێك جوانان هاتنە مەجلیســی شــا، مەجنون ســەری داخســـتو پێڵوی چاوەکانی لێکناو بە هیچ شـێوەیەك تەماشــای نەکردن!

پاشا گوتی: سەر هەڵبڕەو تەماشا بکە، بزانە چی جوانییەك دەبینــی، ئەمانەت هەموو پێدەبەخشــم، ئیتــر چیت لە لەیلێ داوە؟ بۆچی سەرهەڵنابڕی؟

مەجنون گوتی: قوربان دەترسم ئەگەر سەرم بڵندکەم ئەوینی لەیلا شمشێری خۆی هەڵکێشیو سەرم لە گەردنم جودا بکاتەوە! من دوای لەیلا تەماشای کەسێکی دی چۆن دەکەم؟!

بۆیە هێدی شاعیر دەڵێت:

زوڵفی سەرشـانـت عـەزیـزم! کـاتـێ هـاتـی شانەکەی
من گوتم سـەد خۆزگە دەنکی شانەبامو شـا، نەبام!

بۆ کەسێك تەنها ئەوین لە جوانیو سیمادا ببینێت ئەستەمە بتوانی بە زمانی عیشق لەگەڵی بدوێیو ئەویش لێت حاڵی بێت،

ئــەو کاتە نازانی چۆن وای لێ بکەیت هەســت بە هێزی ئەوین بکات، بزانێت نوری ئەوین تیشکێکی موعەتتەرە، بۆنی ڕۆحەکان کەیلەکاتو نوریشی سۆماکان بە ناخی ئەوین ئاشنا دەکات!

ئەو کات ناچار دەبین ماتو بێدەنگ بین، پەنا بۆ ئەندێشەو خەیاڵ بەرین!

مــن چۆن پێیــان بڵێم کە دڵێك هەیە گوێی لە گریانی منە، هەرچەندە من بە بێ دەنگیش بگریم!

ئــەو دڵــە هەناســەکانم دەژمێرێ، لەگــەڵ هەمــوو هەنگاوەکانمدا هاودەمە، چۆن پێتان بڵێم: ئەو دڵە سپییە وەکو بەفر، پاکە وەکو باران!

ئاخر من چۆن پێتان بڵێم خۆشەویســت ئەو کەســە نییە کە دوای مردن تێر بۆت بگری! مەراسیمی شینو گریانت بۆ ساز بکات!

نا ئەو کەســە بەڕاستی خۆشــیدەوێیت کە دەمرێ، دەسوتێ، کاتێك دەبینێ تۆ دەگری!!

مەولانای ڕۆمی دەڵێت: ئەگەر ئەوینو خۆشەویستی بچێتە نێو ناخی کێوەکان، ئەوا دەهەژێنو لە خۆشیدا دەکەونە سەما!

دەزانم بێدەنگی سەختە، بەڵام لای ئەویندارا‌ن بێدەنگی هونەرە، چونکە ئەوان زەمەنێکە دەسوتێن، هەڵدەقرچێن... وەلێ بێدەنگ!

خۆ ئــەوان گڕی ئەوینێك دڵــی هەڵنەپڕوکاندوون، تا وەکو دەریایەکــی مەنگ گوێت بــۆ ڕادێرنو تۆش بە ئەســپاییو بە زمانــی چرپە پێیان بڵێی: ئاخر من مرۆڤێکم خۆشــدەوێت کە ئــەو لە چاوی مندا هەمــوو گەردوونە بەڕەنگــی ئەرخەوانی!

ئەو زەوی‌و ئاسمانی منە، لانەی بەختەوەری‌و باوەشی میهرو ئۆخژنی دڵمە، ژووانی ڕۆح‌و سۆمای چاومە!

ئەوان ئۆقرە ناگرن تا پێیان بڵێی: کە ئەوین گاڵتە بە هەموو باق‌و بریق‌و پلەو پایەو سەروەت‌و سامانی دونیا دەکات، چونکە هەموو ئەمانە بێ خۆشەویستی ئەرزشیان نامێنێ‌و هەموو لەزەت‌و خۆشییەك لە دەست دەدەن!

تۆ پێویستت بە کەسێك نەبوو گوێ بۆ قسەکانت ڕادێری! تۆ تەنها دڵێکت دەویست هەست بە سەداو زایەڵەی ناخت بکات!

ئەلئان ئەو دڵە گوێی بۆ لێدانی دڵت ڕاگرتووە، تا گوێی لە دەنگی هەناسەت نەبێت، دڵنیا نییە کە هێشتا دەژی!

ئێستا تۆ لە نێو ئەو دڵەدا ڕەشماڵت هەڵداوە کە عومرێکە بە شوێنیدا وێڵی!

ئەو دڵە ساتێك لە دووری تۆ ئۆقرە ناگرێت، سروەی نەسیمی بۆنی گوڵاوی تۆ نەبێت دەبێتە قەفنەس!!

لە سینەمدا چ شیرین دڵ دەناڵێنێ بە مەحزونی
وەرن لەو شیوە گوێ بگرن، بە شین‌و شیوەنی نەیدا! «وەفایی»

تۆ لە مێژە دەتزانی دڵەکان دوو جۆرن: جۆرێك دەتوانی بیکڕی، یاخود بە کرێ بۆ ماوەیەك وەك کرێچییەك نیشتەجێی بیت!

بەڵام جۆرێکی دی هەن کە هەرگیز سەودا ناکرێن! مەگەر بەڕۆح! وای لە گەورەیی دڵێك کە بێ تۆ ناژی! بۆ تۆ دەژی‌و بۆ تۆ دەمری! بە پێڵوی چاوەکانی باوەشێنی خۆزگەکانت دەکات! هیواکانت

دەلاوێنێتەوە، فرمێسکەکانت دەکاتە ملوانکەی مرواریو بە گەردنی خۆی سەودای دەکات!

ڕۆمی دەڵێت: کاتێك دڵی مرۆڤ لە ئەوین خاڵی دەبێت، جگەلە بتێکی گۆشتو خوێنی وەك بەرد، هیچ سیمایەکی مرۆڤانەی پێوە نامێنێت!

دۆڵو دەشتی خاڵی لە ئەوین، لە کۆمەڵە خۆڵێك زێترنییە!

نیگەران مەبە، کاتێك تۆ ناتوانیت وەڵامی ئەو کەسانە بدەیتەوە کە ئازارت دەدەن. دێنە نێو گوڵستانی ئەوینی تۆو گوڵشەن دەخەنە ژێر پێو بێبەزەییانە گوڵەباخەکان دەوەرێنن!

خەم مەخۆ، ئەوە نیشانەی بێهێزی تۆ نییە! ئەوە دەری دەخات کە تۆ خاوەنی دڵێکی پاكو بێگەردو منداڵانەیت، کە جگە لە خۆشەویستیو ئەوین هیچی دی تێدانییەو بە فێڵو تەڵەکەی ئەم سەردەمە پیس نەبووە!

ڕێگە مەدە مەملەکەتە چکۆلەکەت بکەنە پەرێزی حوزنو ماتەم! پێبکەنە، مەهێڵە هەرگیز خەندە ماڵاوایی لە لێوەکانت بکات، چونکە هەموو هێزو دەسەڵاتی دونیا ناتوانێت، خەندەیەك بکوژێت!

تۆ دەتوانیت لە دژوارترین ساتەکانی ژیانا پێبکەنیت! لە نێو دەریای فرمێسکدا ڕێگا بۆ زەردەخەنەکان بکەیتەوە!

تۆ پەیامی خۆشەویستیو ئەوینت پێیە، لە وەرزی وەیشوومەو زریانو ڕەشەبای خەمیشدا، نەورەسە سپییەکان دڵیان نەهات جێت بێڵن!

کێ دڵی دێ تۆ جێ بێڵێ؟ کێ دڵی دێ تۆ بڕەنجێنێ؟ ئەی شازادەی مەملەکەتی ئەوین!

فەرموویان لێ بکە بۆ جیهانی پەپوولە، بۆ وڵاتی بەفرو تارای زیوین، بۆ دەڤەری خۆشەویستی، با بێن‌و ببینن کە ئەویندارەکان بێبەرامبەر دەسووتێن وەکو شەم، هەڵدەفرچێن وەکو پەروانە!

با بێن‌و ڕۆحی خۆیـــان بدۆزنەوە، با بزانن هەموو مرۆڤێك بەســـەردەمی منداڵیدا تێدەپەڕێت، وەلێ هەندێ کەس تا مردن، هەر بە منداڵی‌و هەرزەکاری دەمێننەوە!!

تەنها لــە قوتابخانەی ئەویندا، مرۆڤ دەگاتە کەماڵ، لەوێدا مرۆڤ بە خودی خۆی ئاشـــنا دەبێ‌و لە مانای مرۆڤانەی خۆی تێ دەگات، لەوێدا وانەی سووتان‌و گریان‌و توانەوەو ئاوێتەبوون بە ڕۆح دەخوێنێ‌و دەگاتە ڕاحەتی ڕۆح!

ئەشك‌و ئاهی من هەتا بێ، زۆرترە ئاسوودەگیم

ڕاحـەتـی ڕۆح‌و دڵــە، ئـابـو هـەوایـی سازگار «وەفایی»

لەوێدا مرۆڤەکان، ئیتر جیهانی لاشە جێدێڵن‌و بەرەو جیهانی ڕۆح‌و لیقای دڵ هەنگاو دەنێن، ئەوســا دەزانن کە گەیشــتن بە لاشــەی مرۆڤەکان، ئاسوودەگی نابەخشێ بە ڕۆح، سوکنایی نادا بە دڵ، چێژ نابەخشێ بە ژیان!

لــە دونیایەکا دەژین، کــە هەموو ئاواتی ئەوینــدار، ئیلتیفاتێکی مەحبووبەکەیەتی، بیســـتنی چریکەی ڕۆح‌و هەناســـەیەتی. نیگایەك، چرپەیەك، خەندەیەك، بە هەموو موڵکی دونیا سەودا ناکرێت لەوێدا!!

کەی دەبێ وەك بولبول و گوڵ دابنیشین پێکەوە
ئەو بە خەندەی لێوی ئاڵ و من بەگریەو شینەوە
باغی ڕوخساری لەمن پۆشی بەسەرپۆشی نیقاب
یانی لاچۆ عاجزم ئیمڕۆ بەدەس گوڵچینەوە
تا قیامەت سەر لە سوژدەی شوکردا هەڵنابڕم
گەر بڵێی لاچۆ لەبەرچاوم، بە خەشم و قینەوە
تورکی چاوی گەر ببینێ عابیدی خەڵوەتنشین
دێتە جونبوش ئەو بە جوببەو خەرقەیی پەشمینەوە
با نەکا عاشق گلەیی ناهەق لە بەدبەختی ڕەقیب
خوێنی فەرهادەو گوناهی وا بەسەر شیرینەوە
سیحری غەمزەی وەردەگێڕێ زاهیدو عالم لە ڕێ
ئەم بە کۆڵێ عیلمەوە، زاهید بە بارێ دینەوە
گەر بڵێم قوربانی تۆبم، ڕوو لە من کە لەحزەیە
وەردەگێڕێ شەمعی ڕوخساری بەدەم ئامینەوە «ناری»

لەوێدا تەماشای ئەرواح دەکرێت، نەك ئەلواح * تا دەگەیتە سەرچاوەی ئیلهام و ئەسراری دڵ، ئیتر ناتوانی ئەو دەڤەرە چۆڵ بکەی! لە ئەویندارت غافڵ بی، دژوارترین سات و سەختترین کارەسات، ئەو کاتەیە کە لە ناکاو لە هاودەمی ڕۆحت دوورت دەخەنەوە! ئیتر جگە لە دەوڵەتی حوزن و ماتەم، لە هیچ خاکێکدا جێگات نابێتەوە!

تا لەمن ئەو ماهی چاو بەخومارە خۆی ون کردووە
تیفلی دڵمی تووشی بیماری سەروبن کردووە

من له حه‌لقه‌ی خه‌تمی نازا، زۆر هیلاکی غه‌مزه‌نیم
رابیته‌ی ئه‌برۆ، جگه‌رمی ئه‌نجن ئه‌نجن کردووه
تو خودا با هێنده بگریم، تا بزانن شاره‌زوور
سه‌یلی فرمێسکی من ئاوی زه‌ڵمی لیخن کردووه «بێخود»

ته‌نها له‌وێدا خۆشه‌ویستی بێبه‌رامبه‌ره، بۆ تامه‌زرۆیی لاشه نییه، ته‌نها له‌وێدا دڵ سوڵتانه، وزه‌ی ڕێگا ته‌نها فرمێسك‌و سوتانه، به ته‌نها ئه‌و ده‌فه‌ره مرۆڤستانه! ئازیزه‌که‌م، هێزی ده‌وڵه‌تی عیشق بێسنووررو ئامانه، دڵنیابه ئه‌وه‌ی ساتێك بۆنی ئه‌وینی کردبێ، له ئازاردانی ئه‌ویندار په‌شیمانه، گشت ده‌زانن گفتو کرداری ئه‌ویندار، وه‌کو مانگی چوارده جوانه!!

ئه‌ویندار بۆ خۆی نازی، بۆ ئه‌م ژیانه باخه‌وانه، دیاریی ده‌ستی، ته‌نها چه‌پکه گوڵی جوانه، لێوی ده‌ریای دوڕو یاقوتو مه‌رجانی وشه‌ی جوانه! ڕه‌نگی خه‌نده‌ی وه‌کو شه‌وبۆو گوڵی مێخه‌ك‌و شیلانه، بۆن‌و به‌رامه‌ی ئه‌وینیش تاقگه‌ی میسك‌و عه‌نبه‌رو گوڵه‌باخه!

ئه‌وه‌ی بۆنی عیشق‌و ئه‌وین، که‌یل‌و مه‌ستی نه‌کردبێ، هه‌موو ژیانی په‌شیمانی‌و ئاخ‌و داخه!

سڵاو له گه‌وره‌یی‌و به‌رزیت ئه‌ی باخه‌وانی ئه‌م باخه!

---

* مه‌به‌ست لاشه‌یه به‌بێ ڕۆح وه‌کو ته‌خته وایه ألواح کۆی "لوح"ه واته: ته‌خته‌دار

شنەت هەورێکی هێناوە
چاوی کردووم بەسەرچاوە
یادی بسکی تۆ دەکەمو
خەیاڵ، یەکسەر هەمووی خاوە!

«ناسری حیسامی»

سروەی ئەوین

کرێـــوەی بەفـــرو تاریکـــی شـــەوێکی درەنگی زســـتان، کپو بێدەنگییەکی ســـەیریان بە کەون دەبەخشـــی، لە ســـەرمان لە دەوری ئاگرەکە گرمۆڵە بوو بووم، لە ناکاوڕا لە نێو خەرمانێك کتێبو پەڕەی پرشو بڵاودا قولاپی خەیاڵم لەم شیعرە گیربوو.

همموو شەوێ

پەنجەرەکەم لەسەر پشتە

نەڵێم بەڵکو

چرپەیەکی تۆی لێوە بێ!

شەماڵێ خۆیکا بە ژووراو

بۆنی عەتری تۆی پێوەبێ! «فەرەیدون بەرزنجی»

تەزوویەك لە ناخەوە هەژاندمی!

هەستم بە غوربەتی ڕۆحو تەنیاییەکی تاڵ کرد!

بە ئاسپایی هەڵســـامو بێ ویستی خۆم پەردەی پەنجەرەکەم لابـــرد، بەفـــر خەریکبـــوو تارایەکی ســـپی دەکردە بـــەر بوکی بوونەوەر، خەزان بێ وچان پرچی دارەکانی دەڕنی، دارتووەکەی ئەوبـــەری ماڵی ئێمە هێندەی گـــەڵا پێوە نەمابوو، چۆلەکەیەك بۆ شەوێك لە ژێریدا ئۆقرە بگرێ، گەڵاڕێزان ئیدی نەیدەهێشت باڵندەکان لە ژێر چەتری گەڵادا ژووان ببەستن! دەنگی بەفرەکە، وەکو چرپەی ڕۆح هێمن بوو!

پەردەکەم دادایەوەو گەڕامەوە نێو باوەشی گەرمی وشەکانت،

خـــۆ ئەگـــەر گەرمی وشـــەکانی تۆ نەبا من بەم ســـەرمایە ڕەق هەڵدەهاتم! هەڵمی هەناســـەت ڕۆحـــم گەرم دەکاتەوە! عەبیری ئەوینی پاکت وەك پروشەی شەونمێکی شەرمن گوڵزاری تەمەن گوڵاو پرژێن دەکاتو سوکنایی دەبەخشێ بە دڵ!

خـــۆ بە ئیختیـــاری خۆت نییە! بـــە دەســـتوری دڵ ناتوانی ئیمپراتۆری دڵت فەرامۆشکەی!

چونکە ناتوانی بێ ئەو چرکەیەك بژی!

دڵێـــك بۆنی ئـــەو ســـروەی ئەوینـــەی کردبێو بە شـــازادەی مەملەکەتی ئەوین ئاشنابووبێت، ساتێك دووریی دەیکاتە قەقنەس!

مەجنون دەڵێت:

چـاوانـم لـە یـەك دەنـێـم هـەرچـەنـدە خـەوم نایە
خـۆزگـە بـە خـەیاڵیشبا ڕووخـسـاری تـۆم بدیـایە

مەولانای ڕۆمیش دەڵێت:

أين صدر من فراق مزقا کی ابث الوجد فيه حرقا

ڕۆمـــی ڕاســـت دەکا دەردی دڵو شـــەکوای دوریو فیراق لای کەســـێك دەکرێت، کە ســـینەی بە خەنجـــەری دووری پارە پارە کرابێو گڕی غوربەت هەناوی داخ کردبێ!

دەردی دڵ بۆ کێ بەیان کەم؟ دڵ کە نالاوێتەوە
ئەو گڕووی گرتوویە چیبکەم؟ بێ تۆ ژیر نابێتەوە «هێدی»

ئـــەو دڵە ســـەبوری بە هیـــچ نایەت، جگە لە دیـــداری ڕۆح،

دووری لە نەسیمی ڕۆح گڕی ئاگرێکی بێ ئامانە! دڵ ناتوانێ ئۆقرە بگرێ، لە سەحرای وەحشەتدا بەرەو دیداری ئەبەدی هەنگاو دەنێ، چونکە دەزانێ بێ سروەی ئەوین، ژیانی مەحاڵە!

دڵم شەیدایە وێڵی دەشتو دەرما
بە بای عیشقت نە باڵم با، نە پەڕما
بە من ئێژی سەبوریت بێ سەبووری
سەبوری کردی ئەم هەرگە بەسەرما

«بابا تاهیری عوریان»

دووری لە ئەمینداری خەزێنەی دڵو سەرچاوەی ڕۆحو سۆمای دیدە، نەهاتییەکی بێ سنورو دەردێکی بێ دەرمانە:

ئەو نەهاتن دەردە، داغی ئەو نەهاتن: دەردەها
کەس بەدەردی من نەچێ، وەك من نەبێ تووشی نەهات «مەحوی»

لای جەمعی عاشقان دووریو چاوەڕوانیو تاسەی دیدار نەهاتیو دەردێکە کە دڵو هەناو لە نێو ئاگردانی شەوقو ئینتزاردا هەڵدەقرچێنێ!

ئەویندار ناتوانێ جگە لە وێنەی یارو ساتە وەختی دیدار لە نێو ساباتی ئەندێشەو خەیاڵیدا بیر لە هیچی دی بکاتەوە! ئەو خەیاڵەش میوانێکی گەورەیەو جێگای سوکنایی دڵە!

لە گوێما دەنگی دەقەقولبابی دڵ دێ
خەیاڵی یارەکەم میوانە ئیمشەو «سالم»

خـۆ ئەگەر بە لوتفی خۆی وەعدی ویســاڵی پێ بدات، ئەوا وەکو ئێشــکچی تا بەرەبەیان دەســتەونەزەر ڕادەوەستێو پێڵوی چاو لێك نانێت:

هەر شەوێ وەعدی ویساڵت بێ هەتا ڕۆژ ناسرەوم
لەیلەتولقەدرە هەموو کەس حەز بە بێداری دەکا «کوردی»

دیــداری ئەوین، دیــداری وێنەو ڕوخســار نییــە، گوفتاری ئەویــنداران وتــەی زار نییــە، بەڵکو ئــەو کاتەی لــەدورێ ڕا ئەسرینی چاویان لە دەریای ئەویندا تێکەڵ دەبن‌و لێوی تاسەیان هەڵدەقرچێنن، ئەو کات زمانی دڵ بە گوێی دڵدا دەچرپێنێ!

ئیتر قرچەی دڵو سوتانی ناخ‌و هەنیسکی دیدەو ئاهی سەردو گڕی دەروونە!

ئــەوە مونتەهــای ئاواتــی رۆحــە، ئــەوە گەیشــتنە بــە جەننەتولمەئوای دڵ، ئیتر دوور لە چاوی ڕەقیب لە ژێر ڕەشماڵی شەودا، ئەو کاتەی جگە لە ئەویندارا‌ن کەسی دی وەخەبەر نین، ئەوان لە فیستیڤاڵی نوردا وانەی شەم‌و پەروانە دەخوێنن!

کەسێ ڕێگای پێ بدرێ لەبەر دەرگای دیوەخانی ئەوین لەسەر ئەژنۆ وەکو غوڵام دانیشــێ، شاگەشــکە دەبێ لە خۆشیدا، تاجی شاهانی دەکرێتە سەرو دەوڵەتداری مەملەکەتی ئەوین دەکات!

ئازیزم: باڵندەکان بە پەروانەیان گوت: ئاخر داماو تۆ بۆچی ڕۆحی خۆت دەخەیتە خەتەرەوە؟

بۆچی باڵی خۆت هەڵدەقرچێنی، کە دەزانی لەگەڵ شـــەمدا ناگەیتە ویصاڵ؟

تۆ لە پێناوی مەحاڵدا ڕۆحی خۆت بە هەلاکەت دەبەی!

بـــەڵام پەروانە بەم وتەیە مەســـت بوو لە خۆشـــیدا گوتی:

بەسە بۆ من کە هەمیشە شێتو شەیدای ئەویندارى خۆمەو بە دەوریدا دەسوڕێمەوە، چی لەمە گەورەترە بۆ من!!

خـــۆ دەڵێن پەروانەی دەوری ئەو شـــەمەی! با پێش ســـاتی ویساڵیش هەڵقرچێم!؟

دڵ دەڵێی شێوەی وەفاداری لە زوڵفت فێربووە

وا بە دڵسۆزی سـەری هێناوەتە ژێـر پاتەوە «هێدی»

ڕاوەستان لە ڕیزی غولامانی تۆدا موبتەغای ڕۆحە! قبوڵ کردنی تـــۆ کە بتوانم نێوت بخەمە ســـەر زارو وێنەت بخەمە نێو کونجی دڵم، تەشریفێکی وەهایە، نەمدەوێرا بە خەویش بیری لێ بکەمەوە!

هەرچەنـــد دەکەم ناتوانم هیچ بڵێم: جگە لە شـــەرمەندەیی چیدیـــم پـــێ ناکرێ، من هیچـــم نەدەزانی لە ژیـــان تا نەبومە قوتابی تۆ! هیچم نەدەبینی تا تۆ دەســـتت نەگرتم! نەمدەزانی بۆ شایی نێو پەنجەکانم کێ پری دەکاتەوە! نەك بۆشایی دڵم!

ئێســـتا تـــۆ هاتیو هەمـــوو کەلێنەکانی دڵو دەســـتو ژیانو هەستو نەستی منت بە میسکو عەبیری بەهەشت پڕ کردەوە! دەســـتت گرتم لە بیابانی حەسرەتەوە بۆ گوڵزاری هەمیشە

بەهار، لە دەیجورەوە بۆ دەفەری نور!

لە باوەشی میهری تۆدا زمانم پژا، چاوم بە دنیای ئەرخەوانی هەڵهێنا!

تۆ هەر مرۆڤێکی ئاسایی نەبووی بەس!

تۆ هەموو مرۆڤایەتیت لە خودی خۆتدا بەرجەستە کردبوو!

لقد فضلت ليلى على الناس مثلما

على ألف شهر فضلت ليلة القدر «مجنون ليلى»

محمد ئیقبال دەڵێت: پەروانە دەپارێتەوە... تەنها نیگایەکم پێ ببەخشە ئەی شەم، تەنها شەوێك سوتانم پێ ڕەوا ببینە، سبەی لە سەحەرا خۆڵەمێشەکەم فرێدە!

گەیشتن بە تۆ ئەی شەمی من بێ سوتانو هەڵقرچان مەحاڵە، ئەویندار هەیە نەزانێ ڕێگای عیشق چەندە خەتەرناکە؟!

دەزانم بادیەی عیشقە خەتەرناك

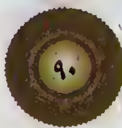
کەچی هەرچووم، ئەگەر ماوو ئەگەر چووم! «مەحوی»

گڕی ئەوین نەبا عیشق بسمیل نەدەکرا لە هەموو ئەنجاسی شاوەتو ئارەزووی دوون پەرستی!

ئەویندار ڕۆح ناهاوێتە نێو ئاگردان بۆ گەشتن بە جەستە!

ئەو عەودالی ڕاستەقینەیە بۆ سەرچاوەی نوری دڵو خەیاڵی ڕۆح!

چ گەشتێکی پیرۆز بوو، هەنگاونان بۆ بەردەرگای شکۆمەندی

تۆ! بمبەخشە ناتوانم سەر هەڵبڕم تا ئێستا نەمتوانیوە تەماشات بکەم، من گەدایەکی بەر دەرگانەکەی تۆم، چۆن بتوانم بۆ نوری ڕووخسارت بنوارم؟!

ئێستاش من باوەڕناکەم بە مریدی خۆتت قبوڵ کردووم، ئاخر من هەموو ئاواتم ئەوەبوو تەنها ناوت ببیستم، نەك ببمە غوڵامت! هەیهۆ، من لە کوێ‌و تۆ لە کوێ ئەی شازادەی مەملەکەتی ئەوین!!

کەی بە سەیحەی من ئەگا جەزبەی مریدی خانەقا

شەیخی ئەو پیرو موسیننە من جوانێ پیرمە «سالم»

من ئێستا سروەی ئەوینی تۆ زیندەگی دەبەخشێ بە ڕۆحم، عەبیری جوانیت گەردیلەکانی دڵم مەستەکات! گەرمایی بە دەزوولە خوێنینەکانم دەبەخشێ، من جگە لە تۆ ڕازێك بۆ بەردەوام بوون لە ژیاندا نازانم، لەو ڕۆژەوە بوخچەی هەموو خەون‌و خۆزگەکانم فڕێدایە مەملەکەتەکەی تۆ، گۆچانی سەفەری عومرم داناو، گەیشتمە ژووانی ڕۆح!

ئەگەر سروەی ئەوینی تۆ نەبا من هەناسەم نەدەدا!!

من ناتوانم بێمە کۆشك‌و تەلاری شکۆداری تۆ ئەی شازادەی مەملەکەتی ئەوین، بەڵام هەموو ئێوارەیەك لەگەڵ ڕۆحی مەحویدا بەم هەستەوە پێشوازی لە شەو دەکەم..

سەبا کوحلی غوباری ڕێی کەسێکی پێیە دێ "مەحوی"

بە بێ حیکمەت نییە دەفڕێ، لە ئێوارێوە گەر چاوم!

تاسەی دڵ

دڵ وڕکی دەری یاری لە من گرتووە هاوار
گەر بیبەمە ئیتر نایەتەوە، تەیبەمە سووتێ! «کوردۆ»

لە تاریکترین شـــەوانی دەیجورا دێمـــە دەرێو لە دووت دەگەڕێم، دەگەڕێـــم بۆ بۆنی نانو بۆنـــی بوونو بۆنی نمەی باران، دەگەڕێم بۆ ڕووخساری نورینت، دونیای خۆم جێدێڵمو بەردو دونیای تۆ ڕادەکەم! هەموو شـــەوێ خەو بە دزییـــەوە دەمرڕفێنێ، چونکە دەزانێ من بێ تۆ ناتوانم بنووم!

تا ئەو کاتەی ئەو زەفەرم پێ دەبات، لەگەڵ ناسری حیسامیدا دەڵێم:

شـنـەی یـادت لـە بـێـشـەمـدایـە ئـەمـشـەو
بـە نـەرمـی هـەڵـدەکـا ئـەو بـایـە ئـەمـشـەو
لـە دیـــدەم، ئـەشـکـی ڕوون ڕێـگـا دەپـرسـێ
سـەفـەر گـوایـە بـــەرەو دەریـــایـە ئـەمـشـەو
دەڵـێـی فـەرهـاد چـووەتـە خـەونـی شـیـریـن
لـە کـێـوی بـێـسـتـون دەنـــگ نـایـە ئـەمـشـەو
بـە شـادیـت، هـەر گـڕی مـۆم بـوو سـەمـای بوو
لـە ژووری بـێ چـــرا، سـەرمـایـە ئـەمـشـەو
کە تۆ بـووی، مانگ لە نێو گۆمدا مەلەی کرد
لە پشت هـەورە، لـە ڕووی هەڵنایە ئەمشەو
وەرە، وە زمـــانـــی بـێـنـەو بـیـدوێـنـە
کـە پـەنـجـەی تـۆی دووێ ئـەو نـایـە، ئەمشەو
لـە نـاخـیـدا هـــەزار گـــۆرانـیـی مـەیـیـوە
لـە بـێ تـۆیـی، پـشـووی دەرنـــایـە ئـەمـشـەو

بــه خـــاكو خـــۆڵ دەخـافـڵـێ تـفـڵی بـێـواز
دڵــم ســەرپــاك لــە خــۆڵـتـدایـە ئـەمـشـەو
پـــــەڕو بــاڵــی وەریــــــــوەو عـــار نـانـێ
مـەڵـی تـــۆفــان، چ بــێ پـــەروایـــە ئـەمـشـەو

هەنگاونانی دڵ بۆ دەڤەری ڕۆح، ســـەفەرێکی شکۆدارە بەرەو گەنجینـــەی هەموو هیواو ئاواتو خەونەکانی دڵ، گەیشـــتنە بە ژووانی ئەو ئەوینەی کە سەرچاوەی هەموو خۆشیو لەزەتەکانی ڕۆحە، دووریو درێژی ڕێگا گرنگ نییە، وەرینی گوڵزاری تەمەن مەســـەلەیەك نییە! گرنگ نییە تا دەگەمـــە تۆ چەندم تەمەن دەمێنـــێ، ئـــەوەی گرنگ بێت ئەوەیە کە ئـــەو تەمەنەی ماوە لەگەڵ تۆی بەسەر بەرم!!

چونکە من لەو ڕۆژەوە پێت ئاشنا بووم لە نێوان دوڕیانێکدا خـــۆم یەك لایـــی کردۆتـــەوە، یا تـــۆ دەبێت هەمـــوو خۆزگەو ئاواتەکانی من بی! یان هیچی!

ئیتـــر لەو ڕۆژەوەی ڕا، دڵ وەکو دێوانەیەك ســـالیکی ڕێگای ئەوینی تۆ بوو!

بێ نووری ڕووخساری تۆ کونجی دڵم تروسکەیەك بەدی ناکا!

هەموو سینەم بە عیشقی تۆ وەکو کوانوو بڵێسەی بوو
کــە تینی پێ نەما ئیـــدی، هەموو هەر خۆڵی بەربایە.

«حیسامی»

ئـەو دڵـەی کە بۆتــە لانەی ئەوینــی ئەبەدی، بــۆ دیداری ڕووخســارت هەمیشە کاری ســوتانو هەڵقرچانە، بێ یادی ئەو ژیان ماڵاویی لێ دەکاتو ئاوەدانی تێیدا وجودی نامێنێت!

به شوعلەی شەمعی ڕووخساری دەسوتێ دڵ وەکو قەقنەس
وتـم پـەروانـەیـە، یـا ڕەب، نـیـە وا بـانـگـو هـاواری

«تاهیر بەگ»

چونکە دووری تۆ تەنها دووری لاشــەیە، وەلێ تابلۆی سیمات لــە نێو دیدەمدا نەخشــێنراوەو بە دیواری دڵمدا هەڵواســراوە، هەرچەنــدە بــە جەســتە نەمتوانیوە غوڵامی دەوری شــەمعی ڕووخسارت بم، وەلێ ڕۆحم پەروانە ئاسا دەستەو دامێنی سوچی ژێر پێتە!

هەرچەندە بە جیسمانی کە دوورم لە حوزورت
روحیـانـەتت سەبتە لـە نێو دیـدەی تەڕما

«حەریق»

شــەوانە سەیلی سروشکو ئەوجی مەوجی حەسرەت، دەگاتە حەرەمــی موحتەرەمت، ئاو پرژێنی ســەرای حوســنی تۆ دەکاو نامەی سکاڵات بۆ دێنێو دەکەوێتە پابۆست!

لـە بـاوەشـما دەدا مـەوج ئەشکی حـەسـرەت
کـەمـەرتـی گـرتـە بــاوەش تـا کـەمـەرچـیـن!

«مەحوی»

شـــەوانە هەناسەی ســـەردو هەنیسکی بە کوڵو قرچەی لێوو ســـوتانی دڵ شـــیوەنو ماتەمـــی عومرێك لـــەدووریو تەنیایی سازدەکەن! ئەو شەوانەی هێندە دەگریم، خەریکە گلێنەی چاوم بەســـەر ڕوومەتی زەردمـــا دێتە خواریو بینایـــم لێڵەبێ، هیچ ڕۆڵەمردوویەك ئەو شـــینەی من ناکات، هیچ جەرگ ســـوتاوێك ئەو هاوارە گەروی ناتاسێنێ!

ئاخر من تا تۆم دۆزییەوە خەلۆزی پرچم بوونە بەفر، دەیان ســـاڵە بۆ حەکیمێك دەگەڕام وانەی ئەوینم بۆ ئەدا کا، جگە لە تۆ مامۆســـتایەکی دیـــم بەدی نەکرد! لەو ڕۆژەوە ئەو کەســـەم دۆزییەوە کە لە بێدەنگیم دەگات زێتر لە قســـەکردنم، خۆشـــی دەوێم بێبەرامبەر، ئاواتی قوربانیدانو بەخشینە نەك وەرگرتن، لە پێنـــاوی مندا دەژی نەك بیەوێت لـــە پێناویدا بژیم!! ئیتر من بێ ئەو حیکمەتێك بۆ وجودم نەما، ئیدی ئاوابوونی خۆری چاوەکانی تۆم وەکو ڕۆژی قیامەت دەهاتە پێش چاو!

ئەو کاتەی کە تۆش بوویتە هاودەمی ڕۆحی منو چاوەکانت وەکـــو چاوانی من لـــە خەمدا ئەســـرینیان دەڕشـــتو گوڵزاری ئەوینیان ئاودەدا، ئیتر من دنیام لێ ئاخر دەبوو!

چاوت کە چرای جوانییە هێند پڕ خەمە سوتێ
پێم وابێ کە ژین ئاخرە گشت عالەمە سووتێ «کوردۆ»

ئیتر ناتوانم واز لە چاوەڕوانی بێنم،

ئیتر ناتوانم نکوڵی له مێژووی بوونم بکەم!

من ئامادەم هەموو عومرم بە چاوەڕوانی بەسەربەرم، بەڵام دڵنیـــام ڕۆژێك هەر دەبێـــت وادەی هاتنت ببەیتە ســـەر، ئیتر نەهاتیو نەهامەتی دووریت دەبڕێتەوەو چیدی ناڵێم:

لە پاش چەند وەعدە قەت جارێ نەهاتی
ئەمیش بۆ من نەهاتی بوو، نەهاتی!
کە تۆ صەیادی، من صەیدی بریندار
حەقی من بوو هەڵێم، تۆ بۆ هەڵاتی؟ «کوردی»

تـــۆ دەلیلی منـــی، وەرەو دەســـتەکانم بگرە، بـــەرەو کەناری دڵنیایی، دە وەرەو بەزەییت بە حاڵی مندا بێتەوە، وەرەو شەوێ ســـەرێ بدە لە کوڵبـــەی ئەحزانی منو ببینە چۆن تاســـەی تۆ دەمکوژێت؟!

وەرە با تێر لە باوەشتدا بگریم، سنگم خەریکە شەق دەباو، گـــەردم خەریکە دەتاســـێ، دە وەرەو چیدی دڵم مەشـــکێنەو بە گەورەیی خۆت ســـەرێك لە کونجی تاریکی دەروێشـــەکەی خۆت بدەو بە ئیلتفاتێکی لەتیفی خۆت دڵی سوتاوی بەندە خۆشکەو شـــەوەزەنگ بگۆڕە بە ڕۆژی ڕوونـــاك، خەندە بگێڕەوە بۆ لێوی وشکم.......

دڵم مەشکێنە گەنجینەی خەیاڵی خۆشەویستیتە
بە عەشقی ئەو هەموو عەشقە لەگەڵ دڵدا موداراکە

له تاریکی شەوا وەکو ئەستێرە خۆ دەرخە

بەزۆری ڕۆژی نوری ڕووت، سەراغەرقی سورەییاکە «کوردی»

مەولانـــای ڕۆمـــی دەڵێت: خۆشەویســـتی، تاڵـــی دەگۆڕێ وە شیرینی، خۆڵ بە زێڕو دەرد بە دەرمانو نەخۆشی بە نیعمەتو غەزەب بە ڕەحمەت!

ئەوین ئاســـن نەرم دەکات، بەرد دەتاوێنێتەوە، ئەو ئەوینەی ئاوێتـــەی خوێنـــی ئەویندار بووە، تێکەڵ بە شـــادەماری دڵبووە، خۆری هەرگیز ئاوا نابێتو گوڵزاری هەرگیز زەرد نابێت!

ئـــەو کاتـــەی ئەویندار خودی خۆی لە یـــاد دەکاتو وجودی خـــۆی فەرامۆش دەکاتو لە ڕوحی ئـــەودا دەتوێتەوە، ئیدی بێ ئەو ژیان زۆر سەختەبێت، ئیتر ناتوانێت بێ یادی ئەو بژی، بێ وێنەی خەیاڵی ئەو پێڵوی چاوەکانی بکاتەوە...

زمانم شەق دەبا یەك دەم ئەگەر بێتو نەبا ناوت

بە کوێری دادەنیشم گەر لەبەرچاوم نەبێ چاوت «حەمدی»

ئیدی من جگە لە ئەوینی تۆ ئەنیســـێکی دیم نییە، هەرگیز دەســـت لەو ئەوینە بەرنادەم، داوای دڵی خۆم ناکەمەوە تا ئەو کاتەی ڕۆحم دەســـپێرم، ئیدی کونجی میحنـــەتو خەڵوەتگەی ئەوین چۆڵ ناکەم، گریانو هەڵقرچانو ســـوتان، لەززەتی ڕۆحو سەعادەتی گیانە!

تـــەواوی فەخـــرو گەورەییە بـــۆ من بتوانم ببمە ســـوتووی

ئاگردانــی ئەو ئەوینە موبارەکەو لە ڕیزی غوڵامانتدا دەســتەو نەزەر چاوەڕوانی وادەی تەسلیمی ڕۆح بم!

وتــم: عـیـشـق ئــاگــری گــرتــە وجــودم

وتــی: هــەر بــابــەتـی سـوتــانــە خــاشـاك «مەحوی»

بــەڵام بەدەم ئەو ســوتانەوە ڕۆحم دێتە ســەما، بەدەم ئەو گریانەوە سۆمای چاوم فیردەوسێك بەدی دەكات كە چركەیەكی بــە هەمــوو موڵكی دنیا نادەم، لەو ڕۆژەوە عەبیری هەناســەت ناخی مەســت كردوم ئیدی بارانی فرمێســكو ئازاری ئینتیزار ئەداكردنی كەمترین ئادابی مەحەببەتە!

ئەی سروەی ڕۆحو سەرچاوەی بوونو سرودو دروودی وجودو بەســتەی دڵم، ئەی چرای دیــدەو مەرهەمی بریــنو هەتوانی سینەی بریندارم، لە چاوەڕانیت ماندوو نابم..

پەیمان بوو كە بێیتو بە تەمابم شەوو ڕۆژێ

وا عومری تەمابوون، بە فەناچوون، چووە ساڵێ «كوردۆ»

تاسەی من بۆ تۆ، تاسەیە بۆ نیشتمانی ڕۆحو دەریای گوڵاوو گوڵــزاری عومرو شەكرســتانی هەموو خۆشــیو لەزەتەكانی ڕۆح، ســەرمایەی موڵكی ســەرمەدیو گەنجینــەی نەبڕاوەو سەفەری ئەوینە، فڕینە بەرەو وڵاتی هەورو دەفەری شەونمو ســاباتی میهرو باوەشی حەوانەوەو دەریای پەپولەو هاودەمی ئەستێرەكان...

هێند نەخۆشی دەردی دووریم وەختە گیانو دڵ دەری

کوا نەسیمی سوبحدەم بێ، عەرزوحاڵی من بەری

دەردەدارم، بێ زمانم، بێ دڵم، سەر[illegible]

ئاخ لە بۆ دڵ میهرەبانێ، هەم زمانێ، هەم [illegible]

«وەفایی»

کەی دێتەوە؟

لەو ساتەوە ئەم دەڤەرەت بەجێهێشت، ئیدی ڕەنگی خۆر بزرکا، هەورەکان تارایەکی ڕەشیان وەکو بۆیمەکەی دایکمیان پۆشی!
نمـەی بارانەکەش بۆنی غوربەتو بێ تۆیی گرت! ئیدی ئەو بۆنە خۆشەی بارانیش نەما!

ئـەگـەر چـی ڕۆیـی، قـەت نـاچـی لـە یـادم
دەکـەم یـادت، بـە یـادی تـۆوە شـادم
کـە بـارگـەت بـۆ هـەوار تێکنا عـەزیـزم
شـکـا ئـەسـتـووندەکـی تـاوڵـی مـرادم

«هێمن»

بە ڕۆیشـتنی تۆ ژوورەکەم پڕ بوو لە تەنیایی، جارێکی دی وەکو شـەوانی منداڵیم دەستم کردەوە گریان، ئاخر تۆ خەونی هەموو تەمەنی من بووی، لە منداڵیمەوە چاوەڕوانت بووم..
تا تۆ نەهاتی من ترسم لە تاریکیو تەنیاییو دێوەزمە نەشکا! چونکـە من دەمزانی ئەو دێوەی منیان پێ دەترسـاند هەر مرۆڤەکان خۆیان بوون....!
تۆ ڕۆیشتیو جیهانە ئەفسوناوییەکەی من بوو بە نیشتمانی خەم!
ئەوسـا زانیم "نالی" لـە دووری مەحبوبە چـی عەزابێکی چەشتووە، ئەگەر نا، نەیدەگوت:

دەروونـم خـاڵـیـە، وەك نـەی دەنـاڵـێ
هـەوارێـکـی چ پـڕ هـاوارە بـێ تـۆ!
بـیـنـایـم کـوێـرە هەڵـنـایـە بـە ڕووی کـەس
مـوژەم یـەك یـەك دەڵـێـی بـزمـارە بـێ تۆ
هـەمـوو ئـەعـزای نـاڵـیـنـم دەنـاڵـێ
سـەراپـام مـثـیـلـی مـۆسـیـقـارە بـێ تـۆ

«نالی»

دیدەی من دوور لە ڕووخساری تۆ بۆ کێ بنواڕێ، دڵ بێ لە دەنگی تۆ بە دەنگی کێ ڕاچڵەکێو خۆی بە قوربانی کێ بکات؟ گوێ بۆ چرپەی کێ ڕاگرمو بە ڕووی کێدا پێ بکەنم؟ گیانم بۆ شاباشی بە پێیەکانی تۆ نەبێ، ئیدی بۆ چیمە؟!

تۆ نەبینن، نووری ئەم چاوانە بۆ چ!
بۆ نیساری تۆ نەبێ، ئەم جانە بۆ چ؟!

«مەحوی»

تا ئەو کاتەی سەفەرت نەکرد نەمزانی دەردی هیجرانی تۆ هێندە سەختە!

نەمزانی تۆ ڕۆحی مەملەکەتەی منی! بە ڕۆیشتنت گوڵەباخەکان دەمرنو گەڵای وەنەوشەکان زەرد هەڵدەگەڕێنو گوڵستان دەبێتە پوشەڵان!

ئەو شەوەی تۆ جێتهێشتم، وەکو شەوانی چاوەڕوانی تۆ سەرما دەرزی ئاژنی دڵی دەکردم، خەریکبوو لە ژوورەکەمدا ڕەق ببمەوە!

نەمدەزانی من بە بێ تۆ خاوەنی هیچ شتێك نیم!

تۆ کە هاتی تاجی شاهانەت کردە سەرم، کلیلی گەنجینەی بەختەوەریت دایە دەستم، منت کردە ئیمپڕاتۆری سەڵتەنەتی دڵێك کە ئەم سەرو ئەوسەری دیارنەبوو!

لەبەر تاقی بڕۆت بمرم چ نابێ
کە من شابم لە بن باڵی هومادا

«وەفایی»

ئەو ئێوارەیەی گەڕامەوە هەواری خاڵی، ماڵ ساردو ژوان چۆڵو دیوەخان تاریك، داروبەردی کونجە وێرانەکەم دەگریان...

ترس‌و سامێکی تاڵ دایگرتم، نەمدەتوانی بە تەنیا لە ژوورەکەم دانیشم، هەموو شتەکانم لەلا نامۆ بوون، تەنانەت وێنەی خۆشم لە ئاوێنەکەدا نەناسییەوە!

هەتا تۆم ئاشنا بووی! ئاشنام بوون
ئەمێستا موو بەموم ئەغیارە بێ تۆ

«نالی»

ئەو شەوەم لە دەیجور ڕەشترو لە یەلْدا درێژتر بوو، خەو لە چاوەکانم تۆران ...

لەو ساتەوە بە هاتنی تۆ فەرشی چاوەڕوانیم تەی کرد، لە یادم نەمابوو چاوەڕوانی تۆ چەندە سەختە!

شەوی چەندە درێژە کەسێ خەوی بتارێ
چەندە ئەستەمە مەمرۆ ژووان جێبێڵێ بە جارێ!!
بۆ سەفەرت کردو جێتهێشتم؟!

ئەی مەولانا نەیگوت: ئەم شەو شەوی ئەوە نییە ژووان جێبێڵن‌و لەلای یاری تاقانەوە بۆلای بێگانە بڕۆن، ئەم شەو شەوی ئەوەیە کە گیانە شیرینەکان بە ئاگری ئیشتیاقدا بۆ لای یەك بڕۆن!!

خۆزگە دەتبینی گڕی دووریت چۆن دەمسوتێنێ، بەچی زمانێك دەناڵێنم، بەچی نەوایەك دەگریم!!

وا لەبەر گریانی زۆرم هەردوو دیدەم گڵ ئەکا
بۆ دەوا چاوم لە چاوت سواڵی نەختێ کل دەکا

«میرزا مەنگوڕی»

لە نێو شوشەی عەترەکان‌و پەڕەی نامەکان‌و بەرگی کتێبەکانمدا بۆ سرودیەکی بۆنی تۆ عەودالْم.. ئەمشەو تەنیایی دەمکوژێ!

خۆ لە مەرگ ناترسم.. ئەم دووریەی تۆ هیچ ئازارێکی بۆ مەرگ نەهێشتۆتەوە، تەنها لەوە دەترسم دیدار ئاخیرەتبێن‌و نەتوانم

جارێکی دی لە حزورتا دەستەودامێن لەسەر ئەژنۆ دانیشم!

نیوە گیانێکم بمێنێ بەسمە تادێمە حزور

تا دوو سەد گیانت بە قوربان کەم بە نیوە گیانەوە «سەید»

ئەمشـــەو تەنیایـــی تەنیام، جگە لە خـــەم هاودەمێکم نییە، باوەشـــێك نییە پەنای بۆبەرم، لایلایەیەك نییە ژیرم بکاتەوە! ئەم شـــەو تـــۆ هەناســـەکانت لێ ســـتاندمەوە، ئەمشـــەو چرای ژوورەکەمـــت بردوو نەتدامەوە، ئەمشـــەو گوڵی نێو باخچەکەت هەمووو خســـتە نێو بوخچەکەتو جگە لە گەڵای زەرد هیچت بۆ جێنەهێشتم، بۆ وات کرد؟ خۆخەریکە بۆنی خەزان دەمتاسێنێو ڕەنگی خەزان دەمتۆقێنێ!!

لـــە ژێـــر چـــەتـــری ئـــەم شـــەوگـــارە،

خـــەم ئـــەنـــۆشـــم بـــە ئـــەســـپـــایـــی «ئەحمەد محمد»

بێجگە لە تۆ کەس شك نابەم، بمداتەوە دڵنەوایی ، ئەم شەو جگە لە تەنیایی میوانێکی دیم نییە!

هەر کە دەزانێت تۆ دەڕۆی ئیتر دەبێتە دێوەزمەی سەر دڵم، ئازارم دەدات، ئەشکەنجەی ڕۆحم دەدات!

گیانەکەم... بۆ دەهێڵی، ئازارم بدەن؟ چۆن دڵتهات خۆت بڕۆیی‌و منیش تەسلیمی تەنیایی‌و بێ کەسی‌و غەم‌و دووری بکەیت؟

واتزانی بەم کارەت، پەشیمانم دەکەیتەوە؟

ڕێم نییە ئاسوودە ساتێ دابنیشم بێ خەیاڵ

دەس ترازاندن لە عیشقت بۆتە فکرێکی مەحاڵ «راجی»

من خولیای ئەوینی تۆم، بێ سروەی ئەوینی تۆ دڵم ئۆقرە ناگرێ، عیشـــقی تۆ، ڕەگی لە نێو ڕۆحمدا داکوتیوە، بە نێو شادەماری دڵمدا ڕۆچـــووە! تۆ نمەی بارانێکی کە بەیاری عومرم، بێ ئەو پروشـــەیە وشـــکەڵانێکی زەردەو ڕۆحی شـــەکەتم بێ چرپەی لێوی تۆ سرەوتن نازانێت!

ئەی کە خولیامت بە خۆ ڕەنگاندووە
عەتری عەشقت تاسەمی تاساندووە
من بە ڕووی چاوت ئەپەرمم واکەوا
سوڕی ئەم عەشقەم لە دڵ گەوزاندووە
تاکە باران ڕۆحی خاك بشواتەوە
ڕۆحی من هەردەم بەبێ تۆ ماندووە
مەستە شیعرم چونکە باسی تۆ دەکا
شیعری ئاڵم خۆی لە تۆ ئاڵاندووە
قەت مەتۆرە لەم دڵەی سەوداسەرەم
قەت مەگۆڕە خۆم بە تۆ ڕازاندووە
ئەشكو ئاهم سەوزەکا شیعران لە دووت
چوون، کە چاوم ئەو دڵەی خوساندووە «نیان فاتمی»

کەی دێیتەوە، منو هەموو ئاواتو خۆزگەو حەزەکانم بە چەپکە نێرگزێکی ئەم بەهارەوە چاوەڕوانین.. دەتوخوا ئیتر مەڕۆو ئەم هەوارە جێمەهێڵە، باچیدی تەنیایی نەبێتە میوانم، با چیدی غوربەتی عیشق نەمکوژێ!

ئەم دەڤەرە بێ تۆ چۆڵە، ئەم بەهارە بێ تۆ زەردە....
ئەم وڵاتە بێ تۆ بێ نازە..

من ناخەوم، ئەمشەو چاوەڕوانی هاتنەوەی تۆم، تا ئەو کاتەی تۆ دەگەیتە مەملەکەتی ئەوین لەگەڵ (فانی)دا، دەڵێم:

ئەگەر پێتخۆشە کوردستان
وەکو جەنەت موهەتەداکەی
بکە زوڵفی تەڕت شانەو سەعاتێ ڕوو بەرەو باکە
جلی کوردی لەبەرخۆکە لە بەزمی مۆدە پۆشانا
حەیاو حوسنو سەفا دەرخە،
هەموویان بێ سەرو پاکە.

هەرگیز نارۆم

بۆ وەفاتم، گەر وەفایێ کا، بەهاتن، یەلێ نەفەس
لازمە دەستەو دوعابم، تا ئەبەد من بۆ، وەفات
«ناری»

لەو ڕۆژەوە پێت گوتم: نەکەی بڕۆی! ئیدی من لەبەر دەرگای مەملەکەتی ئەوینی تۆدا ڕەشماڵم هەڵداو بوومە سالیکی تەریقەتی حەزرەتی پەروانە!

لەو ڕۆژەوە کە زانیم ژیانم هێندەی هەناسەیەك کورتە، ئیدی جگە لە پلانی ئەوین، نەخشەم بۆ هیچ کارێك دانەنا!

لەو کاتەوە، کە گوێم لە بانگی دڵم گرت، ئیدی گوێم بۆ دەنگێکی دی ڕانەگرت!

لەو ڕۆژەی ڕا، نەمتوانی بێ سروەی هەناسەت بژیم، بێ ئاوازی دەنگت بسرەوم! ئاواتم بە مردن دەخواست نەوەك ساتێك لێم دابڕێی!

توبیو سەری خۆت مەمخەرە زیندانی جودایی
خوێنم نییە، ها! بمکوژە بەم خەنجەری ئەبرۆ
«وەفایی»

نەفەسێکی تۆ بە نەفایسی هەموو دونیا ناگۆڕمەوە، ساتێك لە دیداری ڕووخساری نورینت بە ڕۆحو دڵ سەودا دەکەم! گەردی پێت بۆ کلی دیدەم بە ئاوات دەخوازم، هەموو عومرم دەکەمە شاباشی ئیلتیفاتێکی لەتیفی تۆ!

لەسەر پەنجەی پێ، لە ئینتیزاری هەلاتنی شەمسی ڕووخساری تۆدا دەستەو نەزەر، ڕادەوەستم!

نیگایەکی تۆ، ڕۆحی دەبەخشی بە ڕۆحم، حەیاتی دەبەخشی بە حەیاتم، نوری دەبەخشی بە سۆمای چاوم، نیدایەکی تۆ،

تاجی شاهانەی وەسەردەنام!

هەر کە ناوی من دەبا لێوت ئیتر ناوبانگی من

هەروەکو ئەستێرە بەرزە وا لەسەر شەمس و قەمەر

مرۆڤ دەتوانێت لە چەند چرکەیەکدا وشەی «خۆشمەدەویی» بدرکێنێ، بەڵام گەیشتن بەو مەحبوبەی کە شایانی ئەو خەڵاتە گەورەیەیەو دۆزینەوەی عومرێکی دەوێت!

سەعدی شیرازی دەڵێت: «یاران ڕێگەی عەشق ماڵێکی نییە، ئەم دەریا پڕ لە شەپۆلە کەنارێکی نییە!»

لەو ڕۆژەوە گەیشتمە حزوری ئیمپراتۆری دڵم، ئیتر قبوڵم کرد بە ڕۆحم پەروانەی دەوری ئەو شەمە بم، من بە پوش و پەڵاشی کوانووی عیشق ڕازی بووم، حەددم نەبوو خەونی پەروانەیی ببینم، ئێستا ببمە پەروانەی باڵا گەردانی شەمی عومرم، دەبێت ئیدی داوای چی بکەم لە شازادەی مەملەکەتی ئەوین!؟

هەر کەسێ تالبی تەلعەتی جانانەبێ

شەوئەبێ خولق و رەوشت و سەنعەتی پەروانەبێ

با، دڵ و جەرگی بە خەنجەر پارە پارە و قیمە کەن

دەنگی ئاخ و ئۆفی نایە، چا، نیە، گەر، وانەبێ

گەیشتن بە خاکی بەرپێی ئەویینداری ڕۆح، سەرچاوەی ڕازو نیازی دڵ، کانیاوی هەموو ئاوات و خۆزگەو هیواکان، خەونێکی بەهەشتیە!

ج جای ئەوەی مەحبوبەش وەکو تۆ عەودالّی هاتنی تۆ بێتو دەیان سالّ بێت وێلّی تۆ بێت!

دەبێت لە دنیادا لەو کەسە خۆشبەختتر هەبێت، کە بەو ئەوینداره گەیشتبێت کە پڕ بە دلّ خۆشیدەوێت؟!

لە ناخەوە شەیدای بێتو بۆی هەلّقرچێت!

دەبێت لەو ساتە خۆشتر هەبێت کە ساتوئانی مولتەقای ئەرواحە!؟

لەوێدا پارچەکانی ڕۆحت وێك دەگەن، لاشەت بە کەمالّی ڕۆح دەگات!

ئیدی خەوو خواردنو ئارەزووەکان چی بەهایەکیان دەمێنێت؟!

ئەو کاتەی نێوی خۆت لەسەر زاری ئەویندارەکەت دەبیستی، ئیدی ئاگات لەم دنیایە نامێنێ!

مەولانا دەلّێت: «ئەو دەنگەی ناوت دەچڕێ، خۆشترە لە خەوی نیوە شەو»

دەبێت چی لە دیداری شازادەی مەملەکەتی ئەوین خۆشتر بێت؟

دەبێت چی لە ئاوازی دەنگی ئەویندارى دلّ بەسۆزتر بێت؟

مرۆڤ بێ گەیشتن بە پەڕاوی دلّو کەمالّی ڕۆحی دەبێت چی بێت؟

من بێ تۆ چیم ئەی نازەنینەکەم؟!

من لە کوێو تۆ لە کوێ ئەی یوسفەکەی کەنعانی دڵم؟!

ئەتۆ پەرژینی باغو دەشتی تاسەی

ئەتۆ بۆنی بزەو عەتری هەناسەی

ئەتۆ خەرمانی هەورو مۆمی یادی

گوڵی، بەندی دڵی، کەوباری تاسەی

تۆ ئەی ئەمینداری ڕۆحم، مانات بەخشی بە ژیانم، بەهات بەخشی بە وجودم، بزەت بەخشی بە لێوی وشکم، بە پروشەی میهرو ئەوینت، پەرێزی عومرت بۆ کردمە گوڵزاری بەهەشت، تۆ هاتیو لەحیرەتی ڕۆح نەجاتت دام، تۆ نەبای من دەمردم! تۆ نەبای من ئیدی کوێراییم دادەهات!

ئەتۆ چاوی دڵو عەتری سلاّوی

ئەتۆ شاری بزەو هێزی هەناوی

ئەتۆ بارانی عەشقو بۆنی ژووانی

شەرابی، شەونمی، هێشووی هەتاوی «حەمدی»

ئیدی پێت سەیر نەبێت کە پێت دەڵێم: من لە دووری تۆ دەمرم! بێ هەناسەی تۆ دەخنکێم! بێ سەدای ئاوازی دەنگت کەڕ دەبم! بێ بۆنی گوڵاوی تۆ دەتاسێم! بێ شەرابی ئەوینی تۆ دەخنکێم!

من مردنم بینی لە دووری تۆ، گیانی من، مردن زۆر خۆشتر بوو لە دووری لە تۆ!

من وەکو لالە، کە بێبەش بم لە قەدی وەك چنار
وەك یەکە بۆ من، چ داغی ئیشتیاقت بێ، چ، نار!   «وەفایی»

مولازەمەی ڕۆحم بۆ ژووانی دیدارت، چاوەڕوانی دیدەم بۆ گەردی تۆزی گەیشتنی کەژاوەکەت، توانەوەی دڵم بە گڕی دووریت، حاجەتی ڕۆحە، فەرمانی دڵە، لە دەستی مندا نییە!! جڵەوی عومری من وا بە دەستی پادشای حوسنی تۆوە ئەی حەبیبە!

دەستی تۆ باڵادەستەو ئەمری تۆ بێ بەربەستە، سوڵتانی ئەوینی تۆ حوکمی حەکەمەینی* وا بە دەستە!

دڵو ڕۆح گەیشتوون بە یەقینی موتڵەق، ئیدی ماچی ژێر پێی ساحێبی سەڵتەنەت بە ئاوات دەخوازن!

قەراری دا بەڕۆحو دڵ بەری پێی ماچ بکەم تا سەر
ئیلاهی عەهدو پەیمانی، حەبیبی من هەتا سەر بێ!

ئەوانەی شارەزای ئەوین نەبن، وا دەزانن ئەمە زیللەتە، مەخابن! نازانن عیشق چی عیززەتێك بە عاشق دەبەخشێو ئیختیاری مەعشوق شەرەفێکی هێندە گەورەیە، دەستی کێ دەکەوێت، ئەو کەسە نەبێت کە ئەستێرەی بەختی وەکو خۆر دەدرەوشێتەوە!

ناهەقی نییە مەحوی کە دەڵێت:

چاوە، جێی ئەو شۆخە بێت، وتمو، وتی:
ئەم مەلا شێخە قسەی بێ جا دەکا!

یار، کەی بە ئاسانی بەو شوێنە ڕازی دەبێت؟چما مەحوی هەر خۆی نالێت:

گـەردی ڕێـی هـەسـتـاوە، جـێ داوا دەکـا
بـەخـتـە! مـاڵـی چـاوی کـێ ئـاوا دەکـا!

یار ،کە بۆ تۆزی بەرپێی ماڵی چاو داوا دەکا، ئیدی چۆن ڕازی دەبێت بە جێگای چاو بۆ مەسکەنی خۆی؟!

بەڵام تۆ جیاوازی شازادەکەم، تۆ بەخشندەو خاوەن کەرەمی، تۆ میهری خاوەن میهری عەزیزم!

ئـەتـۆ مـیـهـری‌و مـەهـر ڕوویـان سـتـارەن
لە خزمەت شەوقی تـۆدا شەو چرا چین!

دەزانم لە باخی دڵو گوڵزاری ڕۆحو پەرژینی موژەتدا، جێگام بۆ چادەکەی!

تۆ وێنەی کەس نیت! تۆ ئەی نازەنینم هەڵگری ئاڵای زومرەی عاشقانو پێشەنگی ئەویندارانی حەقیقیت!

بە لەیلاوە وەرە بەر قاپی ئەم لەیلایە ئەی مەجنون
شەهێکە سەد سەری فەرهادو شیرینی لەبەر پێ کەوت!

بێ خەم بە، من لە ئەداکردنی ئادابی مەحەببەت بێزار نابم، لە گریانی نیوە شەو،ماندوونابم، باکی سوتانو هەڵقرچانم نییە، عومرێك لە ئاگردانی عیشقی تۆدا نەسوتێ، دڵێك لە کورەی ئەوینی تۆدا نەتوێتەوە، من بۆ چیمن؟

گلێنەیەك بۆ تۆی پێ نەڕوانم تەماشای کێی پێ بکەم؟!

سەد هەزار دیدەم هەبێت، پێی ناڕوانمە هیچی دی

ئەو دەمەی ئەو بێرییە شۆخە، دێ بەرەو سەحرا دەچێت!

تۆ ئەی چریکەی هەناسەی گەردوون، ئەی ئاوازی ژیانی وجود، ئەی مەنبەعی سروری ئەبەدی، شەو چرای دیوەخانی دڵم، مانگەشەوی ئاسمانی ژینم، زێدو لانەو ژووانی ڕۆحی منی!

دڵنیابە هەرگیز ناڕۆمو ئەم دەڤەری نورستانە جێناهێڵم، بەبێ وجودی لازمی تۆ، من مانیعولوجودم.. چونکە هیچ ئیعتبارێك بۆ مەعدومێکی وەکو من دانانرێ، ئەی کاشفی ئەسراری وجودم!

بەشەرتێ دەوڵەتی لوتفت حەواڵەی حاڵی ناری بێ

بە دڵ بێ باکو موستەغنی، لە موڵکی چینو ماچینم

* حەکەمەین: ئەبو موسای ئەشعەری و عەمری کوڕی عاصن «ڕەزای خودایان لێ بێت» کە هەڵبژێردران لە ڕووداوی «تحکیم»دا.

پرۆشەی ئەوین

ئەگەر دڵت دابێتە دەستی خودا
کەس ناتوانێ بیشکێنێ!

ئەم شـەو پەنجەرەکەم بە ڕووی بارانەکەدا کردەوە، ڕێژنەی بارانـی بەهاربوو، گەڵاو گوڵەباخەکانی بە ئەسـرینی ئاسـمان دەشۆری، ئەو ڕۆژانەم بیرکەوتەوە کە بەیانیانی کۆتا ڕۆژەکانی بەهار، وەختێـك باران لە بەرەبەیانـدا دارهەنجیری ماڵەکانی ڕێـگای قوتابخانـەی پاك دەشـۆریو بۆنی گـەڵای هەنجیرەکە مەسـتی دەکردم، ئێسـتاش دوای زێتر لە بیسـت ساڵ من هەر کەیلو مەستی ئەو بۆنەم، بۆنی گەڵا هەنجیرەکان بۆنی توهرو پاکییـان لێ دەتکا، حەزم دەکرد لـە ژێر دار هەنجیرێکا ژووان ببەستمو نەچم بۆ قوتابخانە!

من حەزم دەکرد لەبەرباران پڕ سـینگم بۆنی گوڵاوو گەڵای شۆراو بکەم!

دەمویسـت خۆمو پەڕاوەکانیشم بسـمیل بکەم، ئاخر بۆچی باران هەموو شـتێك پاك دەکاتەوە جگە لـە ناخی مرۆڤەکان!؟ من نەمدەویسـت بچم بۆ قوتابخانە، دەمویسـت وانەکانم لەوێ بخوێنم! ئێسـتاش هەر بە هیـوام بەیانییـەك بگەڕێمەوە ژێر دارهەنجیرەکان، نازانم ئێسـتا ئـەوان ماون؟ یاخود من دەمێنم تا ئەو کاتەی جارێکی دی تێر بۆنی پروشـەی بارانو بۆنی گەڵا هەنجیرەکان بکەم!؟

بـەڵام ئەمجارە نامەوێت بـە تەنیا بڕۆم دەمەوێت تۆشـم لەگەڵ بی!

من دڵم بەم بارانەی ئەمشەو خۆشە، چونکە سالم دەڵێت:

بـــە ئــومـــێــدی بـــەهـــاری وەســـڵـــەکـــەی تــۆ

لـــە هـــەوری دیـــدە هـــەر بـــارانـــە ئـــەمـشــەو!

دەزانـــم ئەگەر تۆ بێیت، هەر ئەمشـــەو پێش بەرەبەیان، پڕ ژوورەکەم دەبێت لە بۆنی گەڵا هەنجیری تەڕو شـــۆراو، کوڵبەی ئەحزانم دەکەی بە گوڵستان، دەزانی چیدی من بەرگەی دووری تـــۆ ناگـــرم، دەزانی دوور لـــە نیگای تۆ، جگە لە دڵێکی شـــکاو، فرمێسکی ڕژاو، سیمایەك بەدی ناکەیت، ئەوسا کۆتایی بەدووری دێنی ئازیزم!

بلوری دڵ شکا، وەك جامی مەی، فکرم ڕژا وەك مەی

نیشانەی دڵ شکاویمە، سروشکی ئاڵی خوێنینم! «ناری»

مـــن هەموو ژیانی خۆمم لە دەریای عەدەمدا لەیاد کردبوو، تـــا ئەو کاتەی کـــە تۆ هاتیو بە خۆشەویســـتی خـــۆت هەموو تاڵییەکانت کردم بە هەنگوین، دڕکەکانت کردن بە گوڵ، کوچەو کۆڵانەکانـــی ناخی منت وەکو زیخی ئەم بەرەوبەری جۆگەیەکی بەفرین شۆردەوە! تۆ بۆنی دار هەنجیرە تەڕەکەت لێ دەهات!

ئـەو کات زانیم چاوەڕوانکردنی دڵێکی پاك، چاوەڕوانکردنی نەسیمی ڕۆحە، ساڵێکی هەناسەیەکە! چونکە هەناسەیەکی ئەو دوورییە ساڵێکە!!

هیـــوادارم پێـــش زەردبوونی گوڵەکان، پێـــش قەتیس بوونی

ئەسرینی بەهار، بێیتو کۆتایی بە تەنیایی بهێنی!

کوچــەو کۆڵانەکان بیری ترپــەی پێییەکانت دەکەن، منیش بیری ترپەی دڵت دەکەم!

بە تــەواوی ئینتزار چاوەڕوانتم! کزەبــای دوای باران بۆنی هەناسەی تۆم بۆ دێنێ!!

ئەمشــەو کەسێك چاوەڕوانە، بۆ گەیشــتنت ئامادەیە دەست لە داری دونیا هەڵگرێ، مەولانا ئاســا دەڵێت: هەرچی دەتەوێت بیبــە، هەرچیــم هەیە بیبە، هەرچی پێویســتت پێیەتی بیبە، هەموو شــتێکم ببــە، کە دوورم دەخاتەوە لە تــۆ! ئەگەر ناوی خۆشــم دوورم دەخاتــەوە لە تۆ، لە خۆمــی دادەڕنم، من ناوم بۆچییە لە دووری تۆ!

سیمای ڕووخسارت لەیلێ لە نێو دیدەم نەخشاوە
زمانــم بــە نــاوی تــۆ لــە ئەزەلــۆ پــژاوە
دڵــم بــە زیکــرو یــادت تــەواو داگیرکــراوە
ئیــدی بۆ کێ بنوســم، نامــە بۆ کــوێ براوە! «مەجنون»

ئەو کاتەی دڵی مرۆڤێکی گەورە بە تەواوی ئەوینەوە دەروازەی خۆشەویســتیت بۆ دەخاتە سەرپشت، ئیدی گەنجینەکانی دونیا هەموو بۆ سەودای هەناسەیەك لە ژیان ناشێن!!

ئــەو کاتــە دەزانــی کە ئــەو دڵە نیشــتمانتە، ئــەو مرۆڤە ناســنامەتە، ڕەشماڵی ژیانو ســێبەری عومرە! ئەو کاتە دەزانی

لەم جیهانی بێ کەسییەدا کەسێك هەموو کەسێکە بۆ تۆ، ئیدی لە بێکەسـی نەجاتت دەبێت!! ئەو کەسە هەمیشە پێت دەڵێت: مەترسە من لەگەڵتم!!

ئەوسـا تاڵیی ئینتیـزار دەبێتە حەلاوەتی ڕۆح و سـوکنایی دڵ! چونکە ئەوە چاوەڕوانی خودو گەڕانەوەی هەموو خۆشـی و لەزەتێکی ڕۆحە!

لە قوتابخانەکەی تۆدا بووم بە مرۆڤ و ژوانم لەگەڵ فریشتەدا بەست، بەفرم ماڵی کردوو بۆنم بە میسکی بەهەشتەوە کرد...

ئازارەکانی دووری و درك و داڵی حەسرەت و چاوەڕوانی شەهدی ئەوینن، چونکە ئەگەر ئەو ئازارانە نەبا، مرۆڤە پاك و بێگەردەکان لە هەوەسـبازو ئارەزوو پەرستەکان جودا نەدەکرانەوە، ئەو دڵە سـپی و نورینانەی کە سـوتاوی تاوی ئەوینن، لەو دڵە ڕەشـانە جـودا نەدەکرانەوە کە لانـەی ئەهریمەن و قەترانی ڕق و کینەو درندەیین!

ئەویـن خۆی لە خۆیدا سـەرچاوەی گەورەترین ژانە، بەڵام ئەو ژانەیە کە هەمووان شـەیدای بووین، چونکە لە ناخی ئەو ئازارو ژانەدا ڕۆحمان لە دایك دەبێت!

چی لەو ڕۆژە خۆشـتر بوو دوای عەیامێك لە ونبوون خۆم لە دڵی تۆدا دۆزییەوە!؟

لـەم جیهانەدا دڵێك داڵـدەت بدات، هەمـوو ئێوارەیەك بە

ئەسرینی چاوی لە هەموو تەپو تۆزی ئەم ڕۆژگارەت بشواتەوەو بەرگی فریشتەت لەبەرکا!

نوقمی خۆشەویستیو متمانەو ئەوینت بکات، ئیدی چی باکم بە ئازارو ناڕەحەتییە!؟

خۆ من تا نەگەیشتمە حزوری دیوانی تۆ، مرۆڤبوونی خۆمم هەست پێ نەکرد!

گوێم لە دەنگی پێکەنین نەبوو بوو، سەدای ناڵەو هاواری ئەوین نەیان هەژاندبووم، پێناسەیەکم بۆ خۆشەویستی نەدەزانی!

بە گەیشتنم بە تۆ ماڵاواییم لە ژینی ئاژەڵیم کرد، جوانییەکانی ناخی خۆم بەدی کرد، بە خۆم ئاشنا بووم، تێر بۆنی خۆمم کرد!

لام وایە گەیشتن بە تۆ، ئیدی گەیشتنە بە ڕاحەتی ڕۆحو لەزەتی سەرمەدی، مردنو قوربانیدانیش ڕێگایە بەرەو بەهەشتی ڕۆح، لە ئەویندا ئیدی مردن نامێنێت، جاکێ بەو ئاواتە دەگات ببێتە قوربانت؟؟

گرۆهی عاشقان ئەمڕۆ هەموو هاتوونە پابوست
منیش هاتووم بفەرمووی بمکوژن، بمکەن بە قوربانت
لە کوشتن گەردنیت ئازادە، بێتو بێیە سەر قەبرم
بە ڕۆژی جومعە بمنێژن، لەگەڵ جەمعی شەهیدانت

«کوردی»

هێدی هێدی خەریکە ئاسـمان ڕوپۆشـی ڕەشـی ڕادەماڵێو دەسـماڵی بەیـان واڵا دەکا، بارانەکـەش مانـدوو بـوو، تەنها پروشەیەکی وردی ماوە.

ئەویـن فێری کردیـن بەرگی ڕیاو ڕووکەش پەرسـتی فڕێ دەین!

ئەو چاوە بەهەشتییەی ئەوین پێمان دەبەخشێت، قوڵاییەکانی حوسـنی حەقیقی دەبینێت، ئێمە هەواو ئارەزوومان لە یەکەم هەنگاودا بە تیغی حەقیقەت سـەربڕیو بە ئاوی چاوو گوڵاوی هەناسەی حەسرەت دەستنوێژی ئەوینمان هەڵگرت!

لـە زەلـکاوی قوڕو لیتـەی حەیوانییەوە بـۆ دەریاری نوور وەڕێکەوتین!

ئێمـە بۆ خـودی خۆمان ناژین، نەفسـی خۆمـان لە نوری ئەویندا توایەوە وەکو مۆم!

دەبێت جیهانێکی نوێ دروست بکەین، وردە وردە پێیەکانمان لە زەوی ببڕینو بەرەو ئاسمان هەڵکشێین!

ئـەی نـوری دڵو قـووەتـی ئـەژنـۆم، بـەسە دووری ڕۆحـم وەکـو پـەروانـە، گـەڕا دەوروبـەری تۆ

«سید کامیلی ئیمامی»

نیشتمانی دڵ

نازانم تۆ گەورەی، یا دونیا بچووکە!
ئەی بۆ لە هەر گۆشەیەکی ئەم دنیایەدا
هەست بە بوونی تۆ دەکەم؟! (فروغ فروخزاد)

نەمدەویست کەسێکم خۆشبوێ، بەڵکو دەمویست شەیدای بم..
نەمدەویست خەڵاتی بکەمو سەروەتو سامانی بخەمە ژێردەست، بەڵکو دەمویست سەروماڵی بخەمە ژێر پێ!!

نەمدەویست ژیرانە خۆشم بوێ، دەمویست شێتانە شێتی بم!
نەمدەویست تەنها بۆنی گوڵاوی لێبێت، بەڵکو دەمویست سەرچاوەی عەترو عەبیرو گوڵاوی هەموو گوڵشەنەکانی دونیا بێت، جگە لەو ئیدی بە هیچ گوڵاوێك ئاشنا نەبم!

دەمویست لە نێو دڵیدا بژیم بۆ هەمیشە، لە هەناسەیدا بتوێمەوە! دەمویست ئەتڵەسی خەیاڵەکانم داگیربکات، گلێنەم ئەو نەبێ کەسی دی نەبینێت! دەمویست هەورو چەترو خۆرو کەپرو ڕەزو باخو خاکو ئاوو کەسو کارو گەلو هۆزو گۆچانەکەی دەستیشم با!!

دەبوو ئەو مرۆڤەبایە کە پێشتر هەرگیز نەمدیبوو، لە دوای ئەویش نەدەبوو هەرگیز بمدیبا!! دەمویست هیچم نەبێت جگە لە ئەو، ئەویش هەموو موڵکو سەروەتو سامانو مەملەکەتی من بێ!

ئەگەر سایەی سەری تۆ بێ بە تاجم
چ موحتاجم بە تاجو ئەفسەری کەی

«ناری»

من هەموو زەویم پێ تەنگ بوو، جێگام نەدەبووەوە، دەرگا نەما لێی نەدەم، بەڵام هیچیان ماڵی من نەبوون، تا ئەو کاتەی

لە دەرگای ئەو دڵەم دا کە هی من بوو! تەنها من..........

پێشتر هەموو جیهان لە ئاواتەکانی مندا، ون دەبوون، بەڵام ئێستا هەموو ئاواتو خۆزگەکانم لە گەورەیی ئەو دڵەدا ون دەبێت! سروەی ئەو مەملەکەتە دەڵێی نەسیمی بەهەشتە!

وای لەو ساتەی دڵێك دەبێتە نیشتمانت!!!

تۆ دەبیتە پارچەیەك لە ئەو، ئیدی هەنگاوەکانت لەگەڵ ترپەی ئەو دڵەدا رێك دەخەیت، ناتوانی بێ ئەو بیربکەیتەوە، چوون ئەو دەزانێت تۆ بیر لە چی دەکەیتەوە، حەزت لە چییە!؟داوای چی دەکەیت، دەتەوێت چی بڵێیت!

ئەگەر دڵ دڵبەرە، دڵبەر نەزانم!
ئەگەر دڵبەر دڵە، دڵ دەن نیشانم
دڵو دڵبەر ئەوەندە تێکەڵاون
جودانین بۆم دڵو بەندی گیانم

«بابا تاهیری عوریان»

لەو توانەوەیەدا، لە فەنابوونی رۆحدا، لە ونبوون لە نێو گوڵستانی عومرا، ئەو کاتەی پێ دەخەیتە ئەو دیو دەروازەی دڵ، ئیدی چاوت بە مەملەکەتی ئەوین ئاشنا دەبێو هەموو رووپۆشەکان لەسەر چاوت لادەبرێن، ئەوسا بە چاوی خۆت هەموو حەقیقەتەکان دەبینی! دەگەیتە کانیاوی هەموو هیواو ئاواتەکانت.

ئەوسا دەزانیت تۆ پێشتر هیچ نەبوویت، هەموو هەناسەکانت جگە لە حەسرەت چیدی نەبوون، ئاخر هەناسەیەك بێ میسكو گوڵاوی هەناسەی ئەویندار، چی ڕاحەتێ دەبەخشێ بە ڕۆح؟

ئاخــر دیدەیــەك بێ دیــداری خەزنــەداری گەنجینــەی دڵ، چی دەبینێت؟

بێ چرپەی ڕۆح بە چی ئاوازێك ڕۆحت مەستە بێ!؟

پەروانەی حەزو تاسەت ئاوێزانی چی شەمێك دەبێت؟

دەبێتــە بــاڵا گەردانی کــێ!؟ کێ بێتو گەوهــەری وجودت بدۆزێتەوەو........ ناسنامەی بوونت پێ ببەخشێ!

کەی دەگەیتە دامێنی ئیمپراتۆری دڵت!؟

بە دڵ خـۆزگـەم بـەوانـەی وان لـە سـەودات

کـە هـەردەم دادەنـێـن، سـەریـان لـەسـەر پات

هــەزار خــۆزگــەم بـە ئـاواتـی کـەسـانێ

کــە دەخــــوازن لــە دڵــدا تــۆ بــە ئـاوات

«بابا تاهیری عوریان»

ئۆخەی سەمەری عومرو فەرمانی هەزاران شەوی چاوەڕوانیو ســەداو زایەڵەی هاوارو ناڵینی نیوەشەو، لە کۆتاییدا تەشریفت هێنــاو دەســتت گرتم بــەرەو ژووانی ڕۆح! بەخێر هاتی ســەر دیدەکانم!

بــە هاتنت ئیدی باڵی فریشــتەت پێ بەخشــیم، کەشــکۆڵی

خەمەکانت لێوەرگرتم خەیاڵەکانت کردم بە حەقیقەت، شەوەزەنگت کردم بە چراخان، ئای چەند کەس بە حەسرەتی ئەم ڕۆژەوە مردنو نەگەیشتنە تۆ!

قەسەمت ئەدەم وەزات ئیلاهی
وەسڵی دۆست خۆشە، یا گەنجی شاهی؟

«عەباسی کەمەندی»

بێگومان بۆ کەسێك گەیشتبێتە مەئمەنی ڕۆحی، ئیدی شا بە سەپان ناگەڕێو ئاوڕ بۆ لای گەنجینەی شاهانە ناداتەوە!!

دوای دەیان ساڵ سوتانو هەڵقرچانو وێڵو عەوداڵبوونو تاسەو حەسرەت، ئەوسا دەزانی گەیشتن بەو کەسەی کە پەڕاوی ڕۆحت دەخوێنێتەوە، چی خەڵاتێکی گەورەیە! ئەو کەسەی دەزانێت تۆ عەوداڵی چیت! ؟ پێویستت بە چییە!

چونکە ئەو شارەزای کونجو کەلەبەرەکانی ڕۆحو گیانی تۆیە! ئیدی پەردەکان لەسەر بینایت لادەبرێن! دەچیتە نێو مەملەکەتی ئەوین، لەوێدا لە دەریای ئەویندا پاك دەبیتەوە، دەبیتەوە مرۆڤ!

گوێت لە دەنگێك دەبێت لە ئاوریشم نەرمتر، مەستی گوڵاوێك دەبی لە میسكو عەنبەر زۆر سەیرتر، ئیدی نیگای نورینت بۆ لای باقو بریقی ڕێگا ناڕوانێت! ئیدی جگە لە باوەشێك، خەون بە ژوانێکی دییەوە نابینی!

ئیدی ناتەوێت جێیبهێڵی، ناتەوێت چرکەیەك لێی دورکەویتەوە!

ناتەوێ پێڵوی چاوەکانت لێك بنێیو بنووی! چۆن دەتوانی ئەو شەمسی ئەنوارە فەرامۆشکەی؟!

وەنەوزێکم شەوێ دا، گەییە سەرمو
وتی: هەستە، هەتاوت وا لەسەرکەوت

«مەحوی»

شەوانە بێ خەیاڵی ئەو ئۆقرە ناگری! بێ دەنگی ئەو خەونابێتە میوانت! بێ بۆنی هەناسەی ئەو ڕۆحت پشوو نادات! ئەو کات دەزانی مەحوی بۆ دەڵێت:

لە دنیا جەننەتی خۆ دیوە هەر کەس
کە تۆ بێ حازری، وەختی وەفاتی!

ژیان لەگەڵ هاودەمی ڕۆحت شنەیەکە لە بەهەشتەوە هەڵدەکات، کاتێك فێری ئەو جۆرە ژیانە دەبیت، ئیدی ناتوانی دەستبەرداری بیت!

وەکو منداڵ بۆی دەگریت، ئیدی ناتوانی ڕازی ئەوینت داپۆشی، ناتوانی فرمێسکەکانت بشاریتەوە، ئاخر تۆ پێشتر زیندوو نەبووی! ڕۆحت تێدا نەبوو! نەتدەزانی تۆ چی مەخلوقێکی! بۆچی دەژیت؟

تازە فەرمووتە لە لای کەس ڕازی عیشقی من مەڵێ

نەت دەزانی دڵ کە کون بوو، دەنگی لێدێ وەك جەرەس

«حەریق»

ئەوین دەروونەکان پاك دەکاتەوە، سینەی مرۆڤەکان بە ئاوی زیو دەشۆرێت، جگە لە سۆزو خۆشەویستی هیچی دی لە نێو دڵی ئەویندارا جێگای نابێتەوە، بەڵکو دڵ دەبێتە دەریایەك شەپۆلی خۆشەویستیو هەستو نەستو سۆزی مرۆڤانە، خۆی بە نێو مرۆڤەکاندا پەخش دەکاتو جیهان دەکاتە گوڵستان!

ئەوەی ئەوینی ناسیبێ، ئیدی دەبێتە موریدو سائیلی ئەو عەتا بێ وێنەیە! بێ زەکاتی ئەو حوسنە بێ نەزیرە ڕۆح لە زیندەگی حەقیقی مەحروم دەبێت!

من بە شەرعەن موستەحەقم بۆ زەکاتی حوسنی تۆ

تۆ کە صاحێب دەوڵەتی، بێ بەش لە ئیحسانم مەکە

«ناری»

تەنها لەوێدا مرۆڤ لە خودپەسەندیو خودپەرستی قوتاری دەبێت، ئیدی خۆی نابینێت نەفس پەرستی یەخەی بەردەدات، لەسەرو ماڵی خۆی دەبوریێو شاباشی ئەو کەسەی دەکات، نوقمی مەحەببەتی پاکی ئیلاهی دەکات.

وانەی ئەوینی ئیلاهی لا دەخوێنێو بە نەشئەی «سلام علیکم طبتم فادخلوها خالدین» مەستی دەکات ئیدی بۆ خلودی

ئەبەدی هەنگاو دەنێت، پوش‌و پەڵاشی ئەم دنیایە فریوی نادات، باق‌و بریقی فانی غافلگیری ناکەن!

هۆ ئیمپراتۆری دڵم، شــازادەی مەملەکەتی ئەوین، گەیشتنم بە تۆ، گەیشــتنم بوو بە جەماڵــی حەقیقی‌و دەریای حەقایقی ســەرمەدی‌و ڕازو نیــازی ڕۆح، ئەگــەر تــۆ دەرگای دڵت بۆ واڵا نەکردبام، ئێستا دێوانەی کام بیابانی دۆزەخ دەبووم!

مــن چۆن بتوانم سوپاســت بکەم کە ئێســتا بەهەشــتی دڵی تۆ نیشتمانە!

ئای لەو ســاتەی مرۆڤ دەگات بەو کەســەی لە خۆت زیاتر خۆشی دەوێی!!

ئــەو کاتەی خۆت لــە بەرزترین نموونــەدا دەدۆزیتەوە، بە هەموو ئەو خۆزگەو ئاواتانەوە، کە ئاواتی عومرت بوون!

ئیدی لــەو ئەوینــەدا چــۆن ناتوێیتــەوەو لــەو دەریایەدا فەنانابی!؟

هەر کە دەتبینم دەڵێی تۆ شەم‌و من پەروانەتم
تا ســەرپا نەبمە کۆی زوخاڵ قەت ئارام ناگرم

«وەفایی»

دەردی دووری

زۆر ئازارم چەشـــتووە، برینی قووڵ، جەستەی کێلاوم.. وەلێ ئازارێکم نەدیوە، چەشـــنی دەردی دووری، تاڵو ئەســـتەم بێت! سوتان بە دەوری ئاگری دووریو هەڵقرچان لە نێو گڕی تاسەو چاوەڕوانیو تامەزرۆیی بۆ دیداری ڕۆح، ساتێکی ساڵێکەو گریان بۆ نیگایەك، هەموو هەنسکێکی سەکەراتی مەرگە!!

ئەم دەردە بێدەرمانە!

دڵـــی بریندار وە کەس ژێر نابێتـــەوە، ئەو برینە وە کەس سارێژ نابێت!

دڵ لەبـــەر زامـــی فیراقـــت دائیمـــا زاری دەکا
ڕۆژوشەو مەنعی دەکەم بەس زامی سەختە ناسرەوێ

«کوردی»

دەیان ساڵە بە سەرو ماڵم، عەوداڵی ئەوینی تۆم، دڵنیابووم کە بازرگانی ئەوین، هەرگیز مایەپووچ نابێت، ئەگەر سەروماڵیشی لە ڕێدا دابنێ!

من لەســـەر هەموو زەویدا، جگەلە دڵی تۆ، نیشتمانێکم نییە بۆ ئاسودەیی دڵم، ئێستا کە سەرچاوەی خۆشبەختیم لای تۆیە، بێ ئەو دەریای سەعادەتە چۆن بژیم!؟

مەحوی ئەمرۆ زۆر نەخۆشە، قەت شیفای نایێ بە هیچ
گەر شیفای بێتن، بە بۆیی زوڵفو ئەو ئەگریجە دێ

جگە لە ئەهلی دڵ، نازانن کە دووری لە ئازیزێك کە موڵکداری هەموو ڕازو نیازێکی دڵە، یانی چی؟

نازانن کاتێك ئەو دەڕوات تەواوی وجود لەگەڵ خۆیدا دەبات، گوڵستان بێ بۆو باخی عومر بێ سەمەرە! تێپەڕبوونی هەموو ساتێکی تەمەن وێڕای بەفیڕۆچوونی، جگە لە زووخاوی مەرگو وەرینی پەڕەی زەردی تەمەنو ژاکانی هەموو جوسنو جوانییەك چیدی نییە!

نەمامی عومری من، بێ بەرگە بێ تۆ
خۆراکم، زوخو خوێنی جەرگە بێ تۆ
مەفەرموو بمرە، ژینی چی عەزیزم؟
ژیانم، ساتێ سەدجار، مەرگە بێ تۆ

«کەمەندی»

لە زەمەنێکدا مرۆڤەکان لە یەکدی هەڵدێنو ئارەزووی دیداری یەك ناکەن، ئەی چۆنە وەها ئێمە، بێ یەکدی ئۆقرە ناگرینو ساتێك ناسرەوین بێ یادی یەك، چۆنە بەو یادەوە درێژە بە ژیان دەدەینو هێشتا هەناسە هەڵدەکێشین؟

من دەتوانم بێ هەموو مرۆڤەکان بژیم، وجودی ئەوان لە وجودی مندا، هیچ شوێنێکی داگیر نەکردووە، وەلێ تۆ جێگات بۆ وجودی خۆشم نەهێشتووە، گەر تۆ نەبی، من نازانم دەبێت لە کوێ بم؟! ئەورۆ، پەیوەندیی مرۆڤەکان لە سنورێکدا

ڕادەوەستێت، جگە لە پەیوەندیگەلێکی ماددی شتێکی دی بە یەکیانەوە گرێ نادات!

دواتر کە لە پەیوەندییەکی خەیاڵی لە نێوان ڕۆحدا ئاگادار دەبن، ناتوانن باوەڕبەخۆیان بهێنن لە ژووانی ئەوین حاڵی ناوون، هەڵبەت ئەوان ئاوێتە بوونی ڕۆح نازانن، توانەوە لە ناخی یەکترو ڕۆچوون بە دەروونی یەکتردا نازانن واتای چییە!

ئەوان نازانن کاتێك کەسێك، لە ناخی دڵییەوە هێندەی مانای خۆشەویستی خۆشیدەوێییو لە تۆوە تەماشای هەموو خۆشییەکانی دونیا دەکاتو دوور لە تۆ ناتوانێ ئیدراکی زاتی خۆشی بکات، ئەمە چی گەورەییەکە!!

ئەوسا ئەگەر لەوەها کارێك تێ بگەن، ئیدی پێیان سەیر نابێت، کە ئاواتی ئەوە نییە لە ڕێگای ئەوەوە بگاتە مەتاعێکی کەم، بەڵکو هەموو دونیا دەبەخشێ بۆ گەیشتن بە دامێنی لوتفی ئەو! چونکە لای ئەو، سەودای خۆڵی ژێر پێی ئەو مرۆڤە بە هەموو دونیا ناکرێ!!

ئەو کاتەی لە ژووانی ڕۆحدا، بە زمانی بەهەشتی دێنە گوفتار، ئیدی دونیای دەنی، هیچ باسو خوازێکی نامێنێو فریشتە ئاسا جیهانی مادە فەرامۆش دەکەنو جگە لە لەزەتی ڕۆحو لیقای دڵو سکاڵای دڵ، هیچ سروودو دروودێکی دی نابیسرێ!

چرپەی ڕۆحو سروەی ئەوینو پەیامی دڵ، جیهانێك

دروستدەکەن، مرۆڤ تا نەچێتە ئەو مەملەکەتی ڕۆحە، هەست بە بەهای مرۆیی خۆی ناکات!

ئەوسا ڕۆح ئازاد دەبێ، زمان دەکرێتەوە، دڵ پەڕاوی خۆی والآ دەکات، لەوێدا دەتوانی قسەی دڵت بکەی، خۆزگەکانت بڕوێنی، خەونەکانت بهێنیتەدی!

ئیدی ناتوانی لەو مەملەکەتە کۆچ بکەی، ئەگەر سەریشت دانابێ، چوون لە دووری ئەو دەڤەرە، تۆ ئیدی خاوەنی هیچ نیت!

وا سەرم دانا بە عەزمی بەردە بازی ڕێگەکەت
مەرهەمی دەردی سەری من، وا بە گەردی پاتەوە
گەر دەپرسی حاڵی پەروانەی دڵم، دووربێ لە ڕووت
وا لە سۆزشدا لە سایەی شەوچرای گۆناتەوە

«ناری»

کێ تا ئێستا بازاڕی ڕۆحی بینیوە؟ کێ تا ئێستا چۆتە لای پیری دڵ؟ کێ گوێی لە نەغمەی نەوای بولبولی ئەوین بووە؟ کێ گەیشتوە بەو کەسەی کە بوخچەی هەموو ڕازو نیازەکانی فرێدابێتە ژێر پێی؟ کەواتە هەموو دونیا دەبنە دووژمنت ئەو کاتەی باسی هاودەمی ڕۆحت بۆ هاودەمانی دونیا دەکەی!!

لەسەر تۆم دوشمنە دنیا، قەضیەم «مانع الجمع»ە
کە تەرکی تۆ نەکەم، تەرکی هەموو دنیا نەکەم چیبکەم

«مەحوی»

ئـەو كات كە لە پێناوی ئەودا، تەركی هەموو دونیا دەكەیو لە دونیا ویستان پەراوێز دەگریو لە كونجی دارولحوزنی خۆتدا، دەســتلەملانی خەم دەبیــتو بۆ دووری میری دڵت، ئەسـرین هەڵدەوەرێنی، بێ سەرچاوەی شادیو سەعادەت، چیت لە دەست دێت جگە لە گریان...

لە دارولحوزنــی دووری، ئیختیاری غەم نەكەم چیبكەم؟
بە بێ مەعشوقی شادی، دەس لە مل ماتەم نەكەم چیبكەم؟
نەبوو بۆ من دەمێ غونچەی ســرودی گوڵشــەنی وەصڵت
لە خارستانی هیجرەت، خاری میحنەت، جەم نەكەم چیبكەم؟

«ناری»

دەزانم گڕی دووری، ئاگر لە ناخت بەردەداو ســینەت دەكاتە قەقنــەس، ئــەو كاتەی خــۆت لــە بیابانــی دووریو تەنیاییدا دەبینیتەوەو كەســێك نابینی لەگەڵی بدوێی، ســیمایەك نابینی تەماشــای ڕووخساری نورینی بكەی، ئاوازێك نابیسی، گوێی دڵی بۆ ڕادێری! سروەیەك لە بەهەشتەوە فێنكی نابەخشێ بەڕۆحت! ئیدی حەز دەكەی لەم دنیایە بڕۆییو ئەم دۆزەخە جێبێڵی:

بــۆ ئــۆغــرکــردنــی مــن بــووم بــە قــەقــنــەس
كە ئەو چوو بۆ سەفەر من بۆ سەفەر چووم

«مەحوی»

گوڵەنــدام، دەردی دووریی تۆ، گــڕەی چلەی هاوینی عومرە، چرۆی حــەزو ئاواتەکانم ئــاوری تێبەردەداو من هەمیشــە لە دووریــت خەمیــدەو پەراگەندەو بێمــاوام، شــەوانە ئەگەر بە فرمێســك، شــەودێری دڵم نەکەم، وەکو دارێکی وشکەڵاتوو، لە ڕەگەوە دەسوتێم!

وەلــێ دڵنیــام ڕۆژێك هەردێــتو ئیــدی دووری دەبڕێتەوە، گوڵخەنــی تەنیاییو نامۆیــی، دەبێتە گوڵشــەنی دیداری ڕۆحو ئۆخژنی دڵ، ئەم ئازارەی ئێستاش، مەراسیمی تەریقەتی عیشقە، ئەی نالی بۆچی دەڵێ:

عــەشــق ســوڵـتــانێـکــە هــەرکــا ڕوو لــە وێــرانــی بکا
ئــاهــی ســەردو، ئەشکی گــەرمو قەلبی بــوریــانــی دەوێ

ئادابی ئەوین

میهرەبان بە ئازیزم میهرەبان، ئەویندار دەبێ میهرەبان بێت!

تـۆ دەتەوێت بەرەو دڵێك هەنـگاو بنێی، هێدی هێدی بڕۆ، تـۆ دەتەوێـت ناخی مرۆڤێك بكەی بە ژوانی هەمیشـەییت بە ئەسپایی بدوێ، ئازیزم بە ئەسپایی!

ئیدی تۆ دەبێت لە بوونی خۆت دەست هەڵگری!

سەرەتا كەڵلەی سەرت فڕێ دە ژێر پێی یار، ئەوسا خۆت بە سالیكی ڕێگای ئەوین بزانە!

تا نەبووری تۆ لەسەر، ڕێی ناخەیە مەیدانی عیشق

سـەر لە پێش پێ دەبێ، لەم ڕێگە دانێی «أولا» «مەحوی»

تا لە ڕۆحی خۆت نەبوری، ڕێگای ئەوین نادۆزیتەوە! هەرگیز!

لـە ونبوونـی خۆتا وجودی یار بەدی دەكـەی، لە توانەوەی خۆتا دەگەیتە خزمەتی چرای هەمیشـە درەوشاوە! لە فەرمانی عەقـڵ دەردەچیتو دەبیتە غوڵامی دڵێك كـە ناتوانی هەرگیز موخالەفەی بكەی!

لە هەر جێیەك هەڵێ خورشیدی عیشقی گوڵ روخان

ئەگەر عەقڵی ببێ، لەو جێگە ئاونگی عەقڵ چی بكا؟ «مەحوی»

لەبەر دەرگای كۆشـكی ئەوین ڕاوەسـتە لەسـەریەك پێ، تا گوێـت لە نـاوی خۆت دەبێ، تا دەگەیتە ئـەو مەقامەی یار بە ناوی خۆی بانگت دەكات، ئەوكات نەشئەی خۆشییەك ڕوودەكاتە دڵـت، كە هەرگیز وەها خۆشـییەكت هەسـت پـێ نەكردبێت!

ڕابوردنی ناوی تۆ، بەسەرزاری یاردا ئاوازی ڕۆحە!

تۆیەك دەیان ساڵە وەکو پوشو پەڵاشی پەرێزێکی دێم، قرچە لە جگەرتەوە دێ، بەدەم هەناسەی یارەوە دەکەویتە سەما!

لـەبـەر زارو نــەزاری بـوومـە وەك پـوش

دە ئـەمـجـا، ڕابــوێــرە، مــن بــە زارا! «مەحوی»

گــەر بگەیتە بەردەرگا، ئیـدی، خۆڵی ئەو ڕاگوزەرە بە ئاوی حەیات ناگۆڕێتەوە!

ئەوێ بۆ ئەهلی دڵو دەروێشــانی تەریقەتی پەروانە، خەونی تەمەنو خەرمانی زەمەنو مونتەهای ئەمەلە!

مــن چی بکەم لە حەیاتی بێ تۆیــی، لە وجودی بێوجودی دوور لە نیشتمانی ڕۆح!

«خضر» ئەگەر چاوی حەیاتی بڕییە ئاوی حەیات

من لە خاکی دەری جانانەمە، هەر چاوی حەیات! «مەحوی»

ڕێگای گەیشــتن بەو خاکــە تولانییە، کەســێك پەروەردەی ئادابــی ئەوین نەبێو لە کــورەی ناری عیشــقا هەڵنەقرچابێ، ناتوانێ بیگاتێ!

دەبێت وێڵی دەشـــتو دەربێ، مەجنون ئاســا لە کێوو هەردا بۆ لەیلای خۆی وێڵ بێ، دەبێ تەرکی دنیا بکاتو لە مرۆڤەکان تارابێو جگە لە یاری خۆی چاوی کەسی دی نەبینێ!

بەجێ نایا دەبێ ڕوکەینە سارا
حەقی ئادابی مەجنونی لە شارا «مەحوی»

ئەو ئادابە ئەستەمە ئەداکردنی، ئەوین دڵی پاکو سینەی سافو پێڵوی شەرمنی دەوێ، ئاهی ساردو ناخی گەرمو جەرگی سوتاوی دەوێ، بەرامبەر بە جەمالی حەقیقی توانەوەو تەسلیم بوونی دەوێ!

بێ دەنگی، ملکەچی، خزمەتکاری، بەخشینی ڕۆح بێ سێو دوو لە سەرەتا ئادابەکانی ئەوینن!!

گفتوگۆ بە زمانی ڕۆح، چرپە بە زمانی پەپوولە، نیگا بە چاوی گوڵ، نەرمی بە وێنەی سروە، ئەمانە سیمای ئەویندارن!

ئای کە سەختە ئازیزم، وانەی ئەم حوجرەیە موتاڵای زۆری دەوێ!

تا من دەبمە خاکو تۆ تەشریف دێنیو پێ دەنێیە بەسەرما زۆری دەوێت!!

لەرێی ئەو شۆخەدا خۆم کردە خاکو پێی نەنا پێ ما
دەسا خاکی هەموو عالەم
بەسەر خۆما نەکەم چی بکەم؟! «مەحوی»

من دەزانم بە هەڵە ڕێم کەوتە دیوانی تۆ ئەی شازادەی مەملەکەتی ئەوین!

ڕاوەستانی من لەبەر دەرگای تۆ هیچ مەعقول نییە، وەلێ چی بکەم من خۆ بە عەقڵ شەیدات نەبووم، هەر لە دووری ڕا لەگەڵ پێڵاوەکانمدا عەقڵم فڕێ داو ئیدی ئاوڕم بۆلا نەدایەوە!

بـــرا، مـــەردم دەوێ عـەقڵـی نـەلـەنـگێ
بـە لـەنـجـەی نـازو عـیـشـوەی نـەونـەمـامـان «مەحوی»

خۆمنیش خەیاڵی هاتنە نێو دیوانم لە مێشکدا نەبوو، من جگە لە پاسەوانو خزمەتکارێك، هیچی دیم بە ئاوات نەدەخواست!

من دەمویست تەنها بەرماڵەکەم لەبەر دەرگای تۆدا ڕابخەمو بە گۆچانێكو جلو بەرگێکی شڕەوە بە پێڵوی چاوەکانم گەردی بەرپێیەکانت بماڵم!

ڕۆژانـــە ئەگەر پەرداخێك ئاوو لەتێ نانـــی ڕەقت پێ دابام، ئیدی بەسم بوو!

من بە بوونی تۆ ژیانم بەردەوام دەبێت!

توخوا مەڕۆ.. با ژیانی من هەر بەردەوام بێت، تۆ بڕۆی من ئیدی دەمرم!

من بەس دەمویست لە جوملەی یارانی تۆم قبوڵ بفەرمووی، ئەگەر منیش حەددی ئەوەم هەیە!!

چونکە هەموو کەسێك شایانی ئەوە نییە ڕۆحی قوربانی تۆ بکات!

بێ حیسابن کوشتەیی پەیکانی غەمزەی چاوەکەت
گەر وەکو ئەمثالی ئێمە بێنە سەر حەددو حیساب «ئەدەب»

حەزرەتی شـــەم، لەم دەروێشـــە ســـالیکە بێ ســـلوکەی خۆت خۆشبە، هێشتا ئادابی ئەوین فێر نەبووە!

بەڵێنت پێ دەدەم ئیدی جگە لە ملکەچبوون، چیدی لە من

نەبینی! لەمەودوا..

گلە ناکەم ئەوەندەی دەنکە جۆیی

ئەگەر کەللەی سەریشم پڕلە کاکەی «نالی»

ئیدی هەرچیت دەوێ بیبە، هەرچیت پێ خۆشە بیکە، چیدی نابیسی بلێم:

هەرچی بووم بردی بەتالانی تورکی مەستی چاوەکەت

تاقەتو سەبرو قەرارم پێ نەما تالان بەسە

ئاورت بەردا دڵو گیانی «حەقیقی» چاوەکەم

دەردی بێ دەرمانە عیشقت، دەردی بێ دەرمان بەسە! «حەقیقی»

نا، ئیدی وشەی بەسە لە من نابیسی!! هەرگیز...

مەرگی بەر دەرگاکەی تۆم لە تەختی پاشایەتی لا گەورەترە، تۆ گیان دەبەخشی بە ڕۆحم، من بێ تۆ ڕۆحم مردووە، چ جای لاشەم!

ئەو دەردەی تۆ دەهێنێتە عیادەم من بەڕۆحم سەودای دەکەم

هەربە ئومێدی عەیادەت، بەڵکە جارێ بێتە لام

من، ئەگەر چی بشمرم، پێم خۆشە ئەم بیمارییە «نالی»

هەرکەسێکیش مزگێنیی هاتنی تۆم پێ بدا من سەروەتو ماڵی هەموو بە موژدانە دەدەمێ، چونکە دوای هاتنی تۆ من لە خۆشیدا شاگەشکە دەبم، لە خۆشیدا ڕۆحم دەسپێرم!

بە ڕووخۆشی کە فەرمووییە،

دەبێ «نیاری» عەیادەت کەم

ئەوا مردم لە خۆشیدا، لە خۆشی ئەو نەخۆشینە

ناڵەی جودایی

توخوا خۆت بیڵێ، نەونەمامی نۆ
مردن خۆشترە، یا دووری لە تۆ؟؟

«فۆلکلۆر»

لەو هەنگاوانە ستەمکارتر نەبوون، کە لە تۆیان دابڕیم، لەو هەنگاوانەش بەرزو پیرۆزتر نین، کە جارێکی دی، منیان بە دیداری تۆ شاد کرد!

لەگەڵ دەرکەوتنی نوری تۆدا، دڵی شەیدام، دەکەوێتە خورپە، ڕۆح وەك تەیری نێو قەفەس، دەکەوێتە سەما....

بەڵام خورپەی تەواوی دڵ، لەگەڵ هەنگاوی ئەودایە
کە سەرتاپا، لە ئاوازی بەهەشتی خواوە پەیدایە «هەردی»

ئەو هەنگاوانە لەگەڵ خۆیاندا ڕێگای پڕ دڕکوداڵی دووری دەپێچنەوەو لەدۆزەخی تەنیاییو زیندانی غوربەتو عەزابی بێتۆیی ڕزگارم دەکەن!

من بە بیستنی سڵاوێکی تۆ، شاگەشکە دەبم، چ جای جەنابتان بە لوتفو کەرەمی خۆتان، تەشریف بهێننە دیوانی غوڵامی خۆتان!!

قاصیدێ گەر بێ، لە تۆ بێنێ سـەلامو بێتە لام
ژێری کەوشی ماچ دەکەم قوربان، بە تۆزو گەردەوە «صافی»

ئەی هاوار، منی غوڵام چۆن توانیم پشت لە تەختی شاهانەی تۆ بکەم ئەی شازادەکەم، لە کاتێکدا جگە لە من، کەس نەیتوانیوە ببێتە غوڵامی بەردەرگانەکەت...

گەر غوڵامیم پێ کەرەمکا، پادشاهیم کەی دەوێ
جێم لە بەردەرگا نەبێ، ڕوتبەو نیشانم بۆچییە «صافی»

تۆ سروەی ڕۆحو لەزەتی ژیانی، تۆ ئەو کەسەی کە لە نیگای تۆوە، دنیا دەبینم، تۆش هەر بەو شێوەیەی دەبینی، کە لە منەوە دیارە، چون تۆ بەگلێنەکانی من دەڕوانی!

ئازیزم، ئەو ڕۆژەی گەیشتمە زیارەتی بالآت، پێت گوتم: ئێرە چەند خۆشە!!

نازدارەکەم، ئەوە هەستی دڵەو زمانی ڕۆح! لەو شوێنە خۆشتر نییە، کە یاری خۆشەویستی لێیە، ئیدی ئەو شوێنە، هەر شوێنێك بێت!

بە گەیشتنی مەوکیبی شاهانەت، ئیدی شەماڵی عەنبەربۆی هەناسەت ڕۆحم مەستەکا، سەفا دەبەخشێ بە ناخم!

کە دەگەمە حزوورت، لە قوتابخانەی ئەوینی تۆدا، چۆك دادەدەم، وانەی ئەوینی پاكو عیشقی حەقیقی دەخوێنم، لەوێدا لە جیهانە گەورەکەی خۆشەویستی پاكو ئەوینی بەرزو شکۆداردا لە زبڵوزاكو زەلکاوی دنیاویستی، پاك دەبمەوەو غەرقی دەریای نوردەبم! ڕۆمی دەڵێت: ئەوەی کراسێکی لە عیشقدا دڕاندبێ، ئەوا لە هەموو تەماعو خەوشێك پاك بووەتەوە!

لەوێدا لە دەرگای دڵەوە دەچمە نێو مەملەکەتی ئەوین!

لەو مەملەکەتەدا مرۆڤەکان تەنها وێڵی ڕۆحن نەك جەستە، چونکە هەموو دەزانن ئەوەی وێڵی جەستە بێت، هەرگیز لە ڕۆح تێناگات!

ئەوەی تەنها بە زمانی لاشە بدوێ، هەرگیز فێری زمانی ڕۆح نابێت!

لەوێدا بەندە جگە لە تۆ شوغلی شاغیلی نییە!

هەمووعالەم بەکەسبوکاریٚ مەشغوڵن ئەمما بەندە

هەمیشە عاشقی ڕوتم ، شەهیدی چاوی شەهلاتم

«ئەحمەد موختار»

ئەو ساتانەی کە وەکو پەروانە بە دەوری چرای ڕوخسارتا دەخولێمەوە، هەموو ئاواتم گەیشتنە بە ئامێزی گەرمت!

ئای لەو ساتانەی کە وەکو پەروانە، خۆت دەخزێنیتە ئامێزی گەرمی یارەوە!

ئای لە چێژو لەزەتی ڕۆح!

تـــۆم لابی، بەهـــاری دەگـــەڕێ پایـــزی عومرم

لاشـــم نەبـــی تـــۆ، پاییزە عومـــرم لـــە بەهارا «کوردۆ»

ئازیزم گرنگ نییە لە کوێیت، گرنگ ئەوەیە لەژێر سێبەری کەپری خۆشەویستی یاردا، چرکەکانی ژیانت بگوزەرێ! چونکە تێپەڕبوونی چرکەکانی تەمەن، دوور لە هەڵمی هەناسەت مردنە، هەر ساتەو مردنێکی جیاواز، چونکە مردنی عاشقان، یەك جۆر نییە، ڕۆژی دەیان جار دەمرن، تا دەگەن بە زیندەگیی ڕۆح!

سەختترینو دژوارترین ساتەکانی ژیان، ئەو ساتەیە کە لەگەڵ ئەو کەسەدا دەژی، کە کەس هێندەی ئەو خۆشی ناوێیو تۆش کەست هێندەی ئەو خۆشناوێ، وەلێ لەناکاو خۆت بە تەنیای تەنیا دەبینیتەوە!

من ئێستاش نازانم چۆن توانیم ماڵاواییت لێ بکەم، ئەو پەنجانە چۆن هەڵنەوەرین کە دوعاخوازییان لە تۆ کرد!

مافی خۆتە سزام بدەیت، نەدەبوا من هەرگیز جێت بێڵم..

لە بەینی ئێمە شەرت وابوو، جودایی یەك نەکەین هەرگیز

وەفای عەهدت نەبوو قوربان، بەجێتهێشتم بە تەنیایی

«صافی»

بەڵام خودا دەیزانێ لەگەڵ ئاوابوونی خۆری ئەو ئێوارەیەدا، ئەو کاتەی بۆ دواجار ئاوڕم دایەوەو دوا سەرنجم لە سیمای نورینت دا، ئیدی چیم بەسەرهات!

چۆن گڕی جودایی وەك گڕەی چلەی هاوین چرۆی حەزو ئاواتو خۆزگەکانی یەك یەك هەڵدەپڕوکاندم!!

بۆ وادەزانی، جودایی هێندە ئاسانە؟

هیجرانو دووریی تۆ نەیهێشتم ئەزیزم، تاسەو چاوەڕوانی دیدار، سەبرو قەراری بردم بەتاڵان!

عومری من سوتا، لەنێو کورەی غەمی هیجرو فیراق

کەیلی مەیلو دەردی تاسەو ئیشتیاق «کەمەندی»

من بێ تۆ بەخودی خۆشم نابەڵەدم، بێ تۆ هەست دەکەم هۆیەك بۆ وجودی من نییە! ئیدی من کارێکم نامێنێ، وشەیەك نامێنێ بیدرکێنم، بێ تۆ، بۆ کێ بدوێم؟ چی بڵێمو باسی چی بکەم؟!

هەتا لەو یاری دەمسازە جودا مام

وەکو نەی بێ نەوا، کەوتووەو بێدەنگ «مەحوی»

بەڵام توخودا ئیدی بە دەردی جودایی سزام مەدە، تاڵاوی دووری مەکە بە گەرووما، چونکە هیچ شتێك هێندەی جودایی تاڵو دژوار نییە، هەرچی دەتەوێت بیکە، جگە لە هیجران، توخودا ئیدی کاری وا نەکەی!

تۆ بە لوتفی خۆت بمبەخشە، من چیم هەیە بیدەم لە کەفارەتی گوناهەکانمدا، جگە لە ڕۆحێك کە هەرگیز بۆ سەودای ڕیزوانی تۆ ناشێ!

منی گەدا، چیم هەیە بیبەخشم بە تۆ، سەرمایەی من تەنها ئەوینی تۆیە!

ئازیزم تۆ دەردو دەرمانی منی، عیللەتو شیفای منی، گەر نەیەی بۆلام، من لە چاوەڕوانیو تەنیاییدا دەمرم!

گوڵەندام، ئەی تەنافی گەردنم، زوڵفی پەرێشانت

عیلاجێ! چارەیێ، ڕەحمێ، ئەمان دەستم بە دامانت

«وەفایی»

من بەرگەی هیجران ناگرم، سەحەر لە ناڵەی جودابیم بێزاربوو، مانگە شەو بەزەیی بە گریانی مندا دێتەوە، گەر تۆ بەزەییت بە مندا نەیەتەوە، ئیدی خۆ من جگە لە تۆ کەسم نییە!

ڕێگەی چاوەڕوانی بەرنادەم، لە هاتنت نائومێد نابم، گەر لە سەرەمەرگیشا تەشریفت بگات، شادم بەوەی ڕۆحم بکەمە شاباشی هاتنت!

ڕەحمێ بکە ئازیزم بە دیدەی تەڕو جەرگی برژاوو ڕەنگی زەردو دڵی بریندارم، من نەخۆش و تۆش حەکیمی منی، دەرمانی دەردی من تەنها لای تۆیە، ئەی مەرهەمی زامو برینم.

دڵ نەخۆشی دەردی هیجرە، جانی جانانم وەرە
لەت لەتە جەرگو هەناوم، ماهی تابانم وەرە
عیللەتی دەردو شیفاکەم وا بە لێوی شەککەرت
مایەی ژینو حەیاتم، دەردودەرمانم وەرە

«تاهیر بەگی جاف»

دەستم بەدامێنت، تەنها بۆ هەواڵپرسینی نەخۆشەکەی خۆت، سەرێ لە کوڵبەی ئەحزانی ئەم غولامەی خۆت بدە، تەنها نیگایەك بە تیلەی چاوەکانت، بە گەنجی قارونو سیحری هاروتو ماروت نادەم.

شەکوای دڵو ئەرزوحاڵی ڕۆحە، شازادەکەم...............
چی دەبێ جارێ داوام قبوڵ بفەرمووی..

بۆ هەواڵپرسی، نەخۆشی خۆت، چییە گەر یەك دەمێ
یا لەبەر خوا، یا لەبەر ڕەغمی ڕەقیبانت وەرە

«صافی»

ئیمپراتۆری دڵم

جگە لە خشەی گەڵای وەریو کە باخەوانە ڕدێن چەرمووەکە، کۆی دەکردنەوە، دەنگێکی دی نەدەبیسـترا، ئەو ساڵەهای ساڵە گەڵای زەرد کۆدەکاتەوەو ڕۆژەکانی تەمەنیشی پەرش‌و بڵاو..

گـــەڵاڕێـــزان گـــوڵـی بـــاخـــانـــی دابـــا
بـــەهـــاریٚ دیـــکـــە دیٚ ئـــەم داخـــە لابـــا
هـــەنـــاســـەی بـــاخـــەوانـــی پـــیـــرە دەیـــگـــوت!
هـــــەزاران خـــۆزگـــە ژیـــنـــی مـــن‌وەهـــابـــا!

«شەریف»

بەڵام شـازادەکەم من شـادم بـەوەی گەڵاکانـی تەمەنم بۆ گەیشتن بە بەهاری مەملەکەتەکەی تۆ بەخشی!

دەزانم لە جێی هەموو گەڵایەکی وەریو گوڵاڵەیەکی سـوورم پیٚ دەبەخشی!

ئیدی هەناسـە بۆ ڕۆژانی تەمەنم هەڵناکێشـم، بە عومری بابردووی نازانم!

ئەو ڕۆژانەی من گەڵای تەمەنم دەوەراند، لە چاوەڕوانی تۆدا وەستابووم، چما گەیشتن بە تۆ هێندە ئاسانە؟

گەیشـتن بە مێرگی ئاواتو کانیاوی حەزو باوەشـی هەستو نەسـتو سـۆزو یانـەی دڵ، ئەگـەر لـە دوا سـاتەکانی ژیان‌و دواهەناسەکانی تەمەنیشدا بێت، مورادێکی هێندە بەرزە، بەهای بە هەموو تەمەن سەودا ناکریٚ!

ئـــای کـــه چـــەنـــد خـــۆشـــە ژیـــانو عـــومـــرم
لـــە خـــاكو پـــای تـــۆ، گـــیـــان دەرچـــێ بمرم

«وەلی دێوانە»

بە گەیشـــتنم بە تۆ، گەیشـــتمە ئەو دەڤـــەرەی کە ئیدی نە خۆری ئاوا دەبێتو نە بۆنی بارانی لێ دەبڕێ..

لە نێوەڕاســـتی بەهاردا لە نێو گوڵســـتانو گوڵـــزاری گوڵاوو ڕێحانەدا بۆ بۆنی تۆ دەگەڕام..

لە نێو زیخی شـــۆڕاوی نێو کانیو چەمی بەفراودا، بۆ نیگای پاكو دڵی شۆڕاوت دەگەڕام..

لە نێو نالەو چریکەی ڕەوە قولینگەکانی گەرمیانو کوێستاندا، بۆ ئاوازی تۆ دەگەڕام!

شیعرم نوسیو چیرۆکم داناو بوخچەیەکم پڕکرد لە یادگاری!

بڕیارم دا بۆ تۆ نەبێ بۆ کەسی نەخوێنمەوە!

تەنها بۆ ئەو شوێنە دەگەڕام کە تۆی لێ دەژی.....

ئـــەو شـــوێنەم بەلاوە گرنگ نەبوو کـــە خۆمی تێدا دەژیم، چونکە دەمزانی بە هاتنی تۆ هەموو شتێك دەگۆڕێ!

چەندە خۆشە «حەمدی»، جارێ بێتە ئەم وێرانەیە
جا دەبێتە قەصری جەننەت، کوڵبەی ئەحزانی من

ئەگـــەر هەمـــوو عومری فانـــیو باقیم بکەمە شاباشـــی ئەو ڕۆژەی تەشریفت هێنا....

هێشتا ناتوانم لەسەر ئادابی مەحەببەتو مەراسیمی ئەوین،

دڵۆپێك له دەریای خۆشەویستیم دەربڕم!

گـەر تۆ نەبای ڕۆحم بە کێ ئاشـنا باو، لـە لای کێ وانەی ئەوینی خوێندبا، کێ لە تاریکستانی عەدەم دەستەکانی گرتبام و ببوایە بە هاودەمی ڕۆحم!؟

من حەکایەتی دڵم بۆ کێ باسکردبا؟

کێ فرمێسکەکانی بۆ سڕیبام و ئارامی ببەخشیایە بە ناخم؟

شەوانە دەردی دڵ و شەکوای ڕۆحم بۆ کێ بەیان کردبا!

کێ پەڕاوی دڵی منی دەکردەوەو دێڕبەدێڕی دەخوێندەوە!

لەگەڵ کێدا فرمێسـکم ڕشـتباو بە ڕووی کێـدا لە ناخەوە پێکەنیبام!

گەیشتن بە تۆ سانا نەبوو، شازادەکەی دەفەری ڕۆحم!

سـەیرن ئەوانەی وادەزانن ئەویندارى هێندە ئاسانە! نازانم چۆن دەتوانن ناوی عیشق و ئەوین بهێنن!؟

ئـەوان جگە لەو نـاوە هیچی دی نازانن! چمـا ئەوان بۆنی عیشقیان کردووە؟ نا هەرگیز....!

تەنها سـروەیەکی گوڵاوی ئەوین، مرۆڤ مەست دەکات و بە جیهانێکی ئەفسوناوی ئاشنا دەکا!

جیهانێك شوێن و جێگای بۆ نییە!

تۆ لە هەر شوێنێ بووی من لەوێم!

بۆ هەر شوێنێ بچی هاودەمتم، ئیدی ناتوانم چرکەیەك لێت جودابم!

دوای زەمەنێك لە ناڵەی جودایی‌و غوربەتی ڕۆح‌و تەنیایی دڵ، ئیدی بێ هاودەمی هەستو نەستم نامەوێت هەناسە بدەم!

دوور لە نیگای تۆ کوێرو دوور لە چرپەی تۆ کەڕو بێ گفتوگۆی شیرینی تۆ لاڵم!

من ئیدی ناتوانم بێ فەرمانی ئیمپراتۆڕی دڵم بسرەوم، هەمیشە دەستەونەزەر بۆ بەخشینی ڕۆحم لە خزمەتتدام.

لە بۆ وەصلی جەمالی یاری کوردی
ئەگەر ڕۆحم نەدەم، نامەردم ئەمڕۆ

ژیان لە خزمەتی تۆدا حەلاوەتی ڕۆح‌و سکونەتی سەکینەی ئارامی‌و دڵنیایی‌و ئیتمینانی حەقیقییە!

هەروەکو ڕۆمی دەڵێت: گەر شەکر دەیزانی عیشقی تۆ چەند شیرینە، لە شەرما دەبووە دڵۆپێك ئاوو شانازی بە شیرینی خۆیەوە نەدەکرد!

ئای خودایە گرتنەبەری ڕێگەی ئەوین چەند دژوارە، وەلێ لە یەکەم ساتی گەیشتنە نێو مەملەکەتی ئەوین هەموو تاڵی‌و ناڕەحەتییەکان بیر دەچنەوە!

بارێك خەم‌و پەژارەو هەناسەی ساردو دەردی بێ تۆیی‌و چیرۆکی تەنیاییم ئامادە کردبوو، وەلێ کە تەشریفتان هێنا لە خۆشیدا هیچم وەبیر نەما!

لە نێو خەندەکانی تۆدا هەموو توانەوە!

بە هاتنی تۆ ئیتر من خەمێکم نەما!

کە خضر ئەو خاکو خۆڵەی بەردەرِی دی
وتی تۆ خاکی، یا ئاوی حەیاتی

«مەحوی»

لێرەدا ژیان ڕەنگێکی دیو سەعادەت وێنەیەکی دی هەیە، لێرەدا هەردووکمان بۆ یەك ئاراستە دەڕوانینو بە یەك ئاواز پێ دەکەنینو بۆ یەك ئامانج فرمێسك دەڕێژین، لێرەدا خودی خۆمان لە یاد دەکەینو لە یەکتردا دەتوێینەوە.

ئیدی ناتوانین بێ یەکتر هەناسە بدەینو پەرداخێك بخەینە سەر لێومان!

شەوانە بێ بۆنی کراسی یوسفینت، خەو ناچێتە چاوانم!

ئەوینی منو تۆ ناسنامەی ڕۆحە، یەك چرکە قبوڵی غەفڵەت ناکا!!

جگە لە تۆ کەس نەیتوانی بێتو لەسەر شەپۆلی ڕۆحم شادەمارەکانی دڵم تەیکاو بە ناخمدا ڕۆبچێ!

کەس نەیتوانی گرێی دڵم بکاتەوەو وەکو ئیمپراتۆرێکی سەرکەش ئاڵای ئەوین لە نێوەڕاستی دڵمدا بچەقێنێ!

منو تۆ زادەی یەك خاکو خۆڵو، بۆی یەك بەهارو شەپۆلی یەك دەریاین!

لەگەڵ تۆدا خۆم خۆشەوێ! دڵخۆشم بە ترپەی دڵم، ژیانم لا شیرینە!

چونکە لە بەهەشتی دڵی تۆدا دەژیم!

هەرگیز نیشتمانێك نییە لەو دڵە گەورەتر بێ کە بێ سنور خۆشی دەوێی!

کە شەیتان تاقی میحرابی بڕۆی تۆی دی وتی: یاڕەب
لە سوجدەی حەزرەتی ئادەم سەری خۆم بۆ چ داناوە

«حاجی قادری کۆیی»

لەبەر تەوقی فیراق و ئیشتیاقت
فەراقی کرد، دڵم تۆقی بە زاری
بە جارێ بمکوژە، خوێنم بڕێژە
خەلاسم کە، لە دەردی ئینتیزاری

«وەفایی»

مەتڵەبی دڵ

بێدەنگ مەبە، لە چریکەی دەنگت مەحرووممم مەکە!

لەگـــەڵ بێدە نگی تۆدا، ئیدی من، گوێم لە ترپەی دڵیشـــم نابێ!

ئەگەر فرچەی ناخو ڕێژنەی فرمێسکەکانم نەبن، هەست بە زیندوویی خۆشم ناکەم!

خەریکم وەکو منداڵ، جگە لە گریان، زمانێکی دی نازانم، بۆ گوزارشت لە داوای دڵم!

ئاخر من ناتوانم، بڵێم: چیم دەوێو کێم دەوێ!

وەکـــو نەی کونکونـــە جەرگم، لە تـــاو هیجرانی تۆ بۆیە

بە ســـۆزی نەی دەســـووتێمو بە نەغمەی نـــەی دەناڵێنم

«وەفایی»

چـــۆن بتوانم، بڵێم: من لە تاســـەی چاوەڕوانیی کەســـێکدا دەســـووتێم، کە بێبەرامبەر خۆشی دەوێم، بەبێ هیچ داوایەك، تەنها خۆشی دەوێمو بەس!

بە کێ بڵێم، کە ئەگەر خەیاڵو ئەندێشەی دڵ نەبێ، ناتوانم چرکەیەك بژیم!

ئەگەر ســـرووەی هەناســـەت، لە بۆنی بارانـــا، ئاوێتەی ڕۆحم نەبا، ئێستا دەمێك بوو، نێوم لە پەڕاوی ژیانا، سڕابووەوە!

دڵ ڕۆییوه قوربان، له وجودم به خەیاڵات
دایم له سەفەردایه، ئەگەرچی له حەضەردا

«تاهیر بەگی جاف»

خۆ من گلەیی، له عەزابی ڕۆحو ئەشکەنجەی دڵ ناکەم، با بگەمە دیدارت، با چاوم به کلی دیداری ڕوخسارت بڕێژم، ئیدی ئەو ئاوازە، با هەر بەردەوام بێت!

من گازندەیەکم له لەیلای دڵم نییه!

یَقولونَ لَیلی عَذَّبَتكَ بِحُبِّها
أَلا حَبَّذا ذاكَ الحَبیبُ المُعَذِّبُ

«مجنون لیلی»

ئەمە تەنها پەیوەندیو ئالوودەبوونی مرۆڤێك نییه بە مرۆڤێکەوە!

ئەمە تەنها داواکاریو تکایەکی سۆزداریو هەستێکی کاتی نییه!!

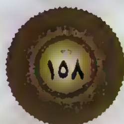
ئەوە مەتڵەبی دڵو حاجەتی ڕۆحو ئاوێتەبوونی خوێنه، له شادەماری مەحبووبدا!

ئەوە هەناسەی زیندەگیو ئاوێزانبوونی دوو ڕۆحه، که بێ یەکتر، دەمرنو ناژین!

ئەمە جیهانی ڕۆحه، لاشه هیچ مەقامێکی نییه لێرەدا!

لێرەدا، مەرهەمی ڕۆح، تەنها ڕۆحه!

هەتوانی دڵ بۆنی هەناسەی ئەویندارە!

سەد تەبیب هاتو عیلاجی ئەم برینانەی نەکرد

تۆ عیلاجی زەخمەکەم کە، سا بە ئامانم وەرە

گەر دەزانی، چەند پەشێوە حاڵەکەم، بۆ دیدەنت

سەد ئەوەندەی زوڵفەکانت، دڵ پەرێشانم وەرە «تاهیربەگی جاف»

وەهــا ئەوینێـــك، هەرگیز گۆڕانی بەســـەر نایــەتو خۆری، هەرگیز ئاوا نابێ!

گوڵزاری، هەرگیز زەرد نابێو نوری، هەرگیز خامۆش نابێ.

لـە دنـیـادا، هـەمـوو شـت، قابیلی تەغییرو گـۆڕانـە

بە تەنیا حوسنی تۆو عەشقی منە، نەیدیوە تەغییرێ

«کەمالی»

دڵ ناتوانێ، تاســەی عومری خۆی، بۆ کەس بدرکێنێ، جگە لە تۆ!

ڕۆح ناتوانێ، چرپەی ڕازی، بە گوێچکەی کەســدا بچرپێنێ، جگە لە تۆ!

بیناییم، ترووسکەیەك بەدی ناكات، پەپوولەی خەندەیەك، لەسەر خونچەی لێوم، نانیشێتەوە!

سروەی شادییەك، خۆی ناكات بە ژوورەکەمدا!

گــەر تۆ نەبی، وشــەکان ماڵاواییم لێدەکەنو شــیعر نایەتە دیوەخانم!

گەر تۆ نەبی، من بۆ کێ بنووسم؟!

گەر تۆ نەبای، لە چاوەڕوانیی کێدا، ئەستێرەم دەژماردو لە تاسەی کێدا، هەناسەم تێکەڵ بە بای خەزان دەکرد؟!

تۆم نەبای، من چاوەڕێی کێم کردبا، تا چیرۆکی تەمەنمی بۆ بگێڕمەوە؟!

ئەم عومرە عەزیزە، کە لە بۆت، نەقدو دراوە
سەد حەیفو دریغا، کە موسوڵمانی نەماوە
عومرێکی درێژە، بە خەیاڵی سەری زوڵفت
سەوداو پەرێشانەمو سەودایەکی خاوە

«نالی»

دەزانم، ئەم هەستەی من، دڵۆپێکە لە دەریای بێبنی هەستو نەستی بێسنوورت!

دەزانم، دەترسێی!

لە لێدانی دڵ، دەترسێی...

دەترسێی، ئیدی نەتوانیٚ، چاوەڕیٚ بکات...

دەترسێی..... لە لێوەکانت دەترسێی!

دەترسێی، چیدی نەتوانیٚ، ڕازی ئەوین، بشارێتەوە!

دەترسێی، ئیدی گوێچکەکانت، لەدەست بدەی، چونکە ئەگەر چرپەی نازی نازداری دڵی، پیٚ نەژنەفی، ئیدی وتەیەکی دی، نابیسی!

سەیرە، گیانی من سەیرە!

لــه دنیایەکدا، جێمان نابێتــەوە، کە جێگای هەزاران هەزار کەسی تێدا دەبێتەوە!

لەو ڕۆژەوە تۆم ناســی، ئیدی نەمتوانی، جگە لە دڵی تۆ، لە هیچ شوێنێکدا ئۆقرە بگرم!

چــاوەکــەم، کــەی بــێ زەمــانــێ، زووو بــە زووو
دابـنـیـشـیـن بــێ غــەمــی دڵ، دوو بــە دوو
دەفــتــەری ڕازی گــلــەی ڕۆژی فــیــراق
بـێـتـە مـەیـدانـی بـەیـانـۆ، مـووو بـە موو
چــەنــدە خــۆشــە، بــۆ مــنو تــۆ پــێــکــەوە
وەك گــوڵو بـولـبـول، بـەشـێـوەی ڕووبــەڕوو

«ناری»

ئارام بگرە، شازادەکەم، وادەی لیقا نزیکە......

ژووانی ڕۆح، بە چرای ئەوین ڕووناکە......

ئینتیزاری وەسڵی یارو قدومی ئیمپراتۆری دڵە!

هەموو شەوێك، بە خەیاڵی ئاوازی تەشریفی تۆوە.....

خەو دەچێتە چاوەکانم!

لــە گــوێـمـا دەنــگــی دەقــولـبـابــی دڵ دێ
خـەیـاڵــــی یــارەکــەم، مــیـوانـە ئـەمـشـەو

«سالم»

مێژووی من

وەرە گیانە، دوو چاوم، ماڵو جێتە
گلێنەی چاوەکانم، تۆزی ڕێتە
دەترسم؛ پێی نەزانی، پێت، کە دانێی
دڕووی برژانگی من، ئازاری پێتە

(بابا تاهیر)

مێژووی من، ئەو ڕۆژە دەستی پێکرد، کە گەیشتم بە تۆ، ئای چەند گرنگە؛ مرۆڤێك بۆ تۆ مێژوو بێت!

تۆ تەنها مرۆڤێکی ئاسایی نەبووی!

تۆ ئەو کەسە بووی، کە ملیۆنەها ساڵە، لە نێو ڕۆحی مندا دەژیای، بۆیە منیش وێڵی دیداری تۆ بووم!

ساتەکانی من، لەگەڵ تۆدا، بە ڕۆژو مانگ ناژمێردرێن، هەموو ساتێك لەگەڵ تۆدا، تەمەنێکی نوێیە!

ئێستا من، بەتەمەنترین مرۆڤی سەر زەویم!

تەمەنێك لە سایەی ئەوینێکی ئەبەدیدا!! تەمەنێك، کە هەرگیز دیاری ناکرێت! تەمەنێك، کە پیری ناناسێت، ئەوەی کە شەیدای مرۆڤێکی وەکو تۆ بێت، هەرگیز پیر نابێت! چ جای ئەوەی، تۆ شەیدای بیت...!

تۆ ئەی گوڵاوی شیعرو هەناسەی هەورو سەفای باران!

ئەی ئەلبومی خەون‌و میوەی بەهەشتو دەریای زیوو

نەسیمی فیردەوس!

لەو ساتەوە تۆم دیوە، گلێنەی چاوم لە نێو شەونمی فرمێسکەکانیدا، تەنها وێنەی تۆی شۆریوەتەوەو جگە لە تۆ، کەسی دی نابینێ!تۆ مرۆڤێکی بۆ هەموو وەرزەکان.

شەپۆلی هەنگوینی، شنەی گوڵاوی

چەپکە گوڵی هەمیشە بەهاری!

شەوچرای دیوەخانی دڵمی!

تۆ هێزی هەناسەو ترووسکەی دیدەو، سەبەبی وجودی منی!

خودایە، دەبێ ژیانی بێ ئەوین چۆن بێ؟

دەبێ مرۆڤەکان، بێ ئەوین چۆن بژین؟

من هەرگیز بێ ئەوین نەژیاوم....

بەڵام دڵنیام، ژیان بێ ئەویندارى ڕۆح، دۆزەخە!

بێ نووری ڕوخساری تۆ، ڕۆژم شەوو شەوگارم ڕەش‌و بێچرا دەبوو!

تـــــرازووی زوڵــفـــی ڕۆژو حـوسـنــی کـێـشا

تــەفــاوت هــەر لــە ئـــەرزۆ، تـا سـەمـا بـوو

خــەتـی تـــوورڕەی شـکـسـتـەی بـۆیـە حـــەل بـوو

لـە شــەودا کوڵمی بـێ شــەم، شـەوچـرا بـوو «نـاری»

ئـەو مـرۆڤـانـەی مـن دەمبینین، وەکـو پـارچـە شووشەی ڕەنگاوڕەنگ، تەنها لەبەر تیشکی خۆردا دەبریسکانەوە! تەنها تۆ بووی، لە تاریکایی شەودا، چل چرای دیوەخانی دڵم بووی!

لە سەرەتای شەوە تاریک‌و ساردەکانی زستانا، لەدایکبووی، تا باوەشی گەرم‌و دەریای میهرو خۆشەویستی‌و سۆزو ئەوین بی بۆ من!

خۆ گـەر بـاوەشـی سـۆزی تۆ نەبا، لە وەیشومەی شەوە ساردەکانی تەمەنما ڕەق هەڵدەهاتم!

هەڵمی هەناسەت نەبا، سینگم شەقی دەبـردو خوێن لە شادەمارەکانی دڵما، دەمەیی!

خەندەی تۆ نەبا، ئەستێرەیەك لە ئاسمانی مندا، نەیدەبریسکاند!

گوڵزاری وتە بەرزەکانی تۆ نەبا، بولبولێك لە باخچەی ڕۆحمدا نەیدەخوێند!

ئومێدی هاتنی تۆ نەبا، هەموو ئێوارەیەك لەگەڵ مانگا، ژوانم نەدەبەست!

یادی لەدایکبوونی تۆ نەبا، دەیان ساڵە چەپکە گوڵم بە برژانگی چاوم گرێ نـەدەداو، لە چاوەڕوانیتا، پرچی سپیم نەدەهۆنییەوە!

بمبەخشە، چەپکە گوڵی دەستم ژاکاو، گەڵای گوڵم زەردو بزڕکاو، لێوی گوڵم وشکو چاوی خونچەم شەرمنە!

ئەمە هەر ئەو چەپکە گوڵەیە، کە عەیامێکە بە دەستمەوەیەو زەمەنێکە خەزانی پاییز، دەستی ناوەتە گەردنیانو گڕی هاوینی گەرمەسێریش، هەڵیان دەقرچێنێ!!

گـــەر لـــە هــاتــنــت ئــەبــوووم ئــاگــادار
ئـەمـچـانـد لــە ڕێــتــا، گــوڵو ڕێـحـانـە
نــەم ئـەهـێـشـت، کـە پـێ بـخـەیـتـە سـەر خـاك
چــاوم ئـەکـردە فـەرشـی پـێـت گـیـانـە «کـەمـالـی»

نامەوێت دەستبەرداری ئەو چەپکە گوڵەبم......

ئەوە هاودەمی تەنیاییو هەمڕازی ڕازو نهێنیی ئەوینی ئێمەیە!

خۆ ئێمە ناچین، بە بینینی گوڵێکی گەش، گوڵە وشکەکان

فەرامۆشکەین!

ئەوان عەبیری ڕۆحیان، بەخشی بە ئێمە، بۆنی گوڵاویان، تێکەڵ بە ڕۆحمان بوو!

ئێستا، ئێمە بۆنی ئەوینمان گرتووە، دەبێت سەرچاوەی ئەو گوڵاوە کوێ بێت؟

تۆ بڵێی فریشتەکان، لە بەهەشتەوە نەیهێنن!!

گوڵاوێك لێوانلێو لە پاکیو توهرو وەفاو متمانە!

ئای لە گەورەیی ئەو خۆشەویستەی، لە خۆت زیاتر متمانەت پێیەتی!

بۆنو ڕەنگی متمانە نەمرە!! هەرگیز کاڵ نابێتەوە!

ئازیزم، ئێستا نیوەشەوێکی درەنگە، خەزان بە چارۆکە ڕەشەکەی گەڵای دارەکان بەبا دەکا!

وەیشومە پرچی دارەکان دەڕنێتەوە......

لێزمەی بارانێکی بەهێزە، یەکێکە لە شەوە ساردەکان، وەلێ دڵنیام، ئەم شەوانە، دەبێ کۆتاییان پێبێت!

خۆ وەرز هەر گەڵاڕێزانو شەوان هەر وەیشومە نابن!

هەزاران گەڵای سەوز دەچنەوە بە گژ خەزانا،

بارانەکەش ڕووی گوڵەکان دەشواتەوەو ناخی باخەکان پاك دەشۆرێ!

ئەمە سەمای عومرو دەوامی ژیانە، ئازیزم،....

ئەمە سەمفۆنیای ئاهەنگی ئەوینی ئەبەدییە....

چما نازانی، ئەمشەو شەوی لەدایکبوونی تۆیە!؟

ڕێگای ئەوین

وتم: با لـەم دەرو لەم کۆیەدا، ئانێ سـکونەت کەم
وتی: عاشق دەبێ هەر دەربەدەربێ، کۆ بە کۆ بڕوات

سـەختە ئەو ڕێگایە، عەزابە سلوکی ئەو تەریقەتە، کەشکۆڵی پڕ ئەسـرینو ئاهو حەسـرەتی دەوێ، سـوتانی نیوەشەوو ناڵەی سەحەری دەوێ، سەرفی نەزەری لە هەموو مەتاعی دونیای دەنیو فەرامۆشـکردنی جەمعـی مەخلوقاتی دەوێ، تا بگەی بە ئۆخژنی دڵو سەعادەتی گیانو لەزەتی ڕوح!

ئیـدی بە هیچ لایەکدا ئاوڕ نادەیتەوە! ئەوە ڕێگای ئەوینە.. خۆت ئیختیاری دەکەی؛ بۆئەوەی بە گڕی ئەو ئەوینە، زاخاوی مەعدەنی ئینسانیت بکەی.. بسوتێی، تا دەبیتە پشکۆ، لە دەریای فرمێسـکی عیشقو تاسـەو ئینتیزارا، خۆت بسمیل بکەیو دڵت بکەیتە بەفر!

بـێ ئەوەی داوای هیـچ بکەی لە یار، تۆ تەنها دەبەخشـی، ئەگەر بە کەڵکی بەخشین بێی! حەددی داواکردنت نییە!

لـەبـەر تـۆ دەمـــرمو نـــازیـم لـەبـەر خـۆم
دەسـوتـێـم وەك شـــەمو قـــەت نـایـە بـۆسـۆم
ئـەمـن ئـــاورم لـە خـــۆم بـــەردا لـەبـەر تـۆ
کـەچـی تـۆ خـۆڵـی خـــۆم نـاکـەی وەسـەر خـۆم

«سەیید»

تـۆ ئیدی مولکی خـۆت نیت، شـازادەی مەملەکەتی ئەوین خەزنـەداری خەزێنـەی دڵو بەختی تۆیە نابـێ کەس ئاوازی دەنگت ببیسێ جگە لە ئەو، نابێ کەس گوێبیستی هەناسەت بێ

جگە لە ئەو، تۆ تەنها هی ئەوی‌و بەس!

لەگـەڵ کێ قسـە دەکەی، لەگـەڵ کێ پێ دەکەنــی، بۆ کێ دەڕوانی جگە لە یار، بۆ کەسێکی دی وجودی هەس؟!

خەیاڵی زولفی دەرناچێ لە دڵ، تا دەرنەچێ ڕۆحم

سپێرراوە خەزێنەی بەختی ئێمە بەو سیامارە «مەحوی»

تا نەگەیشتبووی بە یار تۆ چی بووی؟! خۆت دەزانی، کە چی بوویت؟ دڵنیام هیچ نازانی!

تۆ جگە لەبەر دەروازەکەی ئەو، ئیدی نیشتمانێکت نییە!

دەرگایــەك، کە هــەزاران ئەویـنــدار، لەوێــدا ڕۆحی خۆیان بەخشی! بەڵام وەك سەعدی دەڵێ:

«مردن لەبەر دەرگای یار ئاسانە! نەمری‌و زیندوویی، جێی سەرسوڕمانە!»

مردن لــەو ڕێگایــەدا، ئاواتێکە بەدیهاتنــی خەونی هەموو ئەویندارانە!

کەسێ تۆ کوشتبێتت ڕۆژی مەحشەر زەحمەتی نادەن

ئەگەر وەك من لە ئەم دونیایە، سوتابێ لە هیجرانت «کوردی»

لــەو ڕۆژەوە، گەیشــتمە بەردەرگاکــەت، ئیــدی نەمتوانــی چرکەیەك دەستی لێ بەردەم؛ چونکە گەر وا بکەم دەمرم!

تۆ بەرگی فریشــتەت کردە بەرم، تۆ فێرت کردم چۆن بدوێم، تۆ وشە ئاڵتونییەکانت خستە سەر زارم، تۆ بۆنی بەهەشتت پێ بەخشیم!

تۆ بزەت خستە سەرلێوی وشکم! دەستت گرتم بەرەو ئاسمان!

تۆ سـۆمای چاوت ڕۆشن کردمەوە، تۆ کانیاوی ماریفەتت لە ناخمدا تەقاندەوە!

تۆ پێم بڵێ، من بە بێ ئەوین، چی بووم؟!

پێش ئەوەی بگەم بە تۆ، نەمدەزانی کەسێك دەبێتە هەموو کەسـم! نەمدەزانی ڕۆژێك دەبێ، بێ ئەو کەسـە ناتوانم بژیم، ناتوانم، لە دووری ئەو، سـاتێك ئۆقرە بگرم!نەمدەزانی ڕۆژێك دەبـێ لە هەموو دونیا غافـڵ دەبم جگە لە ئەو، ڕۆژێك دەبێ ناتوانم چاوتروکانێك فەرامۆشی بکەم!

ئەگەریەك لەمحەغافڵبم،لەشەوقیماهیڕوخسارت

لەحەشرا،بێنەصیبیجەننەتوڕوباریکەوسەربم «کوردی»

من پێش ئەوەی بگەم بە تۆ، هەزارو یەك خەمم هەبوو، کە گەیشـتم بە تۆ، ئیدی هیچم بیرنەما، دەمویسـت، کە تۆ هاتی خەمـی دڵمت بۆ باس بکەم، بەڵام کە تۆ هاتی، من ئیدی چیت بۆ باس بکەم؛ چونکە بە هاتنی تۆ، ئیدی خەمی دڵم نەما!

من ئیدی وەکو حافزی شیرازی دەڵێ:

«نییە لەسەر لەوحی دڵم،

جگە لە ئەلفی قامەتی یار»

پێـم وایە کاتێك مـرۆڤ ڕێگای حەقیقی خـۆی دۆزییەوە، ئیدی ستەمە، ئەو ڕێگەیە نەگرێ؛ چونکە ئیدی بۆ کوێ دەچێ،

ئەگەر لەو ڕێگایە لا بدا؟!

لـــە بـــۆ وەســـڵـــی جـەمـــاڵـــی یـــاری کـــوردی
ئـــەگـــەر ڕۆحـــم نـــەدەم نـــامـــەردم ئـەمـڕۆ

یاری شـیرینم، تۆ فێرت کـردم، کە ڕێگـەی ئەوین،ناڵەی نەیـیو قرچەی دەروونی بەکوڵو خوێنـاوی دەروونە، تۆ منت خستە سەر ڕێبازی شەمو پەروانە!

تا دڵ نەسووتێ دەم بە دەم، فانی نەبێ سەر تا قەدەم
پەروانە قەت ناگاتە شەم، ئاوایە ڕێگای عاشقان «وەفایی»

دەزانم تۆش شەوانە، لە کوڵبەی ئەحزانی خۆتا، گەرمەشینو مەراسیمی حوزنو ئەلەمی دووری، بەرپا دەکەی!

دووری لـەو کەسـەی لـە خـۆت خۆشـترت دەوێ، لە ناوی خۆت زێتر پێی ئاشـنای، لە هەناسەت زێتر هەستی پێ دەکەی، زەحمەتە، زۆر زەحمەتە ئازیزم!!

دەزانـم تۆ ناتوانی بێ ئەو کەسـە، درێـژە بە ژیانت بدەی، دەزانم تۆ لە هەموو شتێ بێزاری، تەنانەت لە ڕۆحی خۆشت!

ئەگەر نایبەن لەگەڵ خۆتان، بەکوشتن سا عیلاجی کەن
کە وەڵڵا ئەو لە پاش ئێوە، لە ڕۆحی خۆشی بێزارە «کوردی»

دەزانم گڕی دووریو تاسەی دیدار، ژوورەکەی کردووی بە کوانوو!!
بەڵام نازدارەکەم، تۆ بە فرمێسـکی چاوەکانت، عەرشی مەملەکەتی ئەوین دەشۆی، تا بۆ هەمیشە پاکو بێگەردو جوانو نەمربێ!

تۆ ئەگەر خاوەنی ئەو دەروونە پاکو دڵە بێگەردو ڕوحە بەرزە نەبای، نەدەبووی بە شازادەی مەملەکەتی ئەوین!

ئەویندار، تا نەبێتە گەردی بەرپێی یار، چۆن دەستی دەگاتە دامێنی!

بـرا ، تـا نـەبـیـە تـۆزو گـەردی بـەرپـێـی
بـە زەحـمـەت، چـاکـی ئـەو دامـانـە ئـەگـری «بێخود»

زۆر کەس بە حەسـرەتی گەیشـتن بەو دامێنەوە سـووتانو نەگەیشتن، ئێستا کە تۆ ڕێگای ئەوینت گرتووەو یار مۆڵەتی داوە بێیتە حزوریو لە مەملەکەتی ئەوینی خۆیدا، تاجی شـاهانەت لەسەر نێ، ئیدی چی لەوە گەورەترە، کێ لە تۆ بەختەوەرترە!

دەس بە داوێنی ئەوین بووم، دەس نەگەییە دامەنی
ئێستە داماوم، کە ئەم دامانە، بەو دامانە چی؟! «سەید»

ڕێگای ئەوین؛ ڕێگایە بەرەو ژوانی ڕۆحو بەهەشـتی هەموو خۆزگـەو هیواو ئاواتەکان، خۆزگەم بـە ڕێبوارانی ئەم ڕێگایەو سالیکینی ئەم تەریقەتە پڕ نوورە!

تا نەبووری تۆ لەسەر ڕێ، ناخەیە مەیدانی عیشق
سەرلە پێش پێ دەبێ، لەم ڕێگەیە دانێی «أولا» «مەحوی»

گەیشتن بە تۆ

دڵو دینی بە جارێ لێ ستاندم نیو نیگای چاوی
بە تیرێ دوو نیشانەی پێکەوە ئەو شۆخە پێکاوە
ئەگەرچی نامەوێ، من تۆبە بشکێنم خودا چ بکەم
هەموو جار ڕووڕەشی لای تۆم دەکا، ئەو پەرچەمە خاوە

ئەگـەر هەموو عومرم هەنگاوێك بێت، ئەوا بـەرەو لای تۆ هەنگاو دەنێم، چ فەزڵێکـی گەورەیە خودایە، کە دەتوانم هـەزاران هەنگاو بنێم بۆ حزووری یار! خۆ من ئەگەر تاسـەی گەیشـتن بە دیوانی تۆ نەبێ، ناتوانم هەناسەیەکی عومرم بە ڕێکەم، شەوانە شەوبۆی هەناسەی تۆو میسکی دیدارت نەبێ، ناگەمە بەرەبەیانی ناڵەی ئەوینو گریانی سەحەرو پێشوازی ڕۆژێکی نوێم پێ ناکرێ!

هیـچ شـتێك نییە، بمبەسـتێتەوە بەم ژیانەوە جگـە لە تۆ، هیچ ناسنامەیەك نییە، شوناسی من بێ جگە لە تۆ، هیچ نیشتمانێك نییە تیا بسرەوم، جگە لە دڵی تۆ!

من بەو شەماڵە دەژیم لە مەملەکەتەکەی تۆوە هەڵدەکا

بەسـەر دڵدا لە قاپی فەیزەوە دێ نەشـئە، پەی دەر پەڕ

چ غەمزەی دیدە مەخمورێکە، ئەمشـەو کون دەکا سـینە «مەحوی»

لە هەموو شتێکدا تۆ دەبینم، لە هەموو هەنگاوێکمدا لەگەڵم دەژی، هەرچەنـدە من بۆلای تۆ دەچمو بۆ گەیشـتن بە تـۆ هەنگاو دەنێم، بەڵام تۆ لە خودی خۆم لێم نزیکتری!

هەسـتکردن بـە وجـودی تـۆ، بەردەوامیم پـێ دەبەخشـێ، مانا دەبەخشـێ بـە ژیانـم، بێ تـۆ حیکمەتێك لـە بوونی مـن نامێنێ، بـێ تۆ ژیـان جگە لە عەبـەس چیدی نییـە! جگە لە باوەشـی تۆ، ئەمانێـك نییـە بـۆ ڕۆحـم، ئەگـەر جگە لـە مەملەکەتەکـەی تۆ، هـەر شـوێنێکی دیـم پێ خۆشـبێ، مـن هیچێ لـە ئەویـن نازانم!

فـەرزەن هەمـوو دونیامـنو عومـری خـزرم بوو

بـێ جەننەتـی ڕووی تـۆ، چ حەیاتێکـە، چ ژینـە «وەفایی»

عومری خدرو جامی جەم بە چی، ئەگەر دووربم لە تۆ، من دەسووتێم بۆ گەیشتن بە جەننەتی ڕوخساری تۆ، سەروماڵم دەکەمە سەودای جەماڵی تۆ، بێ تۆ، من هیچم نییە ئەگەر شەوقی دیدارو تاسەی ڕۆژی لیقا نەبا، من لە پێناوی چیدا ڕۆژگاری ژیانم بەڕێ دەکرد؟ ئەگەر سالیکی ئەو تەریقەتە نەبام، ئێستا مەستو حەیرانی چی لاڕێیەك دەبووم؟!

ئەگەر شەوقی جەماڵی تۆ نەبێ، مِن مەستو حەیرانم!

لەبەرچی بۆتە بولبول گوڵ، چرا بۆ چ بۆتە پەروانە «وەفایی»

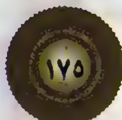
خۆ دەزانم گەیشتن بە تۆ ئاسان نییە، چما گەیشتن بە بەهەشتی ڕۆح، کەی ئاسان بووە!؟

ئەگەر ئێستا شەوانە گریان میوانی چاوەکانت بێو فرمێسك گوڵاو پرژێنی ڕومەتت بکاو ئاگر لە سینەت بڵێسە بدا، بەڵام تۆ سەودای نیشتمانێك دەکەی، کە ئیدی گوڵ تیایدا ناوەرێو دڵ تیایدا ناشکێو خەم وجودی نامێنێ! ئیدی تێر بە چاوانت لە ڕوخساری ئەویندارى خۆت دەڕوانی، ئیدی دووریو جودایيو تەنیایی دەبڕێتەوە!

بۆ ئەو ڕۆژە دەسووتێم، کە ئیدی بە زمانی پەپوولە دەدوێین، بە چاوی شەونم تەماشا دەکەین، بە لێوی گوڵ پێدەکەنین، بە دڵی بەفر ئەویندارى دەکەین!

من دەزانم بۆ گەیشتن بەو دەفەرە، دەبێ قوربانی زۆر بدەم، من گوڵستانم دەوێ، بەڵام وەك مەولانای ڕۆمی دەڵێ: گوڵ لەسەر بەرد ناڕوێ، ببە بە خۆڵ، دەبیتە گوڵستان!

ببە بە خۆڵ، تا بگەیتە ژێر پێی، تا بگەیتە ئەو مەقامە بەرزە

غولامانـه سـەرم دانـا لـە بەرپێیا، وەکـو زولفی
کەچی ئەو هەر منی خستۆتە پشتگوێ، وەك غولامانە! «مەحوی»

گلەیـی ناکـەم، خۆ هەموو کـەس ناتوانێ بگاتە دیوانی شـازادەی مەملەکەتی ئەوین!

خۆ هەموو خۆڵێك بۆ خاکی بەرپێی شایان نییە! دەبێ چاوەڕوانی ئەو ڕۆژە بکەین، خاکی ئێمە دەبێتە جێ نەقشی قەدەمی یار!!

خـۆت دەزانـی موددەتێکە سـەیرو پامەڵی جەفام
کەی وەکو نەقشـی قەدەم، لەسەر ئێمە ژێر پێتەوە «وەفایی»

ئەو دەفەری گوڵسـتانە، دڵی پاکو سـینەی چـاکو چاوی بە ئاوی عیشق شۆراوی دەوێ، مەستی بە هەستو شەمی سووتاوی دەوێ!

دەلیلی چاکو پاکی پێ دەوێ، وەسـڵی ڕوخو زولفی
خودا شادی بە شانەی داو، سەفای جەننەت بە ئاوێنە «وەفایی»

هەمیشە دەمەوێ ببمە شایانی ئەوەی بتوانم بێمە حزوورت، بتوانم ئەو ڕێگایە بگرم، کە دەمگەیەنێ بە تۆ، بە بێدەنگی، ئازارەکان بنۆشم....!

گوێ لە قسـەی کەس ناگرم، کەس نە منو نە ڕێگاو نە مەتڵەبی عومرم نابینێ! جگە لە سۆمای چاوی عاشق هیچ چاوێك جوانی نابینێ! هیچ چاوێك بە حەقیقەت ئاشـنا نابێ! باسـی سـووتانی نیوەشەوو، سەودای عومرو بەخشینی ڕۆح، بۆ کێ بکەم؟!

بە تاری زولفو گوڵناری جەمالی تۆ بە ڕۆژو شـەو
سەرم دەربەندی سەودایە، دڵم سەر گەرمی سووتانە «وەفایی»

کێ دەزانێ من بۆ دەسـووتێمو بۆ کاتێ لە گوڵشـەنی موجتەرەمت

نزیك دەبمەوە گڕی هەناوم خەریکە دەمکا بە قەقنەس!

وانەی سووتانو گڕی ناخو قرچەی دڵ بۆکێ ئەدا بکەم!

مەنعی سووتانم دەکا ئەبمە، لە شەوقی تەلعەتت

چۆن ئەسووتێ ئاتەشی سوزان، کە گەییە نەوتەوە «ئەدەب»

بۆ گەیشتن بە تۆ، هەموو دنیام وەلاناوە، نەبیر لە هیچ دەکەمەوەو نە دەمەوێت لە بیری کەسدابم!

دەزانم، گەیشتن بە تۆ، ڕێگایەکی درێژی دڕکڕێژی پڕمەترسیو پڕئاستەنگو شاخو داخو ئاخو ئاه و زۆرانبازی لەگەڵ مەرگە!

بەڵام ئەو کاتەی ئەویندار، هیچ نابینێ جگە لە ڕێگایەك، کە بە ئەوینداری دەگەیەنێ!

هەست بە ئازارێ ناکا، جگە لە ئازاری دووری، گوێ لە هیچ ناگرێ، جگە لە ئاوازی قافڵەی ئەوین! ڕازو نیازی خۆی بۆ کەس عەرز ناکا جگە لە ئەویندار! مەستی لیقایەکە، کە دەزانێ چی ڕوودەدا، گەر بێتو یاری دەرکەوێ جارێ!

هەناسەم دا بە ناڵە، عەرزی حاڵی کەم، کە تاساوە

لە خوێناوی دڵو جەرگم دەروونم کەیلە تا سینە

لە عالەمدا، عەلامەی سوبحی حەشر، ئیمشەو بەیانی دا

خودا عالم، لە چاکی ئەو بەرۆکە، دەردەخا سینە «مەحوی»

ئازیزم، بیزاعەم موزجاتە، وەك کوڕانی یاقوب، چیم هەیە تا قابیلی دیوانی یوسفینت بێ؟!

ئەگەر سەد ڕۆحو دڵ بێنم، موڕادی من ڕەوا نابێ

لەبی لەعلی بە من نادا، دەزانێ ڕۆح، چ شیرینە «وەفایی»

بۆچی هاتم

لە کازیوەیەکی نۆبەرەی بەهارێکی نوێدا، هەنگاوم دەنا بۆ حزوورت، قۆناغم دەبڕی بۆ دیدارت، دەزانم ئێستا هەنگاوەکانم، بە ترپەی دڵت دەژمێری، نەك بە چرکەژمێری کاتژمێرەکەت، وەك چۆن من، بە بۆنی میسکی هەناسەت، دەزانم شازادەکەم بەرەو دەڤەری ڕۆحم هەنگاو دەنێ!

ئازیزم، من نەهاتووم شتێکی نوێت بدەمێ، من تەنها بۆ ئەوە هاتووم، بە جوانییەکانی خۆت ئاشنات بکەم، جوانییەك، کە پێشتر نەتدەزانی لە تۆدا هەن، کەسیش نەیدەزانی، تا پێت بڵێ!

بە دیدارت، ئەگەر تاری لە زوڵفت
بە موڵکی "کەی" بدەم، یا تەختی "دارا"
-ئەدەب-

خۆ منیش، وەها بە ئاسانی، نەگەیشتمە ئاستێك، تا بتوانم شەرحی ڕموزی جوانیت بکەم، تەلیسمی سیحری جەماڵت بدۆزمەوە! بتوانم لە وەسفی ڕوخسارێکا بنووسم، کە وەکو تاهیر بەگ دەڵێ:

فەلەك زانی، کە دەشکێ؛ ڕەونەقی بازاڕی مانگو خۆر
شکاندی پەنجەکەم، تا من نەنووسم وەسفی ڕوخساری

ڕوخسارو پەرچەمێك، کە وەکو ئەدەب دەڵێ:

ڕوومەتت بەدری مونیرو
پەرچەمت وەك میشکی ناب
لەو خەجڵ ما ئافتابو لەم شکا، قەدری گوڵاب

جەماڵێك، کە "نالی" بڵێ لە وەسفیدا:

شکافێکە کڵافەی نافەی زوڵفت

دەرێـــــژێ مـیـسـكو عـەنـبـەر، لـێـره تـاچـیـن
لـەسـەر بـەرگـی گـوڵـێـكـی بـاغـی حـوسـنـت
هـــەزار، گـوڵـچـیـنـی بـێـبـەرگـو نـەوا،چـیـن
ئـەتـۆ مـیـهـریو مـەهـرووییـان سـتـارەن
لـە خـزمـەت شـەوقـی تـۆدا، شـەوچـرا چـیـن؟!

من هاتووم؛ فێربم، قوتابیبم، نەك مامۆستا.. موریدبم، نەك شێخ.. شاگردبم نەك حەكیم!

هەرگیز وا نەزانی هاتووم، تا بتكەم بەخۆم، نا.. هەرگیز،..... شتی وا چۆن دەبێ؟!

هاتووم؛ ببم بە خۆڵ، تا بگەم بە تۆ.. هەموو تەمەنم بدەم، تا لە دەریای حوسنی تۆدا، بەهرەمەند بم!

حیكمەتی پڕ مەسئەلەی كوڵمت، لە بۆ كێ حەل دەبێ
هەر سەحیفە، سەد ئیشارەو ڕەمزی تێدا جارییە
خاڵی ڕوخسارت، هیدایەتبەخشە، شەرحی زوڵفەكەت
قازی ئاسا، حاشییەی ئەگریجەكانت لارییە
ڕووت وەكو ئاتەش، موژدت وەك شیشە، ئەبرۆت قیمەكێش
میروەحەت زوڵفو كەبابت، جەرگی پارەی "ناری"یە

هەرچەندە ئازیزم، خۆشەویستی نابینرێ، ناخوێنرێ، ناتوانین بیكڕین، ناتوانین فێری بین، ئەوە نیعمەتێكی خودایە، فەیزێكی ئیلاهییە، خوداوەند دەیخاتە نێو دڵەكان، بە لوتفی خۆی، ڕۆحەكان بە یەكتر ئاشنا دەكا، دڵەكان لە یەكدا دەتوێنێتەوە! نوورێك بە دڵەكان دەبەخشێ، كە ئیدی، هەرگیز ڕێگا ون ناكەن!!

ئاسودەییەك دەدۆزنەوە، كە ئیدی، هەرگیز ناتوانن دەستی لێ هەڵبگرن!!
منیش بۆ ئەوە هاتمە حزوورت، تا لە جیهانێكدا بژیم، كە هەموو كەس لەوێدا، تاجی پاشایەتی لەسەر دەكەن! ئیدی باسێك، لە دونیاو ماددەپەرستی نامێنێ، لەوێدا ئیدی، پێویستت بە كەس و بە هیچ نییە!
بیر لە هیچ ناكەیتەوە! نیگایەك هەموو مەتاعی دونیات، لە بیر دەباتەوە!
هاتم؛ تا لەسەر ئەژنۆ، لە خزمەتتدا، وانەی ئەوین بخوێنم، چ فەزڵێكی گەورەیە؛ گەیشتن بە دیداری ئوستادی دڵ! من ئەمەم بە خەو، بە ئاوات دەخواست!
شەوێ لەیلا بە مەجنونی، وەها وادەی تەماشا دا
دەبێ ڕۆژێ ببینی من، كە تۆ ڕێخەیتە ، دەشتی خەو
مەحوی
هاتم؛ تا چیدی، دڵم لە سەحرای تەنیاییدا، لە سەرما هەڵنەلەرزێ! هاتم؛ تا چیدی سۆمای چاوم، لە چاوەڕوانیدا نەتوێتەوە! هاتم؛ تا چیدی دەستەكانم، نەبن بە تەوقی ئەژنۆم! هاتم؛ بۆئەوەی نەمرم، هەناسە بدەم، بژیم.... ڕاستتر بڵێم.. هاتم؛ تا جارێكی دی، لەدایك ببمەوەو تامی ژیانی ڕاستەقینە بكەم!!
گەر دزێو بێ؛ دیمەنی ژینگە، ئەوین جوانی دەكا
خۆشەویستی، سەد برینت لێ بێ، دەرمانی دەكا
دەردو ژانە ژین، ئەگەر هیوایەكی تێدا نەبێ
گەر قەڵای دڵ ساردوسڕ بێ، ڕوو لە وێرانی دەكا-هێدی-
ئەو كاتەی باسی ئەوینی تۆ دەكەم، هەموو دنیا بۆنی تۆ دەگرێ،

دڵۆپێك لەو گوڵاوە بەسە بۆ گوڵاوپرژێنی هەموو دنیا، ئەوە عەبیری بەهەشتە، میسك و ڕێحانی فیردەوسە، من بەو عەبیرە خۆم شۆری، پاك بوومەوە، بەرزبوومەوە بۆ کەشکەشانی فەلەك، تەنها ئەوینی تۆ توانی من بشواتەوە، لە هەموو گوناهێك پاکم کاتەوە، هیچ مامۆستایەك نەیتوانی هێندەی چاوەکانت فێرم بکا، من قوتابی چاوەکانی تۆم، بۆیە کە دێمە حوزروت حەز ئەکەم تەنها تەماشای نێوچاوانت کەم، بۆم کرابا نەمدەهێشت پێڵوی چاوەکانت لێك بنێیت! تۆ بوویت سەرابت بۆ کردم بە دەریا، خەیاڵت بۆ کردم بە حەقیقەت!

ژیانت کردم بە خەونو خەونت بۆ کردم بە ژیان! تۆ بوویت بێ وشە، لەگەڵم دوایت، بێ دەرگا هاتیتە ژووری دڵم!

پێش ئەوەی تەشریف بهێنیت، هەموو شوێنەکان تاریکبوون! هەموو تەمەن بە هەدەر دەگوزەرا! هەموو هیواکان زەردو ژاکاوبوون! لە ژێر هەزاران پەڕەی کتێبدا بۆ تۆ دەگەڕام... چاوەڕوانی کەسێك بووم بێت، دەست بکا بە گیرفانی دڵما! ببێتە شازادەی مەملەکەتەکەم، ئیمپراتۆری دڵم، ببێتە مێژووم، ئەمڕۆم، ئایندەم!

ئەدی چۆن هەموو عومرم ئاواتی دیداری تۆو حوزوری بەردەرکی شاهانەی تۆ نەبێ..

وإنّي لأهوَى النَّوْمَ فـي غيْـرِ حِينـهِ،
لَعَـلّ لِقَـاءً في المَنَـامِ يَكُـونُ -قيس لبنى-

حەزدەکەم بە خەو، با کاتی خەویش نەبێ، بەڵکو دیداری تۆم لە نێو خەودا دەست کەوێ! بەڵام خەو کوا؟ وەکو مەحوی دەڵێ:

خەو دەزانێ نییە، دەیوت: دەبنوو بێمە خەوت
نێك بەختم بە وەنەوزێ بکە، ئەی بەختە مەدەد